

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
SANAYİ, TİCARET, ENERJİ,
TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE
TEKNOLOJİ KOMİSYONU
TUTANAK DERGİSİ

1'inci Toplantı
19 Ekim 2017 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.-KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Helal Akreditasyon Kurumu Kuruluş ve Görevleri
Hakkında Kanun Tasarısı (1/886)

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU

**1'inci Toplantı
19 Ekim 2017 Perşembe**

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu saat 15.18'de açılarak iki oturum yaptı.

Helal Akreditasyon Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı (1/886) görüşmeleri yapılarak kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 19.14'te toplantıya son verildi.

19 Ekim 2017 Perşembe**BİRİNCİ OTURUM****Açılma Saati: 15.18****BAŞKAN: Ziya ALTUNYALDIZ (Konya)****BAŞKAN VEKİLİ: Harun KARACAN (Eskişehir)****SÖZCÜ: Mehmet Galip ENSARİOĞLU (Diyarbakır)****KÂTİP: Şahin TİN (Denizli)**

BAŞKAN – Sayın Bakanım, Komisyonumuzun çok kıymetli temsilcileri, bürokrasimizin çok değerli temsilcileri, kıymetli basın mensupları, kamu kurum ve kuruluşlarımızın, sivil toplum örgütlerimizin değerli temsilcileri; hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyor, Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonumuzun 1’inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır, görüşmelere başlıyoruz.

II.-KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ**A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ****1.- Helal Akreditasyon Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı (1/886)**

BAŞKAN - Gündemimizde, Meclis Başkanlığımızca 10 Ekim 2017 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen (1/886) esas numaralı Helal Akreditasyon Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı yer almaktadır.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeleri geçiyoruz.

Sayın Bakanım, Komisyonumuzun değerli temsilcileri; ülkelerin standardizasyon, belgelendirme ve deney pratikleri arasındaki farklılıkların ticaretin önündeki dolaylı teknik engelleri oluşturduğu bilinmektedir. Bu anlamda, uluslararası veya bölgesel bir kuruluşun çatısı altında yürütülen standartları ve uygunluk değerlendirme prosedürlerini uyumlaştırma çalışmaları büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmalar sonucunda bir yandan, ilgili devletlerde ticareti olumsuz etkilemesi muhtemel faktörler bertaraf edilirken, diğer yandan, gelişen tüketici hakları bağlamında yeni norm ve standartların benimsendiğini görmekteyiz.

Bu genel konsept içerisinde dünyada yaşayan yaklaşık 1,8 milyar Müslüman nüfusun başta gıda olmak üzere tekstil, eczacılık ürünleri, kozmetik ve hizmetler gibi sektörler olarak çok geniş bir alanda helal ürün ve belgelendirmesine ilişkin ilgi ve talebinin giderek arttığı bir vakıdır. Hatta, ürünlerin üretiminden tüketiciye ulaşana kadar her aşamada sağlıklı, hijyenik ve kaliteli olma özelliklerini de içermesi nedeniyle Müslümanların yanı sıra gayrimüslimlerin de ya da Müslüman olmayan kesimin de helal ürünlere talebinin artış trendinde olduğunu müşahade etmekteyiz. Hâlihazırda, dünyadaki helal ürün ticaretinin yüzde 80’i Müslüman olmayan ülkeler tarafından gerçekleştirilmektedir. Batıda en büyük helal ürün tedarikçileri arasında ABD, Kanada, Brezilya, Yeni Zelanda ve Avustralya yer alırken, doğuda ise Tayland, Malezya, Endonezya ve Hindistan öne çıkan ülkeler arasındadır.

Bu alanda önemli bir sorun, helal belgelendirmesi alanında Müslüman ülkeler arasında ortak bir dil oluşturulamaması, özellikle farklı helal standartlarının ve belgelendirme sistemlerinin uluslararası ticaret üzerinde yarattığı engellerin giderek belirgin bir hâl almasıdır. İşte bu aşamada, İslam İşbirliği

Teşkilatı çatısı altında merkezi İstanbul'da olmak üzere kurulan ve üye sayısı 36'ya ulaşan İslam Ülkeleri Standartlar ve Metroloji Enstitüsü –kısa adıyla SMIIC- bu alandaki en önemli inisiyatiflerden biri olmuştur.

SMIIC bünyesinde dünya genelinde yaygın helal ürün standartlarının ve bu alanda devletler arası akreditasyona dayanan güvenilir bir belgelendirme sisteminin tesisine yönelik çalışmalar gerçekleştirilmekte ve bu süreç, bu alanın genişletilmesi ve yönetilmesi adına çalışmaların yoğunlaştırılarak sürdürüldüğü bir alan hâline getirilmektedir.

Helal belgelendirme kuruluşlarının akreditasyonu suretiyle bu kuruluşların düzenledikleri belgelere güven temin edilmesi ve helal belgelerin karşılıklı tanınmasına zemin oluşturmaları açısından helal akreditasyon sisteminin kurumsallaşması ve etkin kılınması büyük önem arz etmektedir. Bu çerçevede, SMIIC bünyesinde ortak bir helal akreditasyon ve belgelendirme sisteminin kurulmasına yönelik çalışmalarda mesafe alınmasına karşın SMIIC akreditasyon sistemi arzu edilen işlevsel düzeye henüz gelememiştir. Bu alanda yaşanan gecikmeler alternatif oluşumların her geçen gün zemin kazanmasına ve ülkemizin bu alandaki etkinliğinin ya da İslam ülkelerinin girişimlerinin bu alandaki etkinliğinin azalmasına neredeyse sebebiyet vermiştir. Dolayısıyla, ülkemizde helal akreditasyon konusunda faaliyette bulunmak, gerek SMIIC gerekse diğer uluslararası platformlarda helal akreditasyon konusunda ülkemizi temsil etmek ve yürütülen çalışmaların öncülüğünü üstlenmek üzere ülkemizde müstakil bir helal akreditasyon kurumunun kurulmasına ihtiyaçtan hareketle Bakanlığınızın hazırlayarak Hükümetimizin tasarı olarak Meclise gönderdiği çalışma bugünümüzün gündemini teşkil etmektedir.

Kanun tasarısıyla, Helal Akreditasyon Kurumunun kurulması öngörülmektedir. Kurumun en temel amacı ise ülkemizde ve yurt dışında yerleşik helal uygunluk değerlendirme kuruluşlarına helal akreditasyon hizmeti sunmak olarak ifade edilmekte ve belirtilmektedir. Helal Akreditasyon Kurumu gerek SMIIC gerekse diğer uluslararası platformlarda helal akreditasyon konusunda ülkemizi temsil edecek ve inancım odur ki çok önemli çalışmalara imza atacaktır ve ayrıca, küresel ticarete teknik ve fiziki engellerin giderek arttığı bu yeni dünyada aslında bir pazar açılımı ve yeni pazarlara ulaşım aracı olarak da bu hususun başta ülkemiz olmak üzere diğer ülkelere de bir fırsat alanı yaratacağına olan inancımı sizlerle paylaşmak istiyorum.

Bu vesileyle hepinizi bir kez daha saygıyla selamlıyor, tasarının ülkemize, tüm sektörlerimize ve İslam dünyasına ve ayrıca tüm dünya tüketicilerine keyifli ve konforlu bir tüketim noktasında tüketim alışkanlarının tatminine hizmet etmesini diliyorum.

Şimdi tasarı hakkında Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere sözü Sayın Bakanımıza veriyorum.

Buyurun Sayın Bakanım.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun, bir zamanlar üyesi olmaktan onur duyduğum Komisyonun çok değerli üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli Başkanımın da geniş bir özetle hakikaten teknik konularda da çok ince detayına kadar bilgilendirdiği, Türkiye için önemli olduğuna inandığımız, değişen dünya ticaretinde ve ekonomisinde kuralı koyanlar, kurala uyanlar; bilgiyi üretenler veya bilgiyi tüketenler gibi derin ayrımların olduğu bir dönemde Türkiye olarak, Komisyonumuz olarak önemli bir önerimizi, önemli bir talebimizi sizlere arz etmeye çalışacağım.

Dünya ekonomisine, dünyaya, ticaret kurallarına baktığımız zaman hakikaten “kuralı koyanlar” diye bir şey var. Bunu da İngilizlerin söyledikleri çok belki “vahşi bir kapitalizm” sözü gibi anlaşılabilir ama “Altını koyan kuralı koyar, kuralı koyan altını alır.” derler. Kuralı koymakla ilgili de sadece altın koymak değil aslında, bilgiyi koymak, “knowledge”ı koymak, patenti koymak, tasarımı koymak, bütün bunların hepsini de altını koymak olarak da algılayabiliriz. Onun için Türkiye olarak önümüze çok önemli bir fırsat geldi. Türkiye’nin önüne gelen bu fırsatta standardizasyon ve akreditasyon faaliyetleri de kural koyma faaliyeti olarak artık dünyada geçiyor. Bu nedenle Türkiye olarak dünyadaki teknik düzenlemeleri çok yakından da takip ediyoruz ve bunun da öncülüğünü yaptığımız kurumlar var ki bunlardan bir tanesi de Değerli Başkanın da bahsettiği SMIIC. Müslüman nüfusun yoğun olduğu ülkeler helal belgelendirme konusunda maalesef hem gecikmiş hem de yeterince ortak hareket edememiştir bugüne kadar. Oysa helal ürünler ve hizmetler alanında çok büyük bir potansiyel mevcuttur. Bu pazar her geçen yıl genişlemektedir. Helal belgelendirme konusu, dünyada yaşayan 1,8 milyar, hatta 2 milyar Müslüman tüketiciyi yakından ilgilendirmektedir.

Bunun yanı sıra bugün, helal sertifikalı ürünler başta Avrupa, ABD ve Uzak Doğu ülkeleri olmak üzere özellikle gıda kalite ve hijyenine önem veren bilinçli tüketiciler tarafından da tercih edilmektedir. Dolayısıyla helalin kapsamı sadece Müslüman topluluklar değildir. Helal konusu bir zamanlar yalnızca gıda ile ilişkilendirilirken artık kozmetik, tekstil, turizm, finans ve tedarik zinciri gibi, hatta sigorta gibi birçok alanı da kapsamaktadır. Rakamlara göre, günümüz itibarıyla Müslümanların, sadece Müslümanların helal gıda ürünlerine olan harcamaları 1,17 trilyon dolara tekabül etmektedir. Helal belgesini almış olup da tüketilen ürünlerin toplam tutarı da 415 milyar dolardır. Gıda, tekstil, eczacılık ürünleri, kozmetik gibi ürünler ile turizm ve seyahat gibi hizmetleri de buna eklersek 1,9 trilyon dolarlık bir pazara ulaşılır. Diğer taraftan, ürün ve hizmetlere finans sektörünü de, sigortacılığı da eklersek ki sigortacılıkla beraber bunun 4 trilyon doların da üzerine çıktığını, çıkabileceğini hep beraber görürüz. Artık, helal, bugünün ve geleceğin yüksek potansiyelli pazarıdır. İşte, hepimiz bu ciddi eğilime çok yakından şahit olduğumuzu da bugünlerde yaşıyoruz. Ancak İslam dünyasında helal alandaki çok parçalı yapı, helal belgeli ürün ve hizmetlerin ticaretinin önünde bir engel oluşturmaya başladığını da görüyoruz. “Senin helalin.” “Benim helalim.” gibi bazı şeyleri de yaşıyoruz. Farklı standartlar ve belgelendirme kuruluşları güvene dayalı küresel bir sistemin oluşumuna da engel oluyor. Bu alanda tam bir kargaşa hüküm sürüyor şu anda. Üreticilerimiz farklı ülkelere mal göndermek için birden fazla helal belgesi almak zorunda kalıyor. Yani A ülkesine bir helal belgesi, B ülkesine bir helal belgesi, C ülkesine farklı helal belgesi gibi zorunluluklar ortaya çıkıyor. Bu da tarife dışı engeller gibi ürün ihracatımızda ve ürünlerimizin önünde teknik engel oluşturuyor, ayrıca firmalarımıza da gözden kaçan önemli bir ilave maliyet yüklüyor.

Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; dünyada, hâlihazırda -Değerli Başkanımın da biraz önce bahsettiği gibi- helal ürün sertifikalı üretilen ürünlerin yüzde 80’i gayrimüslimler yani İslam ülkeleri dışındaki ülkeler tarafından üretiliyor ve üzerine de helal belgesi konuyor. Bu durum hakikaten İslam dünyası açısından da pek kabul edilebilir değildir. Bir an önce helal sistemini bir kalite altyapısı üzerinde yapılandırmak ve baştan sona tüm seçenekleri ve süreçleri kapsayan bir kalite algısını sunmamız gerekiyor. Tıpkı gelişmiş ülkelerin kural koyup ticareti yönlendirmesi gibi, bunu da İslam dünyasında gerçekleştirebilecek az sayıdaki ülkelerden birisi de Türkiye’dir.

Türkiye olarak sahip olduğumuz gelişmiş kalite altyapımız, dünyanın her ülkesine helalle ilgili alana konu olabilecek tüm ürünleri üretilip ihraç eden, tüm hizmetleri sunan bir ülke olarak düzenleme sistemimiz son derece uygundur ve ürünlerimizin güvenli, sağlıklı, hijyenik ve helal olmasını da garanti ediyor. Dolayısıyla Türkiye’nin bu pazardaki payını artırarak ihracatımızın sürdürülebilir gelişimine de önemli bir katkı sağlamayı amaçlıyoruz.

İşte bu noktada ülkemizin bir projesi olan SMIIC misyonuna dikkatinizi çekmek istiyorum. SMIIC, yani İslam Ülkeleri Standartlar ve Metroloji Enstitüsü, İslam İşbirliği Teşkilatının bağlı kuruluşudur ve merkezi İstanbul'dadır. Şu anda Türkiye dönem başkanlığını yapmaktadır.

Biz de SMIIC'i bu alanda en temel çatı kuruluş olarak görüyor ve destekliyoruz. SMIIC hâlihazırda ortak bir helal belgelendirme sistemine esas teşkil edecek standartları oluşturmuştur. Artık ihtiyaç duyulan helal belgelerinin tüm dünyada kabulünü sağlayacak bir helal akreditasyon sisteminin Müslüman ülkelerde ve SMIIC bünyesinde oluşturulması söz konusudur. İslam dünyası bu uluslararası sistemin kurulması için ülkemizin öncülüğünü beklemektedir.

Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; trilyonlarca dolarlık helal ürün ve hizmet ticaretinin yanı sıra bir de helal belgelendirme pazarı oluşmuştur. Helal belgelendirmenin yıllık maliyeti, daha doğrusu yıllık pazar büyüklüğü... 6 milyar dolar civarında bir büyüklükten bahsediyoruz. Ne yazık ki helal belgelendirmesi gibi dini temelleri olan bir konuda ürün ve hizmetlerin helal olup olmadığına gayrimüslim belgelendirme kuruluşları karar veriyor. Müslüman ülkelerin bu alandaki teknik altyapı eksikliğini bu kuruluşlar dolduruyor. İngiltere gibi ülkeler bazı Müslüman ülkelerle iş birliği içerisinde helal pazarında ve belgelendirme alanında kural koyucu hâle geliyor. Birleşik Arap Emirlikleri'nin öncülüğünde kurulan IHAF, Uluslararası Helal Akreditasyon Forumu, bunun en güzel örneklerinden bir tanesidir. Türkiye gibi teknik, kalite ve personel altyapısına sahip olmayan bu ülkeler helal belgelendirme ve akreditasyon sistemini gayrimüslimlerin egemenliğinde kurmaya çalışıyor. Biz bu alanda harekete geçmediğimiz takdirde bu tür alternatif oluşumlar da her geçen gün güç kazanacaktır.

Bir hususun altını önemle çizmek istiyorum: Biz bu işe girsek de girmesek de dünyada bir helal pazarı var. Ve hangi ürünlerin helal olup olmadığına yönelik standartları belirleyecek ve belge verecek kuruluşlar da var olacaktır. Türkiye olarak tarihten gelen itibarımız, geniş kültür coğrafyamız ve gelişmiş kalite altyapımız ve küresel helal pazarında lider, kural koyucu ve yönlendirici ülke olabiliriz ve hatta olmalıyız. Çünkü ihracat yapacağız ve ülkemize döviz kazandıracacağız. Ayrıca kuralları belirleyen ve helal ürünleri belgelendiren ülkeler arasında da lider olmalıyız. HAK yani Helal Akreditasyon Kurumuyla bizim de başarmak istediğimiz, ön almak istediğimiz alan da budur.

Helal Akreditasyon Kurumunun itibarından yararlanmak isteyen yerli ve yabancı belgelendirme kuruluşları HAK'a başvuracak ve akredite olacaklardır. Helal ürün talep eden tüketiciler de HAK'a akredite olmuş belgelendirme kuruluşlarınca düzenlenen helal belgelerini tercih edeceklerdir. Düzenlenen belgelere akreditasyon suretiyle güven duyulması neticesinde helal belgelerinin karşılıklı tanınması da sağlanacaktır. Sonuç olarak, bu sistem ve uygulama, ürünlerimize, kuruluşlarımıza ve neticede ülkemize itibar kazandıracaktır.

Ekonomi Bakanlığının sürecin başından itibaren üstlendiği rolle konunun uluslararası ticaret ve ihracatımız açısından önemi dikkate alınarak Helal Akreditasyon Kurumunu, Ekonomi Bakanlığının ilgili kuruluşu olarak tasarlandı. HAK bir kamu hizmeti verecektir, dolayısıyla kamu kuruluşu olması gerekmektedir. Ancak uluslararası alanda kabul görmesi için HAK'ın idari bağımsızlığını da kanunla garanti altına almayı öneriyoruz.

HAK'ın danışma kurulu, yönetim kurulu, genel sekreterlik ve hizmet birimlerinden oluşmasını öngörüyoruz. Danışma kurulu, özel sektör ve kamudan geniş bir temsil ile kurumun politikalarının belirlenmesi ve uygulanmasına katkıda bulunacaktır. Yönetim kurulunun ise, yönetim kurulu başkanı ile danışma kurulu üyeleri arasından atanacak kamu ve özel sektör temsilcilerinden ikişer üye olmak üzere, toplam 5 üyeden oluşması önerilmektedir. Genel sekreterlik, genel sekreter ve genel sekretere bağlı 3 daire başkanlığı da önerilen kurumdur. HAK'ın personel sayısını 50'yle sınırlandırmayı öneriyoruz yani kanunla "50" diye sınırlayıcı bir şey getirmeyi öneriyoruz. Çünkü akreditasyon

hizmeti için denetçi havuzunda yer alan denetçiler kullanılacaktır. Bu iş için tam zamanlı personel istihdam edilmeyecektir. HAK, faaliyetlerinden gelir elde edecektir. Dolayısıyla bütçe üzerinde bir yük oluşturmayacaktır. Ancak, ilk kuruluş aşamasında kuruluş masraflarını karşılamak üzere genel bütçeden yardım alması gerekecektir.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; “helal” gibi hassas bir konuda yanlış anlamalara meydan vermemek açısından bazı açıklamaları yapmakta da fayda görüyorum. Öncelikle bu kanun neyin helal neyin haram olduğuna karar vermeyecektir. Zaten, tüm Müslümanların üzerinde mutabakat sağladığı ortak standartlar, İslam İşbirliği Teşkilatı koordinasyonunda 2010 yılında belirlenmiştir. Dolayısıyla HAK bu standartları esas alacaktır. Üreticiler açısından, helal belgesi almak zorunlu olmadığı gibi helal belgelendirme kuruluşları açısından da HAK’a akredite olmak gibi bir zorunluluk olmayacaktır. Dolayısıyla ülkemizde üretim süreçlerinde, tüketim alışkanlıklarında veya ihraç pazarlarımızda bir değişiklik olmayacaktır. Tekrar altını çizmek isterim ki hâlihazırda zaten bir küresel helal ürün ve hizmet belgelendirme pazarı vardır. Amacımız, Türkiye’nin bu pazardan daha fazla pay alması ve bu pazarın liderliğine soyunması. Helal Akreditasyon Kurumu helal belgeli ürün ve hizmet ihracatımızın artmasına, ürün ve hizmetlerimizin marka algısının güçlenmesine, yabancı firma ile kuruluşlara yönelik helal belgelendirme ve akreditasyon faaliyetleri suretiyle hizmet ihracatımızın da gelişimine katkı sağlayacaktır.

Değerli Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; bu vesileyle, Helal Akreditasyon Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı’nı sizlere arz ederek hayırlara vesile olmasını temenni ederim. İnşallah “helal” gibi önemli bir konuda sadece ülkemiz için değil, tüm dünyaya yansımaları olacak önemli ve gerekli bir icraata imza atılacaktır. Bu vesileyle değerli Komisyonumuzu sizlerin şahsında saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, tasarı hakkındaki bu tafsilatlı açıklamalarınız nedeniyle Komisyonumuz adına biz teşekkür ediyoruz size.

Şimdi, tasarının geneli üzerinde söz almak isteyen Komisyon üyelerimize istem sırasına göre söz vereceğim.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Başkanım, bir yirmi dakika ara verelim. Arkadaşlarımızla bu gelişmeleri değerlendirmek -bakanın ve sizin açıklamalarınız çerçevesinde- için yirmi dakikalık bir ara istiyoruz.

BAŞKAN - Sayın Bakanım, Komisyonumuzdaki CHP üyesi arkadaşlarımızın, değerlendirme yapmak üzere, on-on beş dakikalık bir ara talebi oldu, onu karşılıyoruz, bir on-on beş dakika içerisinde tekrar başlayacağız.

Komisyonu on-on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.44

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 16.01****BAŞKAN: Ziya ALTUNYALDIZ (Konya)****BAŞKAN VEKİLİ: Harun KARACAN (Eskişehir)****SÖZCÜ: Mehmet Galip ENSARİOĞLU (Diyarbakır)****KÂTİP: Şahin TİN (Denizli)**

BAŞKAN – Sayın Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri; Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonumuzun 1’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Şimdi, Komisyon üyelerimize tasarımız hakkında istem sırasına göre söz vereceğim.

Buyurun Sayın Tarhan.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Çok değerli Başkan, Sayın Bakan, değerli Komisyon üyeleri; hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Bazı eleştirilerde bulunacağım ama bu eleştirilerim helal gıdaya karşıyız diye anlaşılmasın. Bu kanunu yaparken biraz daha tartışmamız gerektiğini düşünüyorum. Öncelikli olarak, çok kısa süre içerisinde Komisyona gönderilerek, kırk sekiz saat içinde hemen Komisyonun toplanmasını doğru bulmuyorum.

Sayın Bakan, öncelikli olarak, hep yanlışlarla başlıyoruz. İsmi İngilizce, “akreditasyon” İngilizce bir kelime ve helalden bahsediyoruz, öncelikli olarak burada yanlış başlıyor. Bugün bizim, Türkiye’nin ekonomi politikalarını ve aynı zamanda bölgedeki siyasi gelişmeleri konuşmamız gerekirken önümüze helal gıdayla ilgili öyle rakamlar sunuluyor ki dudağım uçukladı yani. 4 trilyon gibi bir pazara sanki yarın girecekmiz gibi bu kanun çıkınca, bu algı yaratılıyor. Düne kadar AB uyum yasaları adı altında geceleri sabahlara kadar çalıştık ve bugüne geldiğimiz zaman, bugün de Orta Doğu’da, bölgede, Müslüman ülkelerdeki pazarı nasıl elde edebiliriz bunu tartışıyoruz ama dönüp siyasi gelişmelere bakmıyoruz ve Türkiye’nin ekonomik durumuna bakmıyoruz. Bugün Türkiye, Müslüman ülkelere baktığımız zaman, Suriye, Irak, Mısır, Libya bütün ülkelerle siyasi problemler yaşıyor. Ekonomiye baktığımız zaman, en fazla ihracat yaptığımız ilk 5 ülkenin 3’üyle siyasi sorunlar yaşıyoruz; Almanya, Amerika Birleşik Devletleri, aynı zamanda Irak’la bugün siyasi sorunlar yaşıyoruz. Bugün, aynı gün başka komisyonlarda, Plan ve Bütçe Komisyonunda Sanayi Komisyonunu ilgilendiren maddeler tartışılıyor, oraya gidiyoruz, oradaki maddeleri tartışıyoruz, aynı anda Sanayi Komisyonuna kanun teklifi geliyor, onu tartışıyoruz.

Çok değerli arkadaşlar, bu pazar payına baktığımız zaman, ekonomik anlamda, gerçekten, “Bu pazarı acilen ele geçirmeliyiz, bu pazardan pay almamız.” diyoruz ama kanun metnine baktığımız zaman, altyapısı hazırlanmamış, tartışılmamış, fizibilite çalışmaları yapılmamış, ticaret odalarının, borsaların bilgileri alınmamış ve direkt Komisyonumuza taşınmış. Öyle alanlar var ki bu işin içinden nasıl çıkacağımızı bilemiyoruz. Evet, gıda, öyle veya böyle çözülür, tartışılır ama kozmetiğe girdiğimiz zaman, tekstile girdiğimiz zaman, turizme girdiğimiz zaman, lojistik taşımaya girdiğimiz zaman, finansa girdiğimiz zaman olayın rengi değişir. Onun için, bana göre, eğer ısrarla “Biz bu kanunu çıkaracağız.” diyorsanız öncelikli olarak “helal” adı altında bir bakanlığın oluşması lazım. Bakanlık oluşsun ve onun altında planlarımızı yapalım. Helal borsa kurulsun, helal ticaret odası kurulsun -çünkü baktığımız zaman çok büyük bir pazar - helal banka kurulsun. Çünkü bunun finansmanı var, bu paraya

nasıl yön vereceğiz? Karşımıza yarın marketler çıkacak, helal market, rekabet açısından diğer market zorda kalacak. Öbürü diyecek “Benim ayakkabım helal ayakkabı, onun ayakkabısı helal değil.” Helal üzümü nasıl belirleyeceğiz, helal muzunu nasıl belirleyeceğiz? Yani bunun içinden çıkmamız oldukça zor, ancak özel sektörün önünü açarsınız. Zaten marketlerde satılıyor, üzerinde etiketi de var. Türkiye’de bunlar üretiliyor, üretilmeyen ürünler değil ki. Bütün marketlere gidip baktığımız zaman, her yerde bunu görebilirsiniz. Biz o zaman şunu da belirleyeceğiz: Bu akreditasyon komisyonuna gidip, işte, haram yemeyen siyasetçi, helal yemeyen siyasetçi belgesi de isteyeceğiz ondan sonra. Helal siyasetçi, helal olmayan siyasetçi. Diploması helal mı, haram mı bunu tartışmaya başlayacağız. Onun için, inanın, anlayamadık bugünkü Türkiye’nin ortamında bu kanun metninin bizim önümüze gelmesini. Aynı zamanda, Sayın Bakan öyle güzel rakamlar açıkladı ki gerçekten bugünkü ekonomik sıkıntılardan pazar anlamında bizi çıkaracak rakamlar. Sayın Bakan konuşmasının içerisinde zaten söyledi, “Senin helalin, benim helalim.” dedi. Yani bu tartışma Türkiye’de yaratılacak, ne olursa olsun yaratılacak. Bunun önüne nasıl geçilecek, bu akreditasyon merkezi bunun önüne nasıl geçecek? İşte, adam taşımacılık yapıyor, ya, özel olarak bu şirketler mi kurulacak? Helal taşıma, işte, “Benim tırım helal ürün taşıyor.” Bunun şoförünü nasıl denetleyeceğiz? Nereden gelmiş, kimliğine mi bakacağız? Ya, böyle baktığınız zaman bunun içinden çıkamayız diye düşünüyorum. Sayın Bakan diyor ki “Bu kanun helale karar vermeyecek, böyle anlaşılmasın.” O zaman neye karar verecek bu kanun? Helale karar vermeyecek veya bu akreditasyon merkezi buna karar vermeyecek, neye karar verecek o zaman? Yani bunu biraz daha açıklamanız gerekiyor. Benim önerim, ticaret odalarının, borsaların gelip burada bize bilgi vermeleri gerekir, anlatmaları gerekir. Buna karşılar mı, destekliyorlar mı, desteklemiyorlar mı bunu görmemiz gerekiyor çünkü bu, Türkiye açısından, halkımız açısından farklı alanlara çekilebilir. Tabii ki Müslüman ülkelere ihracat yapmamız gerekiyor, iyi bir pazar var, tabii ki orada satışlarımız açısından gereken neyse yapmamız gerekiyor. Benim önerim, bu kanunu biraz daha tartışalım. Kanun yaparsak on yıl, yirmi yıl, otuz yıl, elli yıl tartışılmasın ve değişmesin diye düşünüyorum

Hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, buyurun.

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Sayın Bakanım, Sayın Başkan, çok değerli Komisyon üyelerimiz, sivil toplumun çok değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyoruz.

Tabii, bugün, dünya helal pazarıyla ilgili yapmış olduğumuz bu toplantıda buna çok dar kalıplar içerisinde bakmamak lazım çünkü dünyada oluşmuş 2 trilyon dolarlık bir pazar var. Bu pazarın nasıl olduğu zaten oluşmuş yani biz yeni bir şey oluşturmayacağız, üzümü bunun içine katmayacağız. Bu, daha çok gıdada, hayvani gıdada ve finans sektöründe, katılım bankacılığında kendi çözümlerini bulmuş, pazar payları belli olmuş. Hani, diyoruz ki... Bakın, diyoruz ki Afrika ülkelerinin pazar payı şu Latin Amerika ülkelerinin pazar payı şu, Uzak Doğu ülkelerinin pazar payı şu diyoruz. Bunu neye göre diyoruz? Çünkü oluşmuş bir pazar var. Helal gıda pazarında da dünyada oluşmuş bir pazar var ve bunun menşesinin neler olduğu zaten sarıh ve açık. Siz Türkiye olarak yeni bir şey ilave etmeyeceksiniz. Sadece bizim burada görüşme yaptığımız olayda usul ve biz nerede ve nasıl yer alacağız, işte oralarda konuşalım. Sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri de zaten buradalar, hepsi davet edildiler, onlar da burada.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Kimler davet edildi, hangi STK’lar?

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Birlikler, STK’lar, hepsi var.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Şu an buradalar mı?

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Tabii, buradalar.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Hangi STK’lar?

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Ben konuşmamı tamamlayayım müsaade ederseniz, ondan sonra...

Şimdi, değerli arkadaşlar, yani bu olayda şuna karar vereceğiz: 2 trilyon dolarlık dünya pazarının -dünyada böyle bir pazar var- biz, Türkiye olarak içinde yer alacak mıyız, almayacak mıyız?

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Orada sorun yok, finans, tekstil, turizm, altyapı...

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Bakın, o zaman, eğer orada yoksa mesele bitmiştir. Niçin bitmiştir? Çünkü, 1,6 trilyon dolarlık pazar payını gayrimüslimler elde ediyor ve Müslüman ülkelere “Helal gıdanın içindeyim, helal tekstilin içindeyim, helal kozmetiğin içindeyim.” diyor ama bütün ürünleri helal mi? Değil. Helal ürünler için ayrı bir üretim yapıyor, onlarla o pazara hitap edecek ürünler üretiyor. Öbür tarafta, biz neredeyiz şu anda? Biz 0,4’ün içindeyiz yani 400 milyar doların içindeyiz. Şimdi, biz diyoruz ki bugün, buradan çıkaracağımız kararla dünya pazarında 2 trilyon doların içinde Türkiye de olsun. Ne kadar satabilirsek, 2 trilyon doların tamamına satma diye bir iddiamız yok ki ama bu pazarda yer almak istiyoruz. On sene önce Afrika’da sadece 9 ülkede konsolosluk noktasında, büyükelçilik noktasındayken 40 ülkeye girdik. Ne oldu? Bazı krizlerde pazar payımızı Afrika’da güçlendirdik, bazen Avrupa’da güçlendirdik. Yani bu, pazardaki çeşitlemeden hiç rahatsız olmayalım. Bunu bir ayrıcalık yapmaya gerek yoktur. Burada, işte şu doktor şöyle olsun, şu böyle olsun, bunlara da gerek yok çünkü böyle bir şey yok bu tartışmanın içinde, sadece usul, yöntem ve yer alıp almayacağım, bu kararı vereceğiz. Ha, nasıl yer alacağımıza da birlikte karar vereceğiz, hep beraber vereceğiz yani.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – STK’lardan kimler var?

BAŞKAN – İmza listesi var orada.

Değerli arkadaşlar, salonumuzun fiziki şartlarının el verdiği ölçüde ulusal düzeydeki tüm STK’ları çağırdık, dolayısıyla o listeyi de size verdik.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Şu an burada olanlar hangileri?

BAŞKAN – Bilmiyorum şu anda, imza listesini görürüz zaten.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – TOBB temsilcisi var mı?

BAŞKAN – Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği temsilcisi burada mı arkadaşlar? Gelmemiş. Davet ediyoruz, gelen geliyor.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Bir gün önceden davet ettiğiniz için bizim gibi herhâlde... Ne zaman davet gönderildi, dün mü?

BAŞKAN – Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Ankara’da bir kuruluş, o yüzden gelebilir yani buraya, gelmesinde fiziki bir sıkıntı yok.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Ne zaman davet gönderdiniz?

BAŞKAN – Önceki gündür herhâlde, iki gün öncedir.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Bu konu başka bir yere çekilmesin, derdimiz pazarı kaybetmek ya da kazanmak değil. Bizim anlatmak istediğimiz, turizm, finans, bu alanlarda nasıl helal kanunlaşacağız, bunu tartışalım, bu konuyu tartışmak istiyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Tanrıkulu, buyurun.

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli Başkan, değerli Bakan, Komisyonumuzun çok kıymetli üyeleri; ben de sözlerimin başında hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, dünyada pek çok kuruluş helal sertifikası veriyor, bunu biliyoruz. Google’da bir tarama yapsa arkadaşlarımız, kıyamet gibi bu kuruluşlarla karşılaşacaklar ama bunların arasında henüz bir uluslararası standart kesinleşmemiş ve sağlamamış durumda veya yetersiz standartlarla belge veren, örneğin Malezya, Tayland, Yeni Zelanda gibi ülkeler de bu sertifika veren ülkeler arasında. Şöyle baktığımız zaman pazarda Malezya JAKİM firmasını çok daha üstün görüyoruz. Mesela bizim de ticaret yaptığımız ülkelerin birçoğunun arasında bu kuruluşun önde olduğu görülüyor. Öbür tarafta, Musevilerce oluşturulmuş bir “kosher” pazarı da helal pazarıyla rekabet hâlinde. Yurt dışına zaman zaman giden veya yurt dışında okumuş kişiler bilirler, işte, eğer, helalle ilgili bir sıkıntı varsa yani bir Müslüman üretimiyle, standardı belirlenmemişse “kosher” marka ürünlerin kullanılabildiği durumlarla karşı karşıya da kalınır. Yani bir rekabet anlamında söylüyorum bunu. Dolayısıyla, helal standardını oluşturan birtakım unsurlar var. Bunların tabii ki en başında İslami şartlar geliyor, yasal şartlar geliyor, dokümantasyon geliyor, denetim geliyor, buna benzer birtakım şartların oluşması gerekiyor. Bu önemli bir konu. Ama öbür taraftan, helal sertifikasının da artık dünyada bir ciddiyetle ele alınmasının gerektiğinin de farkındayız. Türkiye’de bu getirilen yasa gerekçesinde de bir nebze bundan da bahsediyor, önder kuruluş olması noktasında bazı şeylerin yapılması gerekiyor ama Sayın Bakanım sanki daha kapsamlı düzenlemelerin olması da gerekir gibi düşünüyorum. Onları biraz sonra kendi gerekçelerimle izah etmeye gayret edeceğim.

Şimdi, bugün Ekonomi Bakanlığının önümüze getirdiği, Komisyonumuzda görüşülen bu tasarıyı ve ek belgelerini ciddiyetle inceledim. Arkadaşlarımız güzel çalışmışlar Sayın Bakanım, o noktada bir sıkıntı yok. Ancak bu belgelendirmeyle ilgili -biraz önce de söyledim- bu standart ve belgelendirmeyle ilgili, bir dağınıklıkla ilgili bu dokümanlarda bir doğru tespit yapılmışsa da hem belgelendirme kuruluşlarını akredite eden akreditasyon kuruluşlarındaki sıkıntıyı hem de dünyada karşılaştığımız birtakım sıkıntıları tasarı giderme noktasında bazı noktalarda yetersiz kalmış gözüküyor.

Şimdi, örneğin, sizin dağıttığınız bu kapsamlı dokümantasyonun içerisinde bir kısmı düzenleyici etki raporu var. Şimdi buna baktığımız zaman, kurulması öngörülen yeni yapının Değerli Başkanım, Sayın Bakanım; bağımsızlığı ve tarafsızlığı noktasında SMIIC standartları çerçevesinde bir gereklilik öngörüyor. Şimdi, bir taraftan bu getiriliyor, çok güzel, doğru, bence de böyle olması lazım, o dokümanın ilerleyen satırlarında Ekonomi Bakanlığı veya bir kamu kuruluşu bünyesinde böyle bir kuruluş oluşturulsa bunun bağımsızlığını ve tarafsızlığına da halel gelebileceği belirtiliyor. Siz sunuşunuzda, biraz önce, başlangıçta da “Bir kamu kuruluşu olması gerekir.” dediniz, onun altını çizdiniz, onun için ben söylüyorum. Hâlbuki böyle bir kuruluşun tam tersine, bir kamu tahakkümünün dışında olması veyahut bir bakanlık çatısının dışında olması daha başlangıçta belki daha olumlu olabilirdi diye düşünüyorum. Şimdi, biraz önce de söyledim, arkadaşlarımızın, herkesin bu konudaki yetisine şüphe yok. İnternette taradığınız zaman mesela İngiltere’de, Tayland’da, Sri Lanka’da, İtalya’da, Belçika’da, Birleşik Arap Emirlikleri’nde, çok farklı ülkelerde yüzlerce helal akreditasyon kuruluşları var. Bunlar helal akreditasyon birlikleri de oluşturmuşlar ki biraz sonra buna da değineceğim. Dünyada bu alan da suistimal edilebilecek bir konu hâline gelmiş, sizler de zaten sunuşunuzda belirttiniz bu konuyu.

Şimdi, bazı örnekler vererek konuşmamı biraz daha açmak istiyorum. Örneğin Sri Lanka’da bir kuruluş var “Halal Accreditation Council” diye bir şey. Arkadaşlar İngilizceye karşı çıktılar haklı olarak ama ismi böyle olduğu için Türkçeleştirmeden söylüyorum. Şimdi, bu bir ticari şirket ve helal sertifikası

veren belgelendirme kuruluşlarını da akredite ediyor. Öbür taraftan, bunu Türkçeleştireyim “Helal Gıda Otoritesi” diye kendisini bağımsız, gönüllü bir sivil toplum kuruluşu olarak tanımlayan, her ne kadar İngiltere’de faaliyet gösterse de Belçika’da kayıtlı olan bir başka otorite daha var. Şimdi, bunların sayısını, dediğim gibi, artırmamız mümkün. Çok farklı yapıda, çok farklı böyle akreditasyon veren kurum ve kuruluşlar birbirleriyle kıyaslanamaz da bir yapı teşkil ediyorlar. Belgelendirmeye baktığımız zaman durum daha da vahim yani o artık iyice çığırından çıkmış durumda. Yüzlerce, binlerce böyle sertifika veren kuruluşla karşı karşıyayız. Hatta bizim ülkemizde de var yani arkadaşlarımız o konuya herhâlde çok fazla araştırmamışlar, bizim ülkemizde de hâlen bu konuda sertifika veren kuruluşlar var, bunlarla karşı karşıyayız.

Şimdi, normalde, baktığımız akreditasyon konusunda da durum çok farklı değil. Yani Türkiye’de bir TÜRKAK var veyahut normal bir akreditasyon işlemi var, orada da biraz farklı bir yapı oluşmuş durumda. Ama akreditasyondaki esas amaç ne olması lazım? Yani tek bir akreditasyon ve tek bir sertifika verilmesi daha doğru değil mi? Zaten bu kurumu da siz kurarken başlangıçtaki gerekçelerinin arasında bunu saymıştınız Sayın Bakanım. Şimdi, böyle olunca, bu ürünlerin bütün dünyada ticaretini sağlamak üzere Avrupa Birliği de bir regülasyon sistemi oluşturmuş, biz de bu regülasyonun mecburi üyelerinden birisiyiz ve bunu Avrupa Birliği tek bir kuruma doğru götürmüş, böylece de her ülkede de bir akreditasyon kuruluşu olmuş. Ama biz bu kurumu getirerek böyle bir prensipten de yavaş yavaş çıkıyoruz. Aslında birden çıkıyoruz da olayı birazcık daha dramatize edeyim, yavaş yavaş çıkıyoruz.

Yine, ürün belgelendirme kuruluşlarını akredite edecek yani Türk Akreditasyon Kurumunun yaptığı işi sınırları belirlenmiş bir başka alanda yapacak hakikatlı bir başka kuruluş kuruyoruz. Hâlbuki, TÜRKAK uluslararası alanda kabul görmüş ve kendi içerisinde akreditasyon şemalarını oluşturabilecek ve bu alanda hizmet verebilecek bir kuruluşumuz, mevcutta bir kuruluşumuz var ve bu kuruluş uluslararası birçok akreditasyon birliğine üye, teşkilatları çok farklı alanda hizmet verebilecek tarzda da kendisini geliştirmiş. Şimdi, bu kuruluşlara baktığımız zaman, örneğin Avustralya ve Yeni Zelanda’nın ortak olduğu bir kuruluş var “JAS- ANZ” diye ortaya çıkıyor. Bu, TÜRKAK’la birlikte Uluslararası Laboratuvar Akreditasyon Birliği, Uluslararası Akreditasyon Forumuna üye bir kuruluş. Şimdi bunu niye söylüyorum? Bu aynı zamanda Birleşik Arap Emirlikleri’nde sizin de biraz önce söylediğiniz Uluslararası Helal Forumuna üye olan ve ona helal akreditasyonu veren bir kuruluş. Demek ki normal bir Avusturya, Yeni Zelanda’nın oluşturduğu akreditasyon kuruluşu aynı zamanda bir başka helal akreditasyon birliğine üye olabiliyor ve ona helal akreditasyonu verebiliyor. Yani burada TÜRKAK için söylenilen dezavantajın aslında çok da geçerli olmadığını anlatmak için bunu delillendiriyorum Sayın Bakanım, biraz uzun söylüyorum ama. Şimdi, Uluslararası Helal Forumuna üye kimler var? İspanya kuruluşu var, İngiltere’nin akreditasyon servisi var, İtalya’nın ulusal akreditasyon kuruluşu var ve İngiltere’yi çıkartırsak bu 3 ülke AB üyesi değil mi yani Avrupa Akreditasyon Birliğinin (EA) üyesi değil mi? E, onlar verebiliyor da TÜRKAK niye bunu veremiyor? Yani burada TÜRKAK’ın çekingen davranmasını, bu anlamda çekingen davranmasını çok da anlaşılabilir bulamıyorum Değerli Bakanım.

“İdari ve mali özerkliğe sahip özel bütçeli bir kuruluş yapacağız.” diyoruz kanunumuzun belirgin maddelerinin arasında. Biraz sonra herhâlde ortak önergemizle çıkacak, mesela merkezinin bakan tarafından belirleneceği 3’üncü maddesiyle ilgili birtakım sıkıntılar var. Personel sayısı 50. Yönetim kurulunun görev süreleriyle ilgili birtakım sıkıntılar var. Anladığım kadarıyla onunla ilgili de belki bir önerge olacak. Şimdi, 40 civarında esas personelimiz var Sayın Bakanım. 50’nin bir kısmı yönetici, bir kısmı memur, bir kısmı farklı görevlerde. Bu 40 civarında personel asıl iş yükünü karşılayacak. Ama öbür taraftan şöyle bir örnek vereyim ben size: 27 Ekim 1999’da, bizim hükümetimiz döneminde TÜRKAK’ı kurduğumuz zaman biz, başlangıçta bir süre devlet desteği olmuştı, daha sonra uluslararası hizmet veren bir hâle geldi. Hatta, 2008’den sonra, hatırlarsınız, uluslararası anlamda daha bağımsız

kuruluşlarca çalışmalara imza veren yetkin bir kurum hâline geldi. Şimdi, Sayın Bakanım, orada bile bu denetim havuzundan verilen elemanlar yeterli denetim yapamıyorlar. Şimdi, burada da aynı olayla karşı karşıyayız. Ben anlıyorum bunu, siz fazla eleman olmamasını anlatmak için örneklediniz ama, personel sayısını kabartmamak adına fakat bu havuzdan denetim elemanı çalışmıyor. Şimdi, biraz sonra da söyleyeceğim, TÜRKAK'ın zaten kendi içerisinde de birçok sorunu var ama ona geçmeden önce müsaadenizle başka bir şeyi hatırlatayım sayın üyelere: 8 Mart 2014'te Sayın Dışişleri Bakanımız Çavuşoğlu TÜRKAK hakkında bakın şöyle söylüyor: "TÜRKAK sayesinde diğer ülkelerin önündeyiz. TÜRKAK, İslam İşbirliği Teşkilatıyla da birlikte çalışmaktadır. Özellikle, helal ürün konusunda TÜRKAK uzmanlaşmıştır." Bunu Sayın Bakan 2014'te tespit etmiş, demek ki TÜRKAK'la ilgili o zaman da böyle bir kanaat var. Şimdi yetersiz bulunduğu söyleniyor ama AB standartları gerekçesiyle bugüne kadar yaptığı hizmetleri de yok varsayıyoruz. Hani, bu noktada bence bir çelişki var. Acaba bu TÜRKAK'ın çekingen davranması mı yoksa bir başka konu mudur, açıkçası onu çok tespit edebilmiş değilim. Ama bu tasarı gelmeden önce bakın başka şeyleri de halledebilirdik biz. Biraz önce söyledim, TÜRKAK'ın uzmanlaşan kadrosunun idari ve mali özerkliği 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile 6245 sayılı Harcırak Kanunu nedeniyle birtakım sorunlar yaşıyor. Yani bu kurum da bazı problemler yaşıyor. HAK'ın personelinin 2 katı olmasına rağmen -biraz önce söylediğim konu, onların kadrosu biraz daha geniş- buna rağmen iş yükü çok fazla ve biraz önce de söyledim, denetim havuzundaki yetersizlikler de bazı sıkıntılara yol açıyor.

Şimdi, bizim tasarıya tekrar dönersek, kurumun bir danışma kurulu var Sayın Bakanım. Yapısı çok farklı, çok değişik, 12 tane bakanlık ve 34 tane kurum ve kuruluştan meydana geliyor. Şimdi, böyle bir kurumu -pratikte hepimiz yaşadık, gördük kamuda görev yaptığımız zaman- bu kadar kalabalık bir kuruluşu toplayarak belirli bir koordinasyon ve danışma hizmeti yapmanız çok zor olur. Bir kere, zaten siz de "en az bir kez" demişsiniz, o "en az bir" teamül hâline gelir, tahmin ediyorum, bu yılda bir kez toplanacak bir kurum hâline gelecek. Ama böyle yılda bir kez toplanan bir kurum uluslararası bir alanda nasıl ön almaya, pazar büyütme hedefini geliştirmeye ve kurula daha dinamik, daha etkili bir çalışma takvimi sağlayacak, açıkçası bu da biraz şüphe götürüyor Sayın Bakanım.

Öbür taraftan, yine, sizin dağıttığınız bu kapsamlı dokümanların bütçeye etki formu var. Şimdi ona da baktım şöyle. Kurumun gelirleri arasında sayılan her türlü bağış, yardım, sair gelirler diye bir bahis var Sayın Bakanım. Bu kurumun tarafsızlığı ve bağımsızlığını acaba nasıl etkilemeyecek? Yani kurumun bağımsız ve tarafsız olmasını siz de vurguladınız sunuşunuzda. Tasarının da hemen her metninde, her maddesinde bu atfı yapılıyor ama öbür taraftan kuruma böyle bir gelir alıyoruz. Her yıl işte 3 milyon lira, 3 milyon lira gibi, böyle, hani, onlara kadar girmeyeyim artık, maddelerdeki bütçede -arkadaşlar bütçe tekniği açısından herhâlde çok fazla uzmanlaşmış gözüküyorlar- orada da bir sıkıntı var yani bunun bütçesinin oluşturulmasında. Bakın, yine, TÜRKAK'tan örnek verirsem, mesela, TÜRKAK altı yıl ücretleri sabit tuttu girişimcilere bir yük olmasın diye ama siz burada 6245 sayılı Harcırak Kanunu'nun dışında tutuyorsunuz; 1,5 katı personele ücret teklif ediyorsunuz. Daha işin başında bir haksızlık ve hani bir adaletsizlik var, kurumlar arasında bir adaletsizlik var, onu kastediyorum.

Arkadaşlar da söylediler yani bir acele var tabii, acele var da, Hükûmetin önceliği olabilir, ona saygı duymak lazım ancak tahmin ediyorum 23-25 Kasım tarihlerinde Sayın Cumhurbaşkanının himayesinde İstanbul'da bir Dünya Helal Zirvesi yapılıyor, onun öncesinde bunun kanunlaşmasını da Hükûmet olarak hedeflemeyi herhâlde düşünüyorsunuz, onun için bir acele var. Anlaşılabilir, yani bu, Hükûmetin önceliğidir, ona çok fazla bir şey söylemiyorum. Ancak pazar önümüzde. Yani bu getirilen tasarıda bu pazardan iddialı bir pay alacak tedbirlerin yer alması gerekir diye düşünüyorum Sayın

Bakanım. Onun için birtakım konuların çok fazla yönetmeliklere bırakılması da işi müphem kılmış. Tasarının birçok yerinde “yönetmelik”, “yönetmelik”, “yönetmelik” diyor, hâlbuki böyle önemli bir kurum oluşturuyoruz, başta, yapacaksak biz bu işi, tasarının içerisine dercedebilirdik bazı maddeleri.

Doğru bir işi farklı ve usulüne uygun bir yöntemle yapmamız gerekir diye düşünüyorum. Doğru bir iş, olması gereken bir iş. Bir helal akreditasyonu ve sertifikasyonu konusu meselesi var ve bu, İslam ülkeleri arasında veya dünyanın diğer ülkeleri arasında karmaşık bir yapı gösteriyor. Bunu çözmemiz lazım, bu konuda hiçbir şüphe yok. Ancak bunu yaparken -biraz önce de söyledim- SMIIC bünyesindeki helal akreditasyon standartlarını da doğru oluşturup bu sistemi düzeltmemiz gerekir diye düşünüyorum. Durumu daha karmaşık hâle getirmememiz gerekir diyorum.

Sayın Başkanım, söz verdiğiniz için teşekkür ediyorum. Sağ olun.

BAŞKAN – Sayın Tanrıkulu, biz teşekkür ediyoruz.

Sayın Arslan, buyurun.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Bakan, Sayın Başkan, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, değerli bürokratlar, iş dünyasının temsilcileri ve basın mensuplarımız; hepinizi öncelikle sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – İş dünyasını temsil eden kimse yok.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Olanlar varsa diye söyledik.

BAŞKAN – Sayın Arslan, müsaade ederseniz, bir açıklama gereği var.

Şimdi, iş dünyasını temsilen aramızda TÜSİAD temsilcisi burada, MÜSİAD, TESK... Bunlar özel sektör temsilcisi mi, değil mi acaba? Dolayısıyla...

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Biraz önce sorduğum zaman “Sadece TOBB var.” dediniz.

BAŞKAN – Değil. Çünkü listeyi gönderdim size ve listedeki arkadaşlar vardı.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Davet ettiğiniz kurumlardan...

BAŞKAN – Dolayısıyla Türkiye Odalar Birliğini davet etmemize rağmen şu an aramızda yok; bu, Komisyonun meselesi değil.

Teşekkür ediyorum.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Başkan, daha sağlıklı yapsaydınız başlangıçta.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Arslan.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Evet, değerli arkadaşlarım, tabii, katılan arkadaşlarımız olabilir ama daha fazla katılım sağlanarak burada konunun enine boyuna tartışılmasının, onların da görüşlerinin alınmasının çok faydalı olacağı düşüncesiyle arkadaşımız söylüyor. Tabii, listenizde var ama bu liste bana göre afaki yapılmış bir liste; bakanlık düzeyinde, kurumlar düzeyinde ama sivil toplum örgütleri düzeyinde çok fazla geniş bir liste de yok burada. Ona da arkadaşımız dikkatinizi çekmek istedi anladığım kadarıyla.

Değerli arkadaşlarım, Helal Akreditasyon Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı’nın geneli hakkında grubumuz adına söz aldım.

Değerli üyeler, bir süredir basında sözü geçen, kurum kuruluş görüşlerine açıldıktan sonra salı günü sunumu yapılan bu 15 maddelik tasarı ilginç bir dönemde önümüze gelmiştir. Gerçekten birçok tartışmaları da beraberinde getirecek bir tasarı olduğunu belirtmek istiyorum.

2018 bütçe hedeflerinin açıklandığı ve kamuda tasarruftan bahsedildiği toplantıdan bir gün sonra Meclise gelen bu tasarı, yeni kamu harcamalarına, yüksek maaşlarla çalışacak bir yönetim kuruluna, yeni bina ve tefrişat giderlerine işaret etmektedir. Hâlbuki birçok tasarruftan bahsediliyor ama yeni bir kurum oluşturuluyor, yeni bir masraf, yeni bir gider ortaya çıkarılıyor.

Mevcut bir kamu kurumunun içinde örgütlenebilecek, AB Bakanlığına bağlı Türk Akreditasyon Kurumunda çalışabilecek ya da Ekonomi Bakanlığı içinde bir daire, genel müdürlük olarak da çalışabilecek, amacı dâhilinde de bu işleri görebilecek bir kurumun, bir genel müdürlüğün, bir yapının oluşturulması gerekirken tamamen bağımsız, ayrı yeni bir kurum oluşturulmaya çalışılmaktadır.

Kamu İhale Kurumu hükümlerinden muaf, dışarıdan satın alacağı hizmetlere sınır konmamış, yeni kadrolaşmalara imkân tanıyacak düzenlemesiyle farklı bir israf kapısının önünü açmıştır, açacaktır. Karar alma kademesinde, bürokrasinin yoğunluğu altında temsiliyette sorun taşıyacak, özel sektör bileşenleriyle “helal” adıyla çıkılan yolda bir kez daha israfa ve kamu kaynaklarının atıl bir şekilde harcanmasına olanak sağlayacak bir düzenleme olacaktır.

Gerçekten ilginç bir dönemden geçtiğimizi belirtiyorum değerli arkadaşlarım. Meclisimizin bir katında, Plan Bütçe Komisyonunda israfın, daha doğrusu masrafların ağırlığından ve yoğunluğundan ve savunma giderlerinden bahsedilerek birçok ek vergiler tartışılırken, torba içinde birçok şirketin devlete olan yaklaşık 5 milyar Türk lirası borcu silinmeye çalışılırken bir yandan vergiler artırılıyor, bir yandan da yeni israflar yapılıyor, daha doğrusu israfa olanak sağlayacak bir yapı oluşturulmaya çalışılıyor.

Bu tasarıda meralar hesapsızca tesise açılmak isteniyor. Sanayi Komisyonumuzun geçen üretim reform paketinde bu konuyu geri çekmesine rağmen, yine torba yoluyla adrese teslim muafiyetler sağlanmak isteniyor.

Orta direk borcunu katlarken, esnaf, KOBİ ve alın teriyle çalışıp vergisini ödeyen sanayici üretim sorunlarıyla boğuşurken, ihracat sıkıntıları çekerken, rekabet sıkıntıları çekerken Plan Bütçe Komisyonunda Hükümetin hatalı maliye ve diplomasi uygulamaları sebebiyle fatura yine vatandaşa, sanayiciye, üreticiye ve esnafa çıkarılmaya çalışılıyor.

Tüm bunlar yaşanırken Sanayi Komisyonumuzun görev alanına giren konularda Komisyon görüşü alınmamış, bizim Komisyonumuzda oy birliğiyle tasarıdan çıkarılan kimi maddeler Plan Bütçede yine geri getirilmiştir. Plan Bütçe Komisyonunda bunlar olurken laiklik ilkesi, medeni hukukun kazanımları Genel Kurulda çiğnenmiş, müftüye hiç gereği yokken nikâh kıyma yetkisi verilmiş ve bu yetkinin niçin verildiği sorulduğunda da bir gerekçe de ortaya konulamamıştır. Yani Türkiye’nin düzeninin, rejiminin değiştirilmesine yönelik yeni uygulamalara gerçekten şahit olmaktayız. Bunu da üzülerken belirtmek istiyorum.

Kilis’te kendi şeriat mahkemesini kuran ve kadılığını Suriye eski müftüsünün üstlendiği bir derneğin hafızlık törenine il millî eğitim müdür yardımcısı katılarak onlara destek vermiştir, onların yolunu açmıştır.

Coğrafyamızda laikliğin tüm sosyal ve iktisadi hayatı doğrudan belirlediği, kazanımlarımızın laiklikten taviz verildiği, elden gittiği bir dönemi yaşıyoruz ve bunu üzüntüyle izliyoruz. Bu laiklik ilkesini yok ettiğimiz zaman bir Orta Doğu ülkesinden farkımız olmayacağını da özellikle bilmenizi istiyorum.

Hükümet bu dönemde yasalarla, partizanaşmış idare ise kimi uygulamalarıyla açıkça devleti yeni bir borç krizinin, israfın, uluslararası itibar kaybının, değersiz bir yalnızlığın içine çekmiştir. İsrafın en çok yapıldığı bir dönemi yaşıyoruz. İsrafın haram olduğunu bile bile bu iktidarı döneminde fazlasıyla yapıldığını görüyoruz.

Bugün İslam coğrafyasıyla yaşadığımız krizlerin temelinde, komşu sınırlarına saygı duymayan, ulusal çıkar ile şahsi çıkarlarını karıştıran, dış politikayı iç politikaya malzeme eden, devletlerin çoğunlukla ulusal hükümetlerini değil, mezhep ve din eksenli gruplarını muhatap sayan çarpık bir dış politikayla karşı karşıyayız. Oysa laiklik ve dış politikanın sadece inançta değil, doğrudan ekonomi ve dış politika modelinde kendisini göstermesi gerekir.

Devlet-birey ilişkisinde devletin nasıl ki vatandaşın inancında tarafsız kalması gerekiyorsa, bölgemizde de ticaretin, sanayinin gelişmesi için öncelikle ulusal hükümetler muhatap sayılmalı ve ulusal standartlar ölçüsünde bu işin götürülmesi gerekmektedir. Rejimi ve rejim değişikliklerini öne çıkararak ve rejimleri de, özellikle cumhuriyet rejimimizi de arka planda tutarak, ikinci sıraya iterek atılan her adım bugün bize yalnızlaşma olarak geri dönmektedir. Üreticimiz, sanayicimiz, esnafımız, özellikle laik devlet modelinden taviz verenlerin bu hatalı tercihlerinin bedelini çok ağır bir şekilde ödemektedir.

Değerli arkadaşlarım, Hesapsızca siyasi rest çektiğini sananların, “Bizim AB’ye ihtiyacımız yok.” diyenlerin açtığı zararı sanayici, çiftçi, esnaf, ihracatçımız çok ağır bir şekilde ödemeye devam etmektedir ve ödeyecektir de. Komşularımızla ilişkilerimizin bozulmuş olması tarım ürünlerimizin birçok çeşidinin elimizde kalmasına sebep olmuştur ve bu nedenle iç piyasada birçok ürünümüz hem değerini kaybetmiş hem satılamaz bir noktaya düşmüştür. Biz, “AB’ye mi, Şanghay’a mı?”, “AB mi, Orta Doğu, İslam dünyası mı?” ayırmasına girme lüksüne sahip değiliz. Biz, yüzümüzü Avrupa yönüne, daha doğrusu Batı’ya dönmek suretiyle yıllardan beri sürdürdüğümüz politikamızı değiştirmeden, Batı’nın da önemli değerlerini alarak, uygulamaya sokarak ve kendi bölgemizde apayrı, güçlü bir Türkiye’yi yaratmak durumundayız.

İhracatının yüzde 60’ına yakını Avrupa ülkelerine yapan ülkemizin, bugün önümüze gelen tasarıyla çok daha ayrıntısıyla tartışılacak bir noktada olacağını ve bu ihracatın düşeceğini söylemek istiyorum.

Bu tasarı son derece hassas bir dönemde ve son derece hassas maddeleri içeren bir şekilde karşımıza gelmiştir. Sosyal ve ekonomik hayatın din kurallarına göre düzenlenmesi laik devlet ilkesiyle bağdaşmadığı gibi, bu tasarı vesilesiyle çok temel bazı sorunları da önümüze getirmektedir. Özellikle küresel pazarda ayırıştırarak, farklı davranarak, ulusal standartların dışına çıkılarak ülkemizi geliştirmemiz ve sadece İslami ülkeler ile üçüncü dünya ülkesi konumunda olan İslami ülkelerle ilişkilerimizi sürdürmemiz ve ekonomimizi geliştirmemiz ve kalkınmamızı büyütmemiz kesinlikle mümkün değildir. Bu dış politika duruşuyla, bu ekonomi politikasıyla artık yol almak mümkün değildir. Ülkemiz İslam coğrafyasında bizzat iktidar eliyle yalnız hâle getirilmiş bir durumdadır. Ticarete abartıldığının aksine, sıcak para ve sınırlı sayıda sektör, çıkış kapısı olarak kalmıştır. Bu tabloyla dış politika değişmeden sadece bir kurum kurularak İslami piyasalarda “helal-haram” ürün tartışmasını yapmak ve bu alanda gelişmeyi sağlamak gibi bir hayalimiz kesinlikle ortada kalacaktır.

Öngörülen yeni kurum, izlenen ekonomi, sanayi, gümrük politikası ve dış politika nedeniyle baştan ölü doğacaktır. Devletler, karşılarında barışçıl, diplomatik teamüllere uygun bir muhatap beklerken, ticari ilişkilerin uluslararası düzeyde ve seviyede olmasını isterken Hükümetin izlediği bu siyaset Helal Akreditasyon Kurumunun piyasa alanını baştan daraltmaya çalışacaktır.

Değerli arkadaşlarım, Türkiye, yakın coğrafyasında izlediği siyaset nedeniyle yalnızlaşmıştır. Bırakın İslam dünyası liderliğini, Müslüman coğrafyasındaki saygınlığımız dahi artık azalmıştır. Bu tabloda kurulması planlanan kurum, bizzat iktidar eliyle zor bir duruma da getirilecektir.

Helal Akreditasyon Kurumu birkaç açıdan sorunlu bir tasarıyla önümüze geliyor. “Akreditasyon” terimiyle başlayalım. Kurumun ayrı bir binası, tabelası olacak. Önce Arapça, ardından Batılı bir terim gelecek ve kurum, bakan kişinin adından anlam çıkaramayacağı yabancı sözcüklerle dolu olacak bir kurum hâlinde çalışacaktır.

Bir terimin yerleşik olması, onun özgün Türkçe karşılığını bulmaya engel değildir. Öncelikle bu konuda bir düzeltme mutlaka yapılmalıdır. “Millî Prodüktivite Merkezi” isim şokunu atlatamayan devlete şimdi de Helal Akreditasyon Kurumu gibi yabancı terimle dolu bir tabela asmak suretiyle yeni bir sıkıntı ortaya çıkarılacaktır. Unutmayalım ki yakın zamanda stadyumlardan, salonlardan “Atatürk” adını kaldırmak için “arena” ismi getirenler, bir Türkçe telaşıyla tek tek arena adlarını tabeladan kaldırtmıştır. Görünen o ki bu heves de kısa sürmüştür. Helal Akreditasyon Kurumu eliyle devlette Türkçe yeniden rafa kaldırılmış görünmektedir.

Değerli arkadaşlarım, Türk Akreditasyon Kurumu, AB Bakanlığı nezdinde çalışmalar yürütürken kurum içinde bir daire başkanlığı oluşturmanın yollarını aramak ya da Ekonomi Bakanlığı bünyesinde bir daire başkanlığı, genel müdürlük oluşturmanın çabasını vermek yerine, ayrı bir kurum kurmak, helal ürün tartışmasından önce israf tartışmasını ortaya koyacağını açıkça belirtmek istiyorum.

2018 bütçesinde öncelikle kamuda tasarrufa yöneleceğini belirten Hükümet, bir gün sonra yeni bir israfa yol açacak, yeni bir bürokrasiye yol açacak özerk bir kurumun tasarısını Meclise, daha doğrusu Komisyonumuza sunmuş bulunmaktadır. Bu kurum ayrı bir binaya, özerk bütçeye, şimdilik 50 personele ve 3 daire başkanlığına sahip olacaktır. Kurum, Kamu İhale Kanunu hükümlerinden muaf biçimde hizmet satın alacak, yurt dışında istediği sayıda ofis açacak, belki de kurumun üretebileceği bilgi ve hizmetler dışarıdan “uzmanlık” adı altında satın alınacaktır. Bu düzenleme yeni bir yükü Ekonomi Bakanlığına tekrar getirmiş olacaktır.

Yönetim kurulu başkanı kamudan atanmayacaksa, maaşı Devlet Personel Başkanının 7000 ek göstergesi ve makam tazminatı kadar olması da ayrı bir tartışma konusudur. Kamudan gelen başkan ve üyelere ise KİT yönetim kurulu başkanı ve üyelerine yapılan ödemeler aynen yapılacaktır. “KİT çalışanlarına sıfır zam, yönetim kurulu üyelerine 2 kat maaş zammı” tartışmasının yapıldığı temmuz ayından beri yaşananlar “Bu kurum bünyesinde yeni bir arpalık mı oluşacak?” diye tartışma yaratacaktır.

Bir genel müdürlük ya da daire başkanlığı bünyesinde çalışabilecek bir yapıyı ayrı bir kurum olarak kurmak, yönetim kuruluna kamunun üst düzey yöneticilerinden birine sağlanan ek göstergesi sağlamak, kurum başkanlarına tahsis edilecek makam otoları, oda tefrişatları tahsis etmek, ağırlama giderleri, bina harcamaları yapmak helal midir, bunun bir değerlendirmesini yapalım değerli arkadaşlar.

Helal ürüne yönelik piyasa düzenleyici rol üstlenecek bu kurum yapısı, bütçesi, ödenecek maaşlar, personel yapısı, karar alma süreçleri, yönetim kurulu-danışma kurulu ilişkisi itibarıyla kâğıt üzerinde özerk çalışacak bir kurum olacaktır. Danışma kurulunun yılda en az 1 kez toplanacağını belirtildiği 5’inci maddenin (5)’inci fıkrasında, danışma kurulu üyelerinin olağanüstü toplantıya daveti öngörülmemiştir. Hatta burada, danışma kurulunun içinde yer alması gereken özellikle Tabipler Odası, Ziraat Mühendisleri Odası ve birçok odaların da bu danışma kurulunun içinde yer almasının önemini vurgulamak istiyorum.

Tasarıda, yönetim kurulu 5 üyeden oluşurken başkanın bakan önerisi ve Başbakan kararıyla atanacak olması, danışma kurulunun görüşünün alınmaması temsiliyeti ve diyalogu zedeleyecektir. Başkanın ve kamunun 2 temsilcisinin kararıyla çoğunluğu oluşturacak Hükümet, gerek iç gerekse dış piyasada helal ürünün sertifikalandırılması, yetki belgesi verilecek şirketlerin tespiti konularında danışma kurulundan gelebilecek uyarı ve önerileri uygulamada kulak ardı edebilecektir.

Gıdada helal ürün sertifikasını belki düşünebiliriz ancak şu temel ekonomik analizin ve fayda maliyetinin etki değerlendirmesinin son derece elzem olduğunu belirtmek istiyorum. Başka alanlar ortaya konulmuştur; örneğin kozmetik, tekstil, turizm, lojistik finans gibi. Yani daha birçok alana hitap edecek, toplumu ayırıştırarak, uygulamaları ayırıştırarak, yeni bir alan yaratacak ve bizi de modern dünya yapısından koparıp, dünya ülkelerinden koparıp ayrı bir dünyaya, üçüncü dünya ülkeleriyle birlikte oluşturacak, yan yana getirecek bir yapıyı ortaya koyduğumuzu belirtmek istiyorum.

Bu yasa dâhilinde, Türkiye'nin daha fazla hitap etmek istediği coğrafya ve nüfus karşısında, ilişkilerimizin hâlihazırda son derece bozuk olduğu ülkeler kıyaslandığında, İslami helal ürün nedeniyle imajımız gerçekten düzelebilecek midir? Bizim İslam coğrafyası ile Batı arasında bir tercih yapma lüksümüz yoktur, her yere Türk markasını taşımak zorundayız. Ancak dünyaya kendimizi sadece İslam temelli anlattığımız bu kurumlarla, bu kurallarla Müslümanlığı laik devlet temelinde yaşayan ve bu temelde ticaret yürüten yegâne bölge ülkesi imajımızın zedelenmemesine özen göstermeliyiz.

Dış politika, ekonomi, finans, demokrasi ve insan hakları sicilimizin bozuk olduğu, her bağımsız kurum tarafından eleştirildiğimiz bu dönemde, Türkiye'nin bu ülkelerle ihracat modelini İslami helal ürün temelinden tanımlanması, AB Bakanlığına bağlı olan Türk Akreditasyon Kurumunun bünyesinde hizmet vermek yerine “Helal” başlıklı yeni bir özerk kurum kurması, yeni bir eksen kayması tartışmasını doğurmayacak mıdır? Burada örnek veriyorsunuz, diyorsunuz ki: İngiltere’de yıllardan beri bu veriliyor; tamam, çok doğru ama İngiltere’nin yapısı ile bizim yapımızın çok farklı olduğunu ve ayrıca, Avrupa Birliği ülkesi, üyesi olan İngiltere bu belgeyi veriyorsa bizim yine Avrupa Birliği nezdinde kurmuş olduğumuz Türk Akreditasyon Kurumu bu belgeyi neden veremiyor? Niye ayrı bir kurulla bunu vermeye çalışıyoruz? Bunu anlamakta zorlanıyorum. Onun için, bunun üzerinde yoğunlaşmanın ve bu alanda tartışmanın ve çalışmaların yapılmasının faydalı olacağını belirtmek istiyorum.

Dünyada her yıl şarap tadımı ve siparişi için Denizli’ye gelen müşterilerin 3 yıldır uğramadığını şu sözlerle aktarmak istiyorum: Ülkede havaalanı kapısından itibaren “Burada içki içilirse tutuklanırsınız.” imajı oluşmuştur, birçok yabancı alımcılar Türkiye’ye gelmekte tereddüt etmektedir. Artık, bugün, ihracatçımız müşterinin ayağına gelmesinden öteye, müşterinin ayağına giderek pazarlamasını, satışlarını yapmaya çalışmaktadır. Yani siz Türkiye’yi normalleştirmezseniz, gerçekten hukuk güvenliğini sağlamazsanız, yargıda bağımsızlığı gerçekleştirmezseniz ve ayrıca, özgürlüklere ve birçok alanda insanların cezaevlerine girmelerine ve tutuklanmalarına sebebiyet verecek suni sebepler ortaya koymak suretiyle bu uygulamaları yaparsanız bu uygulamaların dünyadaki yansımalarının bu şekilde bize olumsuz olarak döneceğini görmeyi istiyorum.

Değerli arkadaşlar, helal akreditasyonuna bu haklı isyan üzerinden de bakmak gerektiğini düşünüyorum. Kimse burada belki farklı düşünmüyor ama “Yeni bir kurum yaratarak İslami ülkelere açılırız. Daha çok mal satarız, dünyada ve İslam ülkelerinde söz sahibi oluruz.” gibi düşünceler aslında bana göre çok da önemli değildir. Şimdiye kadar nasıl satabiliyorsak, nasıl diğer İslam ülkeleri farklı farklı uygulamalarla... Her ülkenin uygulamaları farklı, giyiminden, kuşamından, ibadetinden, hayrından haccına kadar her türlü uygulamaların farklı olduğu İslami ülkelerde siz yaratacağınız bu kurumla, vereceğiniz belgeyle “Biz her şeye hâkim oluruz, bu piyasa da bizim elimize geçer, biz burada öncü oluruz.” demek suretiyle kendimizi aldatmış ve kandırmış oluruz diye belirtmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, bu yeni kurum için öngörülen özel bütçe ve diğer masraflar gerçekten, biraz önce bahsettiğim gibi, oldukça yüklüdür, ağırdır; yeni bir israfı ve yeni bir bürokrasiyi ortaya çıkaracaktır. Kurumun kamuya yıllık maliyeti hakkında öngörünüz nedir, bunu bir kere ortaya çıkarmamız gerektiğini düşünüyorum. Bu maliyet ile kurum sayesinde hızlanacak başvuruların özel sektör ve kamuya mali getirisi kıyaslanmış mıdır, bunun da değerlendirilmesini istiyorum. Bu kurumun

Türk Akreditasyon Kurumu ya da bir genel müdürlük bünyesinde devamı hâlinde, küresel helal ürün ve hizmet pazarında ülkemiz bir potansiyeli kaçırarak mıdır? Bunun değerlendirmesi yapılmış mıdır? “Helal akreditasyon işlemlerinde hangi somut sorunlarla karşılaştık ki piyasada kayba uğradık?” diyebileceğimiz yaşadığımız olaylar var mıdır? Bunların da değerlendirilmesinde fayda vardır. Kurumun hizmet ve danışmanlık alımında Kamu İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaması hususu son günlerde, son yıllarda iktidarınızın çok fazlasıyla uyguladığı bir uygulama durumuna gelmiştir. Burada da aynı yol izlenmektedir. Kurumun mesleki kariyerle işe alınan personelinden ve özel sektör temsilcilerinden alınabilecek bilginin dışarıdan satın alınması uygulaması, devletteki tasarruf ve liyakat hedefini de ortadan kaldıracaktır. Bu kurum, AKP’li yıllarda kurumların önce ele geçirilmesi, ardından da başka cemaatlere yol verilmesi açısından, önünün açılması açısından, orada örgütlenmesi açısından da bir fırsat olacaktır. Geçmişte bunlar Türkiye’de yaşandı, bunun sıkıntılarını da şimdi yaşıyoruz.

Kamuda liyakatin yok edilmesi bu iktidarın en ciddi kusuru, devleti çöküşün eşğine getiren hatasıdır. Şimdi, bu yeni kurumun uzman yardımcılığı işe alımında, sorulacak mülakat sorularında adayların İslam eğilimi, inancı, mezhebi, helal-haram gibi dinî konularda gerçekten sorgulama yapılacak mıdır?

Helal sertifikasının sadece gıdada değil, birçok sektörde işlem göreceğini düşünürsek, biraz önce söylemiş olduğum ana başlıklar ve onun dışındaki birçok başlıklar nezdinde verilecek bu sertifikanın Türkiye’de uygulaması nasıl yer alacaktır? Burada da tehlikeli bir durum ortaya çıkabilecektir.

Bu tasarının, özellikle iç piyasaya yönelik ürün ve hizmetleri son derece tehlikeli bir noktaya getireceğini düşünüyorum. Ürünün içeriği ve kalitesinden çok ambalajın öne çıkması, helal etiketine göre satış pazarlamanın öne çıkma ihtimali, piyasadaki adil rekabeti de ortadan kaldıracaktır. Şirketler üzerinden kurulacak sistem, kurum aracılığıyla düzenli takip edilmediği takdirde suistimallere de sebebiyet verebilecektir.

Tasarının 11’inci maddesinde geçtiği üzere, kurumun her türlü yardım, bağış ve geliri kabul edebilecek olmasının üzerinde önemle durulması gerekmektedir. Bunun her zaman kötüye kullanılabileceğini dikkate almamız gerekmektedir.

Ürünü dış piyasaya vermek isteyen firmaların helal sertifikasyonu olmadığı takdirde eş değer ürünlerle rekabeti zorlaşacaktır. İhracatı İslami helal parantezinden okumak, bunu finans sistemiyle ilerletmek ve helal ürün tartışmasını yurt içi piyasada sürdürmek, düzenli bir yapı oluşmadığı ve siyasal müdahaleler yaşandığı sürece, kanun gerekçesinde yazmayan sonuçları mutlaka doğuracaktır. Piyasada Hükûmete yakın firmaların, İslami kuralları ticari yaşamın merkezine oturtan yeni lobilerin oluşacağı, belli ürün ve hizmetlerde tekel oluşmasına zemin hazırlayacağını da göz ardı etmeyelim diyorum.

Değerli arkadaşlarım, biraz uzun oldu ama birkaç eleştiriyle bitirmek istiyorum. Şimdi, tasarının tamamı üzerinde çalışma yapılabilmesi için çok değişik konuları da içermesi nedeniyle bunun aslında kendi konuları içinde bir alt komisyon vasıtasıyla geniş bir çalışma yapılmasına ve yapılacak bu çalışma çerçevesinde yeniden bir değerlendirme yapılmasına ihtiyaç vardır.

Tasarının altı ana başlıkta ve konuda getirdiği, biraz önce saydığım gibi, gıda, kozmetik, tekstil, turizm, lojistik ve finans konuları ve başka konular da kendi başına önemli alanları teşkil etmektedir. Bunların ayrı ayrı değerlendirilmesine ihtiyaç bulunmaktadır.

Tasarının 5'inci maddesinde danışma kurulu oluşturulma şeklini ve isimlerini saymaktadır. Bu danışma kurulunda birçok temsilcinin eksik olduğu ve özellikle, ihtiyaçlar yönüyle, gıda yönüyle çok önem arz eden işte Ziraat Mühendisleri Odalarının, Gıda Mühendisleri Odasının, Tabipler Birliğinin ve başka birçok odanın da bu danışma kurulunun içine dâhil edilmesinin faydalı olacağını belirtmek istiyorum.

Bu tasarı esasen baktığımızda -biraz önce de kısmen bahsetmiştim- modern dünyadan bizi koparacaktır. Yani biz yüzümüzü ve gönlümüzü İslam devletlerine karşı, ülkelere karşı çevirmek istiyoruz ve dış dünyaya ve başka ülkelere, Batı'ya karşı da bir farklı bakış, farklı bir duruş yaratacağımız bir yapıyı oluşturmaya çalışıyoruz. Özellikle gelişmemiş ülkelerle yani üçüncü dünya ülkeleriyle birlikte olacağımız bir yapıyı bu kurumla oluşturursak gerçekten gelecekte çok büyük sıkıntı çekebiliriz, yaşayabiliriz.

Bu düzenlemenin genel anlamda -iç piyasayı da- ihracat anlamında yapıldığı söyleniyor, daha çok ihracat yapalım isteniyor ama arkadaşlar, şimdiye kadar ihracatımızı bu alanda, bu nedenle zedeleyen ve daha az ihracat yaptık dediğimiz bir alanı bir sanayici olarak, bir ihracatçı olarak şimdiye kadar duymadım, bilmiyorum. Hangi alanlarda ne şekilde karşılaştığımız bir zorluk varsa bunu da Sayın Bakandan öğrenmek istiyorum? Dolayısıyla gelecekte bu yasa çıktığı takdirde, bu kurum olduğu takdirde artık ülkemizin içinde de sürekli haram-helal tartışmasının devamlı yapılacağı ve bu tartışma sonucunda da vatandaşların ayrışacağı ve farklı farklı bakışların, farklı farklı yaklaşımların oluşacağı ve böylelikle birçok insanın, bu yapı içinde olanların farklı görüşlerde, farklı taraflarda olması sebebiyle birbirinden alışveriş dahi yapmayacağı bir noktaya getirilecek bir yapının oluşacağını da belirtmek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, bunların bir alt komisyonda değerlendirilmesinin ve bu değerlendirmelerin çok açık, net ve kesin olarak yapılmak suretiyle ve çıkacak bir alt komisyon raporundan sonra bunun yeniden ele alınmasının faydalı olacağını düşünüyorum. Bu tasarının geri alınarak, dediğim gibi geri çekilerek alt komisyonda görüşülmesinin bu işin daha detaylı, daha geniş bir şekilde ve ülkemizin hem geleceğine ilişkin hem ekonomisine ilişkin hem ihracatına hem de kalkınmasına ilişkin bir çalışma olacağını belirtmek istiyorum.

Beni dinlediğiniz için hepinize çok teşekkür ediyorum.

Daha doğrusu sabrınız için de teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Arslan'ın bu son derece kapsamlı açıklamaları nedeniyle teşekkür ediyoruz.

Tabii, Komisyonumuzun sabrında sorun yok ama tabii zaman ekonomisi açısından konuşmalarımızı biraz belki daha şey yapabiliriz.

Teşekkür ediyorum.

Bu arada bazı arkadaşlarımızın suali nedeniyle bir bilgi vereyim. Demin olmadığını söylediğimiz Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği temsilcisi arkadaşlarımız gecikmeli olarak salonumuza geldiler, onun da bilgisini vermiş olayım.

Teşekkür ediyorum.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Düşüncelerini alamaz mıyız Sayın Başkan?

BAŞKAN – Zamanı gelince alırız, önce üyelerimiz.

Sayın Bulut, buyurun.

METİN BULUT (Elâzığ) – Çok Kıymetli Başkanım, çok Kıymetli Bakanım, çok kıymetli Komisyon üyeleri; ben de hepinizi saygıyla, muhabbetle selamlıyorum.

Ben de Kazım Bey gibi israfa karşıyım. O yüzden hakikaten bir insan için en kıymetli olan şeyi, zamanı çok daha iktisatlı, çok daha ekonomik olarak kullanmaya çalışacağım, bu konuda çok uzun bir konuşma yapıp gereksiz yere sizi meşgul etmemeye çalışacağım inşallah.

Tabii, dünyada 1,8 milyar Müslümanın olduğu bir gerçek, bu inkâr edilemez bir şey ve bunların hükmettiği bir pazarın olduğu da gerçek. Bu rakam 3,9 trilyon olur, 3 trilyon olur, 2 trilyon olur, bunu tartışabiliriz ama böyle bir pazarın olduğu ve bu insanların, 1,8 milyar Müslümanın bir hassasiyetinin olduğunu hepimiz biliyoruz. Bu ülkede yaşayan, yüzde 99'u Müslüman olan insanların da bir hassasiyetinin olduğunu düşünüyoruz, muhalefetiyle, iktidar partisiyle herkesin aynı hassasiyeti taşıdığını da biliyoruz. Bu hassasiyeti sadece biz taşımıyoruz. Bakın, daha birkaç gün önce CHP lideri Sayın Kılıçdaroğlu, haklı olarak, ithal edilen etlerle alakalı bir soru sordu: “Bunlar ülkeye getirilirken, kesilirken besleme çekiliyor mu, çekilmiyor mu?” diye sordu. Bence çok haklı bir soruydu ve Tarım Bakanımız onların hangi usullerle kesildiğini, nasıl kesildiğini, Müslüman kasapların oraya gönderilmek suretiyle kesildiğini söyledi ve bunu izaha kavuşturdu. O yüzden özellikle Müslüman bir ülkede bu tür terminolojilerden korkmanın, kaçınmanın, işte helal, müftü, bunların bizi tedirgin ediyor olmasını gerçekten ben anlamış değilim yani bunlar niye bizi tedirgin ediyor, biz bunlardan niye tedirgin oluyoruz, bunu gerçekten ben anlamış değilim. Kaldı ki Müslüman bir ülke olmadığımızı kabul edelim. Sayın Bakanımız satır arasında çok kıymetli bir bilgi verdi, dedi ki: “Bu pazarın yüzde 88'i gayrimüslimlerin elinde.” Allah aşkına, biz böyle bir pazarı onlara niye kaptıralım? Niye böyle bir şeyi yapalım, ben bunu da anlamış değilim. O yüzden Helal Akreditasyon Kurumu kuruluş ve görevlerini belirleyecek olan bu kanun tasarısının gerçekten ben hayırlı olacağını düşünüyorum.

İnşallah birkaç tane amaca hizmet edecektir. Bunlardan bir tanesi helal uygunluk değerlendirme kuruluşlarını akredite edecektir, bir anlamda onları da düzene sokacaktır. Diğer, ulusal ve uluslararası standartlara uygunluğunu sağlamak için birtakım tedbirler alacaktır, bu bizim ürün gamımızın çeşitliliğini ve kalitesini de uluslararası arenada rekabet edebilme yeteneğini de bence geliştirecektir, böyle bir amaca da hizmet edecektir diye düşünüyorum. Yine, düzenlenen belgelerin uluslararası alanda kabulünü sağlayacaktır diye düşünüyorum. Müslüman ülkeler arasındaki ticareti de geliştirecektir, bundan daha doğal, bundan daha normal bir şey olamayacağını düşünüyorum.

Eğer ben inanıyorum ki bu konuda mesafe katedebilirsek Sayın Bakanımın da başta endişeyle bahsettiği o ortak dil oluşturamama engelini de bir şekilde aşabiliriz, ortak dil oluşturabiliriz, belki de bir süre sonra bu pazarda lider ülkelerden bir tanesi olabiliriz diye düşünüyorum.

Bu konuşacağımız, tartışacağımız kanun tasarısının hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN – Metin Bey’e teşekkür ediyoruz.

METİN BULUT (Elâzığ) – Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Bayır, buyurun.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Evet, Sayın Başkan, çok teşekkür ederim.

Öncelikle burada bu salon içerisinde bulunan herkesin, Sayın Bakanın da, Başkanın da, milletvekili arkadaşlarımın da ve izleyici olan diğer arkadaşların da hepsinin birinci önceliğinin Türkiye’nin ekonomik çıkarları olduğundan ve ekonominin düzelmesi olduğundan yola çıkarak bu olayda Türkiye’nin lider olması bizi mutlu eder, biz bundan mutsuz olmayız. Ancak tabii ki tartıştığımız şey bu değil. Bizim buradaki çekincelerimizi ifade ederek hazırlanan bu dosyanın içerisinde eksik gördüğümüz bazı şeyleri de ifade etmemiz gerektiğini düşünüyorum.

Şimdi, mesela bir sorum olacak. Bu hamle bizim ihracatımızı artırmaya yönelik mi yoksa Müslüman ülkelerden ithalatımızı artırmaya yönelik bir hamle midir? Birinci soru, neden bunu soruyorum, açıklamasını getireceğim. Çünkü hepimiz biliyoruz ki bu helal anlayışı bundan kırk kırk beş yıl önce Almanya’da başlayan... Önce kasaplarda kesilen etlerde domuz etine olan karıştıktan başlamıştı, buna bir itirazımız yok, biz de Müslümanız, biz de domuz eti yemiyoruz. Ama bizim 1980’li yıllarda 45 milyon iken ülke nüfusumuz, hayvansal varlığımız 80 milyondan yani kişi başına neredeyse 2 hayvan düşüyordu arkadaşlar yani nüfusumuzun 2 katı. Benim okuduğum kitaplarda çocukluğumda ve gençliğimde okullarda tarımda kendi kendine yetebilen ve ihracat yapan bir ülke konumundan bugün itibarıyla, yanlış politikalar sonucunda her şeyi ithal eder hâlâ geldik. Üstelik yapılan örneğin ithal etin tüketiciye fiyatı ekonomik olsun yani vatandaş et yesin mantığıyla ithal ettiğimizi söyledik ama ne yazık et fiyatlarını düşüremedik, et fiyatları aldı başını gitti, tüketiciye bir faydası olmadı. Yani tahminlerimiz yanlış çıktı, et fiyatı düşmedi. Peki, ne yaptık? Ülkede hayvancılığı, tarımı bitirdik böylelikle çünkü yerel hayvancılık yapan köylü hayvanlarını satmak zorunda kaldı yeme para yetiştiremediği için, ithal et getirmek kolaycılık oldu. Yani benim ifadem şu: Köylü ve çiftçinin cebine para girmediği sürece, perişan olduğu sürece ben Türkiye ekonomisini düzeleceğine inanmayanlardanım, bunu bilerek ve kasten söylüyorum. Eğer köylünün cebine parayı koyarsanız köylü gider kızını evlendirmek için gelinlik alır, çocuğunu sünnet ettirmek için gider bir şeyler alır yani köylünün cebine para girerse bu ülkenin ekonomisi düzelir, sanayisi düzelir. Satışların azaldığı, ekonominin çöktüğü hepimizin bildiği bir gerçek.

Şimdi, burada arkadaşım konuya girdiği için söyleyeceğim. Evet, Sayın Genel Başkanımız Sırbistan’dan et alımı meselesinde bazı sorular sordu, çok doğru ama Sayın Genel Başkanımızın Sırlardan et alınmasıyla ilgili asıl sorduğu soru şuydu: Sırlar bildiğiniz gibi oradaki Boşnak Müslümanları katletmişlerdi bugünkü iktidar ve biz buradan lop et alıyoruz şimdi. Bir taraftan burada marka, helal meselesiyle ilgili önderlik yapacağız derken diğer tarafta Müslümanları katleden bir ülkeden et ithalatı yaparak kendi hayvancılıkla uğraşan köylümüzü ve çiftçimizi vuruyoruz, bunu düşünmemiz lazım. Yani McDonald’s ve Coca-Cola, dünya nüfusu üzerindeki en ciddi Müslümanlara inanılmaz satışlar yaparken, orada bir kartel oluşturmuşken dünyada yaşayan Müslümanların genç bir nüfus -özellikle Türkiye’de yaşayanların genç bir nüfus olduğunu gördüğümüzde- ithal marka hayranlığımızdan da kaynaklanan, yerli malını 869 barkodu kenara çekerek yerli malını unutturduğumuz bir ortamda her şeyi ithal olarak kullanıldığı bu ülkede ekonomiyi düzeltmemizin çok mümkün olmadığını düşünüyorum.

Bu arada SMIIC’e ülkemizin öncülük etmesine bir itirazım yok yani bunları söylerken buna karşıyım anlamında söylemiyorum, sadece, içeriğinin özellikle yerli malı konusunda, ihracat konusunda doldurulması gerektiğini, bu konuda bir boşluk gördüğümü hissediyorum. Gelişmiş ülkelerin tüketicileri kendi gelecekleri için önce kendi ülkelerinde üretilen ürünleri tüketirler, ithal etmezler. Neden? Para dışarıya çıkmaz, içeride kalır ve dolayısıyla ekonomiye katkısı olur. Bu anlamda bir başka örnek vermek istiyorum. Alacağımız bu kararın ekonomide yeni fabrikalar kurulsun diyen bizlerin, işsizliğin önüne geçmek istediğimiz yabancı sermayeyi ülkemize davet ettiğimiz mantığıyla hareketle bir örnek vermek istiyorum. Bundan yirmi yıl önce Belçikalı Arnold Deceuninck, İzmir’e geldi önce Mazhar Zorlu’nun Egepen firmasının yüzde 50’sini aldı, sonra yüzde yüzünü aldı, sonra Winsa’yı satın aldı. Sektör, inşaat sektörünün plastik kapı pencere sektörüydü. Bize ortaklık teklif etti bu fabrikaları almadan önce. Niye ısrar ediyorsun, sen büyük bir devsin, niye beni ortak almak istiyorsun? dediğimde açıkça bana şunu söylemişti: “Plastik doğrama sektörü artık kalkınmış ülkelerde tüketilmemektedir, kalkınmakta olan az gelişmiş ülkelerde tüketilmektedir ama onlar da Müslüman oldukları için benim bir Müslüman ortağa ihtiyacım var.” diye fiilen yüzüme söyledi Arnold Deceuninck, “Seninle ortak olmak istememin

bir tek nedeni var Müslüman olduğu için, Orta Doğu ülkelerine ancak bu şekilde mal satabilirim.” Bunu da yüzüme itiraf etti. Şimdi bunu niye anlattım? Bunu şunun için anlatıyorum: Böyle bir şeyin önderliğini yaptığımızda bunun tedbirini almalıyız. Niçin? Çünkü o adam o zaman Türkiye’de yatırım yapmaya gerek görmeyecek. Niye gelsin, Türkiye’de yatırım yapsın yabancı yatırımcı? Sadece bu helal markasını aldığı zaman istediği pazara girebilir. Bence bunun tedbirini almamız lazım diye düşünüyorum. Yatırımcı olmazsa, yabancı sermaye gelmezse işsizliğin önüne geçmemiz mümkün değil.

Bugün, ulusal gazetede yayımlanan bir haberi de sizlerle paylaşmak istiyorum bununla ilgili. Almanya’da yaşayan bir cemaatin daha önce yani mayıs ayında bu “Yörük” markasıyla bir Alman firmasında ürettiği sucuklara “helal” markası vurarak dağıtmış Almanya’daki marketlerde ve bu olay şu anda Alman yargısında ve dava açılıp takip ediliyor. Almanya’daki merkezi VIKZ yöneticileri “Domuz eti atıklarının kullanıldığı ‘Yörük’ sucuklarını Müslümanlara ‘helal gıda’ diye kandırarak yedirmek, kurban ve bağışlar karşılığında makbuz vermeyerek suistimal yapmak, vergi kaçakçılığı yapmak ve bu nedenle ceza aldıklarını cemaatten saklamak ve kurallara uymayan ve kendilerini eleştiren müritlere de cami yasağı koymak...” gibi gibi birtakım suçlamalarla... Hatta, hatta –çok ilginçtir, okumanızı tavsiye ederim- Almanya’ya kaçak yollardan insan sokmak, AKP’ye oy verenleri cemaatten atmakla suçlamaktadırlar dosyada. Çok ilginç bir şey. Yani burada kendilerine vergi kaçakçılığı konusunda gazetenin sorusuna da “O mesele halledildi.” diyebilmektedirler. Bunu bilerek yani üzerine gitmemiz için söylüyorum, bu tip şeylerin tedbirini nasıl alacağız?

Sonuç olarak: Pirince giderken eldeki bulgurdan olmayalım, dersimize bence biraz daha çalışalım, bence “yerli malı” vurgusu, ihracata yönelik atılımları içine alalım ve aceleci olmayalım derim, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Bayır’a teşekkür ediyorum.

Sayın Sert, buyurun.

HASAN SERT (İstanbul) – Sayın Başkanım ve Sayın Bakanım; ben de tüm heyetle birlikte sizlere de saygılarımı, sevgilerimi sunuyorum.

Sayın Bakanım, bu yapmış olduğunuz çalışmada size ve ekibinize önce teşekkür edeceğim, şundan dolayı: Ülkeler ve şirketler ihracatla ve ekonomiyle büyürler. Ekonomisi ve ticareti güçlü olmayan ülkeler maalesef yarışta arka planda kalmak zorundadırlar. Dünya ticaretine baktığımız vakit, yaklaşık 78 trilyon dolar civarındaki dünya ticaretinin, biraz önce açıklamış olduğunuz sadece belgelerle birlikte 6 milyar dolara varan kısmı helal gıdalla ilgili olan kısmıdır, bu da yaklaşık yüzde 8’ine tekabül etmektedir. “Helal gıda” kavramı son otuz yıldır Avrupa’daki ve Amerika’daki birtakım şirketlerin ilgi odağı hâline gelmiş ama Türkiye’de yeni yeni konuşulmaya ve düşünülmeye başlanmıştır. Bu arada tabii ki tepkileri almak ya da olumsuz görüşleri bildirmek de serbesttir. Bu noktada, Türkiye’nin şöyle bir açılımla bu olaylara bakması lazım: 78 trilyon dolar civarındaki dünya ticaretinin, Ohio Üniversitesinde yapılan bir araştırmaya göre, yaklaşık yüzde 28’i kara yoluyla ve civarındaki sınır ülkelerle yapılan bir ticarettir. Bu noktadan baktığım vakit, Türkiye’nin bulunduğu konum doğunun batısı, batının doğusu, güneyin kuzeyi, kuzeyin güneyi gibi orijin bir noktada bulunmaktadır. Dolayısıyla, ülkenin sınırlarının bir kısmı ya da bulunduğu konumun birçok temas noktası Müslüman ülkelerden oluşmaktadır. Sadece Avrupa’da 6 milyon civarında Müslüman Türk yaşamaktadır. Dünyanın diğer 1,8 milyar nüfusuna sahip Türk nüfusunu bir ayrı kategoride düşünmek lazım. Bunların hepsine baktığımız vakit, bir ekonomik değer olarak, insan hakları olarak, tüketici hakları olarak düşündüğümüz vakit mutlaka bizim eninde sonunda “helal gıda” kavramını gündeme getirmemiz, bunu kurumsal bir yapıya ulaştırmamız, ete kemiğe büründürmemiz ve bu ete kemiğe bürünmüş yapının iyi dizayn edilmiş hâlde,

ülkenin ister ekonomik olarak bakış açısına cevap verecek noktaya gelmesi ister inanç noktasındaki tüketici haklarına, tüketicinin bilinç düzeyine uygun bir ürünü nasıl sunması gerekiyorsa öyle sunması gerekecek hazırlıkları yapması gerekiyor. Bunlar kenarda köşede kalmış kurumların yarım inisiyatif olarak uygulayacağı konular değildir. Bunun, tam olarak inisiyatif kazandırılmış, yetkilendirilmiş, kurumsallaştırılmış, çalışma prosedürleri oluşturulmuş kurumlar tarafından yapılacağı açıktır. Dolayısıyla, ilk sunumda verilmiş olan 50’den fazla ülkenin ilgilenmiş olduğu bu konu ve yüzlerce akredite edilmiş kurumun yanında bizim olmamız çok anlamlıdır, çok doğrudur ve öncelik taşımaktadır. Aslında, helal sertifikasyon yani Helal Akreditasyon Kurumu sadece bir belge veren kurum olmaktan çok, bunların laboratuvarlarının oluşması, inanç değerlerine sahip olan üretim sistemlerinin nasıl olması gerekiyorsa o noktada oluşmasını sağlayacak gıda standartlarının, üretim standartlarının oluşması, bunun yanında o ürünlere belge vermesi ama ayrıca akredite edilecek olan, başka helal sertifikası verecek olan kurumları akredite edecek, onları denetleyecek, onları da “Siz bu noktada helal gıda sertifikası verebilirsiniz.” diye yetkilendirecek kurumlara ihtiyaç var. Bu, şu anda TÜRKAK’ın tam olarak yapacağı şey değil yani bunun bütün olarak, bütün periyotlarını karşılayacak performansta değil, sadece akredite eden bir kurumdur TÜRKAK yani diğer laboratuvar ve üretim sistemleri boyutundaki helal anlamının içini dolduracak noktada değil. Şimdi geleceğim nokta, bu noktanın ete kemiğe bürünüp kurumsal bir yapıya ulaştırılmasıdır. Burada bizim görüşmeye çalıştığımız 15 maddede işin bu tarafı yapılıyor. Aslında, sadece bu yeterli olmayacaktır. Gelişen, büyüyen, hedefleri olan, ihracatını artırmak zorunda olan Türkiye’nin dünyada bir marka olması gereken bir ülke olarak el atması gereken bütün noktalara el atması gerekmektedir. Bu helal gıda sertifikasyonu da bunlardan bir tanesidir. Biz bir taraftan israf ekonomisinin önüne geçip tasarruf ekonomisini ön plana çıkarırken aynı zamanda bir taraftan da dünyanın konjonktüründe olması gereken hamleleri ve adımları atacak yeni kurumsal yapıları oluşturup dünya ticaretine cevap verebilecek kurumları oluşturmak zorundayız. Bu noktada, bizim bu konuda ağabeylik rolü, yönlendirme rolü ve dünya ekonomisindeki 17’nci büyük ekonomi olmanın gerektirmiş olduğu sorumluluklardan dolayı, dünyadaki büyük ülke olma sorumlularından gelen fonksiyonlarımızdan dolayı biz bu konuya eğilmek zorundayız daha çok. Detaylar ne olabilir? Yani politize etmeden, siyasetleştirmeden “Bu konunun teknik açıklamalarında neler var? Bu konunun yapılması lazım ama şunlar, şunlar eksik.” diyebilecek noktalara doğru bakmamız lazım, düşünmemiz lazım. Burada bu konuyu biz Komisyonumuzda gündeme getirirken “Bir eksen kayması... Sadece İslam ülkelerine bakılıyor.” diye düşünmek doğru değil. Türkiye ticaretinin yüzde 60’ı –biraz önce Kazım Bey’in de ifade ettiği gibi- Avrupa Birliği ülkelerine ve bunların yüzde 90’ı sanayi ürünü ihracatı noktasında rakamları yakalamışız. Dolayısıyla, bunlar bir başarıdır ama yeni oluşacak hamlelerle bu dünya ticaretinden alacağımız payı mutlaka artırmamız lazım, o ülkeleri de düşünerek yapmamız lazım.

Son söz olarak: “Türkiye’nin sadece bir pazar olarak 6 milyar dolarlık ticaretten pay alması gerekir.” diye bu kanunu çıkarmaktan çok, aslında başka ülkelerin akreditasyon hizmetlerini karşılayacak güçlü bir yapıyı kurması adına ben bu kanunun önemli olduğunu düşünüyorum. Sadece bizim ülkemizin ve bu ticaretten alacağımız payın dışında, Türkiye’nin diğer ülkelere öğretici olan, yol gösteren, yönlendiren, eğiten, bilgilendiren ve onları şekillendiren konuma gelmesi için önce bu yapının, bu sisteminin Türkiye’de güçlü bir şekilde oturmasını ben öneriyorum. Bunun için de bugün eksiklikleriyle birlikte kuracağımız bu yapının gelecekte çok daha güçlü bir şekilde hem ülkemize hem de bölge coğrafyasına hizmet edeceğini düşünüyorum.

Çalışmalarınız için tekrar tüm ekibinizle birlikte şahsınıza ve diğer STK’lara teşekkür ediyorum.

Buradaki olan, mevcut iş dünyası temsilcilerinin oluşturmuş olduğu büyüklük Türkiye’de yaklaşık yüzde 70-75 civarındaki ticari büyüklüğe tekabül eder. Bu iyi bir rakamdır. Burada bu arkadaşların olması, onların da görüşlerinin alınması ve daha sonraki gıda standartlarının oluşmasında, belgelendirmede ve akreditasyon hizmetlerinde de kanunun isminden gelen Helal Akreditasyon Kurumu olma özelliğini kazandıracak detaylı çalışmaların yapılmasını temenni ederek saygılar sunuyorum, başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Sert’e teşekkür ediyorum.

Şimdi, Sayın Engin, buyurun.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakan, Ekonomi Bakanlığımızın değerli bürokratları, iş dünyası kuruluşlarından temsilciler, değerli basın mensupları; herkesi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Önceki gün Ekonomi Bakanlığı Müsteşarımız ve bürokratlarımız bir sunum yaptılar konuyla ilgili, ben teşekkür etmek istiyorum Komisyon üyelerimize bilgilendirme yaptıkları için. Tabii, genel bir sıkıntımız var bizim Komisyon üyeleri olarak çünkü gelen kanunların aşağı yukarı hepsi kırk sekiz saat öncesinde bize ulaşıyor, işte bu toplantıda da olduğu gibi bürokratlarımız bize sunuma geldikleri zaman biz maddelerin işte gerekçelerini, konuyu... Daha önceden dokümanların hiçbirisi elimize ulaşmadı. Dolayısıyla, kırk sekiz saatlik bir zamanımız vardı; konuyu incelemek ve en iyi kanunu ülkemiz açısından, ülkemizin menfaatleri açısından nasıl oluşturabiliriz, bu konuda görüşlerimizi belirleyebilmek için sadece kırk sekiz saatimiz vardı. Bu konuda hem Başkanlığımıza tekrar ben rica etmek istiyorum hem de Bakanlığımıza eğer önümüzdeki dönemde benzer kanunlar gelecekte çünkü gerçekten çok sağlıklı bir süreç işliyor ve dolayısıyla sağlıklı bir değerlendirme yapmamız da mümkün olmuyor.

Ben, iktidar partisi temsilcilerimizi dinlediğim zaman da zannediyorum bir kafa karışıklığı var çünkü biz şu an burada, “Türkiye helal pazara girsin mi? Dünyadaki helal ekonomiden istifade etsin mi, etmesin mi?” bunu tartışmıyoruz. Tabii ki Türk şirketleri dünyadaki bütün pazarlardan -helal pazar da olsun ya da diğer pazarlar- en yüksek derecede nasıl istifade edebilir ve bizler de yasama süreçleri açısından nasıl onların işlerini kolaylaştırabiliriz, bu konularda tabii ki onlara destek olacağız. Zaten, Türk şirketleri helal pazarında var, pek çok farklı ülkede satışları yapıyorlar, daha fazla satış yapabilmeleri için bizlerin de onlara destek olmamız gerekecek ama biz burada bunu tartışmıyoruz. Bilgilendirme toplantısında da bahsedilen, benim görebildiğim, burada önümüzde bir SMIIC genel kurulu olacak, dolayısıyla Hükümet bu SMIIC genel kurulunda Türkiye’nin tekrar başkan seçilebilmesi için orada farklı bir model sunmak istiyor ve bu modelle birlikte... Biraz önce Sayın Bakan da konuşmasını yaparken dedi ki: “Helal akreditasyon sistemiyle diğer İslam ülkeleri Türkiye’nin öncülüğünü bekliyorlar.” Yani aslında, ben, burada konuştuğumuz konuyu ekonomik bir konudan ziyade daha çok siyasi bir, Hükümet tarafından gelen bir model olarak yorumluyorum. Burada, İslami ülkeler içerisinde Hükümet bu modelle, biraz sonra ifade edeceğim modelle öncülük üstlenmek istiyor yani diyor ki: “Bundan sonraki süreçte helal akreditasyon kurumları olsun diğer bütün ülkelerde ve İslam ülkelerinde ve belgelendirmeler de sadece Müslüman şirketler ve o Müslüman kişiler tarafından yapılsın.” Yani belgelendirmede yeni bir model öneriyor Türkiye ve diğer İslam ülkelerinin de bu konuda kendisini takip etmesini istiyor ama daha baştan sekteye uğrayan bir öneri olduğunu düşünüyorum çünkü Bakanlık da sunum yaparken ifade etmişti önceki gün, pek çok İslam ülkesi bu modeli doğru bulmuyor. Suudi Arabistan gibi, Mısır gibi, Pakistan gibi, Birleşik Arap Emirlikleri, Ürdün, bu ülkeler zaten bir araya gelmişler ve Türkiye’nin Başkanlığını yaptığı SMIIC’e alternatif bir organizasyonu kurmak için girişimlere başlamışlar, Uluslararası Helal Akreditasyon Forumu kuruluyor. Bu ülkeler Türkiye’nin başkanlığını yaptığı ya da liderliğini yaptığı SMIIC’in yöntemlerini uygun bulmadığı için

ayrı bir alternatif akreditasyon forumu kurarak zaten Türkiye'nin arkasından gitmek istemediklerini bir şekilde ifade etmişler ve Dubai'de kurulmuş, 15 ülke var buraya üye olan. Dolayısıyla, aslında, bu, dış ekonomik ilişkiler, dış politikayla doğrudan bağlantılı. Yani dış politikada ne kadar güçlü olursanız, bu, dış ekonomik ilişkilerinize de aynı ölçüde yansıyor. Türkiye'nin dış politikalarının, geçtiğimiz yıllar içerisinde ne kadar hatalı dış politikalar yaptığının ve bu dış politikaları uyguladığının ve bu hatalı dış politikaların dış ekonomik ilişkilerimizi ne kadar olumsuz etkilediğinin bir göstergesi. Türkiye İslam ülkelerinde de yalnızlaşıyor ve Türkiye'nin önerdiği ve başkanlığını yürüttüğü SMIIC'in alternatifi İslam ülkeleri içerisinde zaten yoğun bir şekilde oluşturulmaya çalışılıyor. Biraz önce ifade ettim, biz burada 3,9 trilyon dolarlık helal ekonomisinden faydalanalım mı, faydalanmayalım mı, bunu zaten tartışmıyoruz, tabii ki bundan faydalanmak için elimizden gelen çabayı göstermeliyiz. Burada, Hükûmetin geliştirdiği modelle, belgelendirme pazarına yönelik bir girişimi ben anlıyorum. Helal belgelendirme pazarı da 6 milyar dolarlık bir pazar, bu 6 milyar dolarlık pazarda Hükûmet diyor ki “Biz ayrı kurumlar kuralım, normal Akreditasyon Kurumunun dışında bir Helal Akreditasyon Kurumu ve bu sadece Müslüman şirketlere ve Müslüman kişilere belgelendirme yetkisi versin. Yani bir ürünün ya da bir şirketin helal olup olmadığının kararını verecek olan belgelendirme şirketleri de Müslüman olsun.” Biraz önce ifade ettiğim gibi, pek çok İslam ülkesi de böyle olmaması gerektiğini düşünüyor, onlar da ayrı bir organizasyon kurmuşlar.

Etki analizine baktım. Bu kadarlık, kırk sekiz saatlik kısa zaman dilimimizde etki analizini inceledim ve çok yetersiz bulduğumu ifade etmek istiyorum çünkü etki analizinde ben neyi görmek isterdim? Örneğin, ekonomik olarak etkisini. Hani, Sayın Bakan diyor ki “İhracatımızı artırmak için, bu pazarlardan daha üst seviyede faydalanmak için biz böyle bir girişimde bulunuyoruz.” İhracatımızı ne kadar artıracak? “Ekonomik etkiler” kısmına baktım, hiçbir şekilde bir ekonomik etki analizi yok bu “analiz” olarak adlandırılan... Yani başlığı “Etki Analizi” olan dokümanın, bize sunulan etki analizi raporunun içerisinde ekonomik etkiler kısmı bir ekonomik analizden ziyade genel değerlendirme şeklinde. Şu cümle yer alıyor sadece: “Müslüman ülkelere ve Müslüman nüfusun yaşadığı ülkelere helal belgeli ürün ihracatı ile mal ihracatımızın artmasına vesile olacaktır.” Şimdi, böyle bir cümle... Yani ben bunun detayını öğrenmek istiyorum. Belgelendirme sisteminde eğer bir liderlik üstlenmek istiyorsa Türkiye ve yeni bir model oluşturmak istiyorsa bunun ekonomik etkileri ne olacak? Örneğin, bunu kabul etmeyen Suudi Arabistan'a biz ne kadar daha fazla ürün satabileceğiz ya da bunu kabul etmeyen Mısır'a ne kadar daha fazla ürün satabileceğiz; Birleşik Arap Emirlikleri'ne, Ürdün'e ne kadar daha fazla ürün satabileceğiz? Ya da “Belgelendirme sistemlerini sadece Müslümanlar yapsın.” dediğimiz zaman İngiltere gibi önemli bir helal pazarı olan bir ülkeye ne kadar satabileceğiz? Yani İngiltere'deki helal pazara yönelik ihracatımız artacak mı, azalacak mı? İngiltere çok önemli bir ülke, bizim dış ticaret fazlası verdiğimiz bir ülke. Biz aldığımızdan, ithalatımızdan daha fazla ihraç ediyoruz. Dolayısıyla, örneğin İngiltere ihracatımızı nasıl etkileyecek? Dolayısıyla ekonomik bir... Eğer bizim hedefimiz burada ihracatımızı artırmaksa, ben burada Bakanlıktan böyle bir analiz bekledim, şu kadarlık bir ihracatımızı artırma... “Şöyle bir detaylı çalışma yaptık, ihracatımız şu kadar artacak; İslam ülkelerine bu kadar artacak, diğer, İslam ülkesi dışındaki bizim önemli ihracat pazarlarımıza, Avrupa Birliği'ne ya da helal pazarların yoğun olduğu Asya ülkeleri gibi...” Buralardan biz ne kadar daha fazla istifade edeceğiz, değil mi? Yani bir adım atarken bunun artısını, eksisini iyi bir şekilde değerlendirebilmemiz gerekli ama gelen çalışmanın ben ekonomik analiz kısmının sağlıklı bir şekilde yapılmadığını düşünüyorum çünkü bize gelen etki analizinde sadece genel, bir cümlelik bir değerlendirme “Artacaktır.” Ne kadar artacak, ne olacak, bunun detaylı bilgisi yok. Bu nedenle de zaten konuşmanın başında... Bir ekonomik atılım projesinden ziyade siyasi amaçlı bir proje olarak ben

bunu görüyorum. Tamamen SMIIC genel kuruluna giderken Türkiye'nin tekrar başkan seçilebilmesi ve kendini İslam ülkeleri içerisinde bir lider pozisyonuna oturtma çabası olarak ben bunu yorumluyorum ama böyle bir şey yaparken bunun altyapısının çok iyi bir şekilde değerlendirilmesi gerekli.

Bir başka konu: Eğer böyle bir belgelendirme sistemine Müslüman olan-olmayan ayrımını eğer Hükümet yapmak istiyorsa bunun iç pazara etkileri nasıl olacak, bunu da tabii ki öğrenmek isteriz. Yine bize yapılan sunumda şu söylenmişti: “Bu, TÜRKAK altında yapılamıyor çünkü Türkiye, Avrupa Birliği'ne tam üye olma hedefi olan...” Ama aslında Hükümetin böyle bir hedefinin olmadığını anlıyoruz. TÜRKAK sonuçta Avrupa Birliği akreditasyon sisteminin parçası. Dolayısıyla, belgelendirmeyi verecek olan kurumlar açısından Türkiye, Müslüman olsun-olmasın ayrımını yaptığı zaman bu bir ayrımcılık kategorisine giriyor. Dolayısıyla da Avrupa Birliği sisteminde bir kurum içerisinde yani TÜRKAK bünyesinde böyle bir... Yoksa yani zaten helal belgelendirme veriliyor ama burada Türkiye diyor ki “Bu belgelendirmeyi verecek şirketler ve kişiler Müslüman olsun.” Bu, çok ciddi bir ayrım. Bu nedenle de Avrupa Birliği'ne üye olmak isteyen bir ülkenin akreditasyon kurumunda bu kurulamıyor. Burada da aslında zaten Türkiye'nin AB'ye yönelik hedefi konusunda da bir soru işaret var. Bu konuda da Sayın Bakan, hedefimizin ne olduğu konusunda netleştirirse memnun olurum.

Son bir nokta: Normalde, yasama sürecinde bizlerin Komisyona gelirken ve burada görüş ifade edebilmemiz için metinler bize ulaştığı zaman yani kanun tasarısı bize ulaştığı zaman onu inceleyip, ilgili kuruluşlar, sivil toplum kuruluşları, iş dünyası kuruluşlarının görüşlerini alarak buraya gelip ona göre bir görüş ifade etmemiz lazım. Tabii ki böyle bir çalışma yapma imkânımız olmadı. İş dünyası kuruluşlarından TOBB, TÜSİAD, MÜSİAD burada, 3 temsilci var. Onların bu kadar kısa zamanda bir değerlendirme yapma imkânları oldu mu bilmiyorum ama keşke onları dinleyebilseydik, toplantının başında keşke onlar görüşlerini ifade etseydi belki biz daha... Lütfen, iş dünyası kuruluşlarımızın görüşlerini ben çok önemsiyorum ama bu görüşleri ifade ederken yine şu tartışmaya girmeyelim: Helal olsun mu, olmasın mı, helal pazardan Türkiye faydalansın mı, faydalanmasın mı, biz bunu konuşmuyoruz. Hepimiz burada Türkiye'nin helal pazardan daha fazla istifade etmesini istiyoruz. Belgelendirme sistemine yönelik Türkiye'nin önerdiği modelin yani belgelendirmenin Müslüman şirketler ya da kişiler tarafından yapılması... Yani şu anki sistemden farklı olarak önerilen model bu. Bunun artılarının, eksilerinin Türkiye'nin ticaretine, ihracatına... Bizim için önemli olan nokta bu, bu yönde görüşlerini bizlere... Ve bunun önümüzdeki süreçte iç pazara etkileri ne olabilir, o konuda da görüşlerini paylaşırlarsa memnun olurum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Engin'e ben teşekkür ediyorum.

Kısa bir açıklamada bulunacağım. Tabii ki iş dünyamızın görüş ve düşüncelerini tasarının hazırlanması sırasında Bakanlığımız alıyor ama onun yanında, Komisyonumuzun özellikle teknik bir komisyon olması itibarıyla tüm Komisyon üyelerimiz çok iyi biliyor ki biz maksimum düzeyde katılımı temin ediyoruz ve maksimum düzeyde de tüm sivil toplum örgütlerimizin Komisyondaki çalışmalarımıza katkı ve katılımını önemsiyoruz. Dolayısıyla, burada da aynı şeyi yaptık, iş dünyasının temsilcisi olan arkadaşlarımıza söz istemeleri hâlinde söz de vereceğiz. Ancak, siz de biliyorsunuz ki Komisyonumuzun çalışma usulü, önce Bakanlığımızın açıklamasıdır, sonra Komisyon üyelerimize tasarıyla ilgili söz vermektir, akabinde de iş dünyamıza söz vermektir. Dolayısıyla, bu usulü takip ediyoruz.

Teşekkür ediyorum.

Sayın Aygün, buyurun.

ZEKİ AYGÜN (Kocaeli) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli hazırun; ben de hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Konuşmayı çok konuşmayı seven bir insan değilim çünkü iş hayatından geldim, üretmeyi seven ve çalışmayı seven bir insanım ama bugün konuşma ihtiyacı hissettim, Kazım Bey bizi biraz buna zorladı.

Şimdi, burada akreditasyon konusunda bir değerlendirme ve çalışma yapıyoruz ama konu üzerinden çıkıp başka alanlara da girince, biz de bu alanlar üzerinde siyaseten rahatsız oluyoruz çünkü elimizde çok verimli doneler var. Bunları da buradaki hazırulla paylaşmak hem de bizim bu çalışmalarımızı yarın torunlarımız, çocuklarımız dinlediği zaman “Ya, bu kadar saldırı var, niye bunlara cevap vermiyor?” diye bizi sorgulamasınlar diye yapıyorum.

KAZIM ARSLAN (Denizli) - Saldırı mı yoksa eleştiri mi? Öneri sunuyoruz size, eleştiri sunuyoruz size. Bunları değerlendirin yani, bunlar basit değil.

ZEKİ AYGÜN (Kocaeli) – Tamam, teşekkür ederim.

Şimdi, bir ekonomik savaşın, bir yarışın olduğu bir dünyada yaşıyoruz, konsept bu. Şimdi 1,8 milyon Müslüman var diyoruz ve bundan pay almak için Müslüman olmayan ülkeler bu alanda bir çalışma yapıyor. Bununla ilgili hiçbir kelime sarf etmiyoruz veya sorgulamıyoruz ama biz bir Müslüman ülke olarak veya toplum olarak böyle bir düzenlemeyi yaparken sorgulanıyoruz ama sorgulama... Tabii, şuna da sevindim: Mesela iki gün önce burada bu değerlendirmeyi yaparken tümüne karşı çıkılıyordu, şimdi içeriğine yani maddelerine biraz karşı çıkılıyor, bu da iyi bir gelişme.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Öyle değil.

ZEKİ AYGÜN (Kocaeli) – Hayır, sizin ifadelerinizden ben bunu anladım ama...

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Yanlış anlamışsınız.

ZEKİ AYGÜN (Kocaeli) - Öyle mi? Peki.

O zaman tümüne karşı çıkıyorsunuz.

Ben, detaya girmeyeceğim çünkü arkadaşlar ve sizler de epey detay açıkladınız. Burada, İngiltere ve diğer ülkeler bunu yaparken bizim yapmamamızı sorgulamamız lazım.

Ayrıca, bir de hayatın içinde yaşıyoruz. Bakın, Avrupa'ya gidiyoruz, otellere gidiyoruz, inanın kahvaltı yapacak malzeme bulamıyoruz orada. Yani zeytin arıyorum, zeytin yok. Bunu benim gibi bütün insanlar yapıyor yani 1,8 milyon insan da yapıyor. Dolayısıyla, şimdi böyle bir yapı içinde bir düzenleme yaptığınız zaman, ticaretle uğraşan insanlar mecburen kendisini bu arz ve talep doğrultusunda dizayn edecektir. Onun için, bunu yapan ülkeler yapıyor ama maalesef, Müslüman ülkelerin diğer ülkeler üzerinde ekonomik tahakkümü olmadığı için, tahakküm daha çok “gelişmiş ülkeler” dediğimiz ülkelerin olduğu için bunlar belirleyici ve yönlendirici oluyor. O zaman, Türkiye de burada artık bir küresel güç veya bölgesel güç oluyorsa -bu, tabii, bizim çalışmamız ve iddiamız, siz buna karşı çıkıyorsunuz- burada biz de yönlendirilen ve belirlenen bir ülke değil de yönlendiren ve belirleyen bir ülke olalım dedik. Bu yoldan yola çıkıldığını düşünüyorum.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) - Sayın Vekilim, hep gıdada takıldık; tekstil, finans, turizm..

ZEKİ AYGÜN (Kocaeli) – Mesela, şeyi söyleyelim -onun da cevabını bugün arkadaşlar verdi- lojistik yani taşımacılıkta. Şimdi düşünün, siz karkas et getiriyorsunuz bir frigofrik araçla, bunun yanına 10 ton helal et, 10 ton da diğer etten koydunuz. İşte, bunu düzenleyen bir düzenleme olacak. Yoksa, başka bir şey yok.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) - Hayvan nasıl beslendi, onu nasıl tespit edeceğiz?

ZEKİ AYGÜN (Kocaeli) – Şimdi bakın, eğer bu konuda siz hayvanın beslenmesini...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) - Bu sadece taşımayla olmuyor ki.

ZEKİ AYGÜN (Kocaeli) – Bakın, yediğiniz hayvanın bir kere yediğine bir dikkat edin. Ne yiyor? Ot yiyor, şey yiyor. Yani bu otun helali, haramı olmaz.

KAZIM ARSLAN (Denizli) - Kusura bakma, orada bir soru soracağım: O zaman ecnebi bir vatandaş ile Müslüman bir arkadaş yan yana gelemeyecek mi, birlikte arabaya binemeyecek mi?

ZEKİ AYGÜN (Kocaeli) – Neyse, karşılıklı konuşmayalım...

KAZIM ARSLAN (Denizli) - Yani şimdi bu etin taşınmasına gelesiyeye kadar...

ZEKİ AYGÜN (Kocaeli) – Şimdi, bakın, burada şunu... Siz üretenin...

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Sayın Aygün, lütfen karşılıklı konuşmayalım, konuşmanızı sürdürün.

ZEKİ AYGÜN (Kocaeli) – Ama sataşma yapılıyor.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Bu kadar...

BAŞKAN - Sayın Arslan, müsaade edin.

Buyurun Sayın Aygün.

ZEKİ AYGÜN (Kocaeli) – Şöyle söyleyeyim: Bakın, burada bir tesisin ürettiği malın üretim süreci içerisindeki helallik derecesine bakıyorlar. Bunu üretenin Hristiyan olması veya olmamasına bakılmıyor, sistemin girdisine ve işlemine bakılıyor. Dolayısıyla, bunu yapacak olan kuruluşları biz oluşturuyoruz. Fakat benim burada esas sormak istediğim şey şu: Şimdi, bunu Genel Kurulda da yapıyorsunuz, burada da yaptınız, işte, “Türkiye yalnızlaşıyor dış politikada ve ülke bu ekonomiyle kalkınamaz.” diye böyle bir laflar ettiniz.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Evet.

ZEKİ AYGÜN (Kocaeli) – Şimdi, o zaman şöyle söyleyelim: Yani biz şimdi hamaset yapmayalım, şöyle on yıl, on beş yıl geriye gidelim. Yani yetmiş dokuz yıllık Türkiye ekonomisi, 239 milyar dolar gayrisafi milli hasılayla kişi başı geliri 3 bin dolarken, on yıl, on beş yıl içerisinde bunu 820 milyar dolar yapıyorsak ve 10.500 dolar yapıyorsak, herhâlde bu başkasının politikası değil yani Türkiye’nin dış politikası...

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Borcunu da bir söyler misin, nereden nereye geldiğimizi?

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) - Nüfus artışını da söyle.

ZEKİ AYGÜN (Kocaeli) – Borcun miktarını şeye göre söyleyeceksiniz Kazım Bey. Bakın, ticaretten geliyorsunuz; gayrisafi milli hasılanın borca oranı. Bu, yüzde 50’nin üzerinde olduğu zaman Avrupa OECD standartlarının üstünde oluyor.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – OECD referanslarını alırsınız her zaman, bunu da...

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Gayrisafi kalkınmayı nereden sağlıyorsunuz?

ZEKİ AYGÜN (Kocaeli) – Arkadaşlar, sözümü kesmeyin.

BAŞKAN – Sayın Arslan, müsaade edin hatip bitirsin.

ZEKİ AYGÜN (Kocaeli) – Bakın, yüzde 70’lerdeydi geçmiş dönem, şimdi yüzde 30-35’lere düştü, belki daha da azdır, kesin rakamı bilmiyorum. Dolayısıyla, siz rakamlara bakmayın. Rakamlar üzerinden giderseniz yanılırsınız.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Rakam veriyorsunuz zaten.

ZEKİ AYGÜN (Kocaeli) – Hayır, rakam veriyorum ama rakamın büyüklüğünü veriyorum. Siz borcun oranını sorduğunuz zaman bu şekilde cevap...

BAŞKAN – Sayın Aygün, siz konuşmanıza devam edin.

Buyurun.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Toplam borcu mu, kamu borcunu mu söylüyorsun?

ZEKİ AYGÜN (Kocaeli) – Bakın, dış ticaret 35 milyar dolardı -yetmiş dokuz yıllık ekonomi- on yılda 150 milyar dolara çıktı ve 2008, 2009’da dünyada kriz oldu, tüm gelişmiş ülkelerin dış ticarete ekonomileri yüzde 45 geriledi, Türkiye bunun yüzde yarısı kadardı. Yani rakamı tam hatırlamıyorum ama yüzde 20 civarlarında olması lazım. Bunun sebebi de şuydu: İzlenen dış politikaydı. Geçmişte izlenen dış politika neydi? Avrupa ve Amerika’ya bakıyorduk, onlar ne diyorsa onu yapıyorduk, ekonomimiz de onlara bağlıydı.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – 2008 ile 2017 arasında çok farklı bir durum var.

ZEKİ AYGÜN (Kocaeli) – Ama şimdi Orta Doğu’ya, Orta Asya’ya, Afrika pazarına girdiğimiz için o pazarlar bizi o ekonomik krizde ayakta tuttu, bunu iyi bilmemiz lazım.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Finans sektörü ayakta tuttu, reel sektör.

ZEKİ AYGÜN (Kocaeli) – Sayın Bakanım burada, düzeltir.

Bakın, işte, bu dış politikayı görmemiz lazım ama biz geçmişte hiçbir şey yapmıyorduk tabii. Amerika, Avrupa ne diyorsa, dış politikada onların paralelinde konuşaydık bizim de hiç sorununuz yoktu ama biz onların yanında bu kadar... 3 veya 10 Fransız öldüğü zaman Avrupa’yı ayağa kaldıranlar... Bugün Orta Doğu’da ve Ege’de boğulan insanlar için ses çıkarttığımız zaman buna hiç ses çıkartmayan Avrupa’ya veya Birleşmiş Milletlere “Ya arkadaş, 193 tane üyesi olan bir Birleşmiş Milletler niye bunlara ses çıkartmıyor veya bunu niye çözümüyor?” dediğimiz zaman hiçbir etkisi olmayan bu Birleşmiş Milletlerin 5 tane daimi üyesinin sözü geçiyorsa, bunların karşısında “Dünya beşten büyüktür.” dediğimiz zaman bu yalnızlaşmaysa biz bu yalnızlaşmayı kabul etmiyoruz, bunu dik durma olarak kabul ediyoruz ama siz bunu yalnızlaşma olarak kabul ediyorsunuz.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Güzel de arkası gelmiyor.

ZEKİ AYGÜN (Kocaeli) – Arkası gelmiyor değil, gelecek.

BAŞKAN – Üstat, lütfen salona konuşalım, karşılıklı konuşmuyoruz.

ZEKİ AYGÜN (Kocaeli) – Bakın, yarım saat boyunca on sayfa konuşanın sözünü kesmediniz, benim sözümü kesiyorsunuz.

BAŞKAN – Yok, yok, ben kesmiyorum, cevap vermeyin, devam edin.

Sayın Arslan, lütfen hatibin sözünü kesmeyin.

ZEKİ AYGÜN (Kocaeli) – Şimdi, ben bunun üzerinde durmak istedim. Neden? Çünkü kayıtlara geçsin istiyorum, yoksa hamaset yapmıyoruz.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Biraz da tasarının üzerinde durun.

ZEKİ AYGÜN (Kocaeli) - Biz reel ekonomiden gelen insanlarız, siz de öylesiniz. Dolayısıyla, ekonomimizi böyle dış politikaya veya yalnızlaşmaya bağlarsak... Bakın, bin yıl beraber yaşadığımız komşularımızla geçmişte hiç alışverişimiz yoktu. Yüzde 3’tü Suriye’yle dış ticaretimiz, yüzde 35’e çıkardık, Merkel Hanımefendi rahatsız oldu.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Şimdi ne oldu?

ZEKİ AYGÜN (Kocaeli) – Ne oldu? Geldi, orayı karıştırdı. Şii-Sünni kavgası yaptırıyor, onları bölüyor. Bize de otuz yıldan beri Kürt-Türk kavgası yaptırıyorlar...

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Esad’la niye kavga ettiğimiz bir izahını yapın, gözünüzü seveyim ya.

ZEKİ AYGÜN (Kocaeli) – Yapmayın bunu, Allah aşkında, bu gerçekleri görün.

Neyse, ben fazla uzatmayayım Başkanım, ben burada kesiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Aygün, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Dilipak, buyurun.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Öncelikli olarak, Sayın Bakanım, değerli bürokratlarımız, sayın vekillerimiz, iş dünyasının değerli temsilcileri; hepiniz hoş geldiniz.

Tabii ben bize yapılan bilgilendirme sunumuyla başlamak istiyorum. Şu bilgilendirme sunumumuz. Burada bakın yüzde 100 helal diye bir şey var. Endonezya’dan, işte, İngiltere’den, Amerika’dan birçok kafa karışıklığı. Hangisinin helal noktasındaki hassasiyetleri neler? Esasında bu kanunun çıkma sebebi, bu hassasiyetlerin, bu helal sertifikası verenlerin bu şartlara uyup uymadığının Helal Akreditasyon Kurumuyla yani daha önce SMIIC vasıtasıyla yapılan işlemlerin Helal Akreditasyon Kurumuyla bir nizama, bir intizama konulması. Yoksa, burada, benim anladığım, Helal Akreditasyon Kurumu herhangi bir şekilde bir yere bir sertifikalandırma yapmayacak, sertifikalandırılmış olan firmaların sertifikasyon şartlarına uyup uymadığını kontrol edecek. Yani, bu, TÜRKAK gibi. Şimdi, biz, hepimiz burada TÜRKAK’ı konuşuyoruz. Türkiye belki ileriki aşamalarda... Büyük Türkiye’yi düşünürken bizim bunları da düşünmemiz lazım. TÜRKAK’a şimdi herkes diyor ki: “Belli bir standart var, TÜRKAK standartlarına uyalım, CE standartlarına uyalım.” Biz üç hafta önce Paris’e gittiğimizde -sayın vekillerimiz de vardı- orada Türkiye’den çelik kapı getirildiğinde, CE standartlarına uygun çelik kapı getirildiğinde Fransız normlarını istemişler. Yani esasında eğer bir zorlama, farklı bir şey olacaksa zaten bunu yapıyorlar. Yani bu pazara girmemizi istemiyorlarsa çelik kapıda olduğu gibi veya başka bir standartta ya gümrük duvarını ya başka bir şeyi... Ama burada Helal Akreditasyon Kurumu esasında yani sanki bir sertifikasyon sistemini kendisi verecek, Türkiye’de Helal Akreditasyon Kurumu oluşacak, bunlarda ne helal, ne helal değil, böyle bir şey yapmayacak bu kurum.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Şu anda TSE yapıyor bunu ama değil mi?

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – TSE yapıyor, evet.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Türk Standartları Enstitüsü şimdiki helal standartlarında üretimdekini veriyor şu anda.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Ama bakın, şu anda, o zaman İngilizlerin şuna karşı çıkmaları lazım, demeleri lazım ki: “Kardeşim, bizim TÜRKAK’ımız var, bizim -işte, İngiltere’nin normu neyse- şuyumuz var. Bu Helal Akreditasyon Kurumu nereden çıktı kardeşim?” Demiyorlar. Ne diyorlar? “Eğer böyle bir ihtiyaç varsa biz bunu yapalım.” diyorlar. Yani mesela Yahudiler koşer gıdayla birçok şeyleri Yahudi standartlarına uyup uymadığını... Bu koşerlerle ilgili bu zamana kadar biz herhangi bir şekilde tasarım veya bir tasarruf alıp “Yahu kardeşim, koşer Türkiye’ye giremez.” dediğimiz oldu mu? Olmadı. Yani bu Yahudi vatandaşlarımızın en doğal hakkıdır, bunu da yapmak da en doğal... Ya burada, esasında, Malezya’daki, atıyorum, Avustralya’daki, burada baktığımız zaman, Endonezya’daki, Amerika’daki, İngiltere’deki, baktığımız zaman, Brunei’deki, Malezya’daki birçok helal akreditasyon kurumu verdi, tamam da, bu adam bu standarda uyuyor mu? Ben de çıktım, yarın

çıktım, dedim ki: “Uğur Dilipak helal akreditasyon diye bir şey yaptım.” Yani bunu kim denetleyecek? Mesela TÜRKAK’ı koyarken biz ne diyoruz? Mesela Türkiye’de de TÜRKAK’ın yetkilerini kullanan, akreditasyon veren firmalar var. Yani ofisleri var ve gittiğiniz zaman size TÜRKAK’ın standartlarını dayatıyorlar ama şu anda geldiğimiz noktada TÜRKAK standartları ile bu helal standartlarının birbiriyle çakıştığı farklı konular var ama bu konuların dünyada gerek Müslümanların... Ben mesela yurt dışına gittiğimde özellikle bu konularda hassas davranıyorum yani domuz eti var mı, yok mu diye. Gittiğimiz zaman özellikle balık eti daha çok yemeye şey yapıyoruz ama diğerlerinde de güvenilir mi, güvenilirmez mi diye bir tedirginlik yaşıyoruz. Ama bu, helal akreditasyonunu tamamlamışsa, ben orada helal akreditasyonu yapan şeyin benim standartlarıma uyup uymadığını nereden bileceğim? Bunu tıpkı TÜRKAK gibi Helal Akreditasyon Kurumu vasıtasıyla bu standartların belli bir norma... Ha bu kurum belki şu anda ilk kuruluş aşamasında, Türkiye’de ilk defa kuruluyor, dünyada da ilk defa kuruluyor. Bunun kendi içerisinde belki kanunsal olarak eksiklikleri olabilir yani ileride bunları hep birlikte yaşayacağız. Belki bizim Komisyona ileride “Ya biz bu kadar dünya geneline hitap eden bir Helal Akreditasyon Kurumu kurduk ama bunda şu düzenlemeye de ihtiyacımız var.” diyeceklerdir muhtemelen çünkü ilk defa uygulanan bir sistem ve bu eksikliği de gidermek için belki yeni kanunlar, yeni yönetmeliklerin çıkarılmasıyla alakalı bir sistem değişikliği de gelebilir.

Yani benim demek istediğim şu: Helal Akreditasyon Kurumu herhangi bir şekilde bir akreditasyon verme kurumu değil. Sadece bu akreditasyonu almış yerlerin standartlarını belirlemek için bir kurum yani tıpkı TÜRKAK gibi.

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Kimse okumamış mı Sayın Başkan?

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) - Yani bunu aşağı indirgeyerek ya işte yok “Şu helal mi, haram mı?” denmesini çok anlamlı bulmuyorum.

Teşekkür ediyorum.

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Uğurcuğum, hiç okumamışsın sen bunu. Öyle değil mi ama yani? Hiç alakası yok söylediklerinizle arkadaşlar, ne olur yapmayın yani. Sayın Bakan herhâlde müdahale edecek. Şimdi, burada, tamam, bir şey savunuyoruz ama ne olur okuduğumuz şeyleri farklı şey yapmayalım yani. Sabahtan beri boşa kürek çektiyorsunuz. Doğru değil yani akreditasyon verecek tabii, nasıl vermeyecek ya, olur mu öyle şey.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Dilipak.

Şimdi, Komisyonumuza katılan Bursa Milletvekili Sayın Orhan Sarıbal’a söz veriyorum.

Buyurun.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan öncelikle.

Aslında uzunca bir süredir kamuoyunun ve üretimin gündeminde olan bir mesele konuşuluyor aynı Türkiye’deki Biyogüvenlik Yasası gibi. Hakikaten yönetmelikleri çıkmıştı ama ortada bir Biyogüvenlik Yasası yoktu, herkes kendi kafasına göre bir şey yapıyordu. Yaklaşık on yıldır, on yıldan fazladır bir helal gıda meselesi ülkenin gündeminde. Yaşamın içerisinde yeri var ama bir standardı var mı yok mu, bu konu tartışılıyordu.

Mesele aslında şudur: Hakikaten hem gıda anlamında ve diğer sektörler açısından ülkenin bir yol haritası çizmesi gerekiyor, özellikle de, hani, hep birlikte belki, belki siyasal iktidarın bir yol haritası çizmesi gerekiyor. Çünkü bu kadar çok sertifikasyon kuruluşu var şu anda, elbette katılıyorum. Bu kurulacak olan yapı, gelecek olan kanun ürünün hangi standartlarda, hangi akredite yapısı içerisinde olacağını bilecek ve ona göre de sertifikasyon belgesi verecek. Yani bunu vermeyecek falan diye bir şey yok, birincisi bu.

İkincisi, öncelikle bu konunun ekonomik mi, inancaşsal mı olduğu... Elbette ikisinin de olması gereken bir şey. Ama şimdi şurada biraz önce söylendi -sanıyorum Didem Hanım söylemişti- başka Müslüman ülkeler başka standartlar içerdğinde, her ülke için o standartlara göre bir yapı oluşturup, ona göre bir üretim yapıp ihracat yapmak zorundasınız. Yani ekonomik boyutu bir başka kanalı açıyor bize, bir başka sorunlar yumağını açıyor ve ülkenin geleneksel ya da İslamiyet anlayışı içerisindeki standartlarının yeniden oturulup ciddi anlamda düşünülmesi, tartışılması gerekiyor.

Şimdi, böyle bakıldığı zaman yani hem inancaşsal açıdan hem ekonomik açıdan bakıldığında bayağı karmaşık bir konu ama olması gereken bir şey, hiç itiraz yok. Şöyle: Yani GDO’lu bir üründen gelen bir gıdanın durumu ne olacak mesela? Hani GDO var, biliyoruz, mesela diyor ki: “Tavuk yeminde veya hayvan yeminde soya ve mısırdan yem elde ediyoruz, bu yemi hayvanlarımıza veriyoruz ve ondan kırmızı et elde ediyoruz.” Bu işin neresinde bu mesela? Çünkü şu anda artık GDO’suz hemen hemen hiçbir hayvansal kesif yem yok, yok. Hem tavuk, beyaz et hem de kırmızı et üretiminde artık yüzde 100 GDO’suz bir ürün ben bilmiyorum, varsa siz ispatlayın, söyleyin, hiç bilmiyorum. O yüzden hem ekonomik olarak bakıldığında hem de inancaşsal ve tüketim açısından, toplumun ihtiyaçları açısından bakıldığında üzerinde çok düşünülmesi gereken bir konudur. Mutlaka sertifika verilmeli. Bu gelecek olan yasa sertifika verecek, başka niye geliyor, ben onu anlamadım. Yani orada galiba bir bilgi karmaşası var, onun açıklanması gerekiyor. Bu anlamda, böyle bakıldığında, üretim modelinin komple yeniden gözden geçirilmesi lazım, komple. Yani GDO, Biyogüvenlik Yasası ve ülkelerin hassasiyetleri. Yani siz burada elde edilen bir sertifikayla galiba Katar’a, galiba Suudi Arabistan’a, galiba Malezya’ya, galiba Sudan’a rahatlıkla ürün gönderemeyeceksiniz çünkü onların inancı İslam ama hassasiyetleri başka gibi geliyor.

Aslında, kısaca, aşağı yukarı dikkat çekmek istediğim zor bir konu ve bir tereddüdümü de söyleyip başka da söz söylemeyeceğim, Başkana söz verdim çünkü. Sayın Bakan, bütün alanlarda, eğitim başta olmak üzere bütün alanlarda bir dinî referans üzerinden giden bir şey var. Hiç sorun yok, bu ihtiyaç, bu olmalı, bakın buna hiç itirazım yok. Çünkü dağınık, kimin ne yaptığı bilinmeyen bir ortamdansa belirli bir nitelik, belirli bir sertifikaya ihtiyaç var, buna hiç itiraz yok. Böyle bir kuruma, denetleme kurumuna da ihtiyaç var ama mesela yarın bir ilçede helal gıdadan başka hiçbir ürün satmayan bir mağazalar zinciriyle karşılaşırsak ne olacak?

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) - Var şu anda zaten?

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Yani ne olacak?

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) - Şu anda var zaten.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Nerede var?

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Bizim oralarda var.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Ya, ben sadece derdimi söylemeye çalışıyorum. Yani bunun bir siyasi tarafının olmadığını söylüyorsunuz ama geleceğe dair bir Türkiye projesi, Türkiye rejimi üzerinden de değerlendirilmesi gerektiğini söylüyorum.

Başkanım, söz verdiğiniz için de teşekkür ediyorum. Var mı sorun?

BAŞKAN – Sayın Saribal’a katkıları nedeniyle teşekkür ediyorum. Sağ olun.

Şimdi, sivil toplum örgütlerimizden konuyla ilgili söz almak isteyen varsa onlara söz vereceğim.

Söz almak isteyen sivil toplum örgütümüz var mı?

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – O kadar dövdünüz, bir daha söz de alamıyor kimse.

BAŞKAN – Ben hatırlamıyorum dövdüğümüzü Sayın Bakanım.

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Lafla dövdünüz.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Lütfen konuşun çünkü iş dünyasının temsilcilerinin görüşlerinin belgelendirilmesi...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Sayın Bakan, özür dilerim...

Yani 6 milyar dolarlık bir pazardan bahsediyoruz. Belki Bakanlık yetkilileri buradadır. Ham madde olarak söylüyorum: Sayın Bakanım, on beş yılda 70 milyar dolarlık ham madde ithalatı yaptık aşağı yukarı.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – İki farklı şeyler, birazdan anlatacağım.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Yani o önemli. Dikkat çekmek istedim.

Sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Sarıbal.

Kendinizi tanıtır görüşünüzü ifade ederseniz...

Buyurun.

MÜSİAD TEMSİLCİSİ GALİP YEŞİLBAŞ – MÜSİAD adına buradayım, aynı zamanda ATO Meclis üyesiyim.

Sayın Bakanım, Sayın Başkanım; böyle bir kurum olmalı mı? Evet, olmalı. Sorunlar konuşuluyor. Sorunları çözmek için konunun içine girilmiş olacaktır dolayısıyla dışında kalarak herhangi bir sorunu çözüme kavuşturmak mümkün değil, o yüzden kurulmalı. Bizim, iş dünyası olarak siyasetten de, bürokrasiden de, iktidardan da, muhalefetten de beklentimiz iş dünyasına destek olunması. Bu ve bunun gibi kurumların olması lazımdır diye düşünüyorum.

Naçizane bir iki tane önerim olacak Sayın Başkanım. Danışma Kuruluna STK'ların da alınması talebimiz olacaktır. Aynı zamanda "Türkiye Yem Sanayicileri Birliği" diye bir birliğimiz var bizim, hayvancılığın da içerisinde, sayın vekilimin bahsettiği GDO'nun da içerisinde. Mümkünse bunların da, gerek MÜSİAD gibi kurumların gerekse bu birliklerin de, odaların da alınmasının uygun olacağını düşünüyorum ve talep ediyorum.

Teşekkür ediyorum. Olmalı, hatta geç bile kalındığını söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Yeşilbaş'a görüşleri ve katkısı için teşekkür ediyorum.

Başka görüş ifade etmek isteyen STK temsilcimiz var mı? Göremiyorum.

O zaman, Sayın Bakana o konuyla ilgili görüş ve eleştirilere cevap vermek üzere tekrar söz veriyorum.

Buyurun Sayın Bakanım.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Çok değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, değerli milletvekillerim; yaklaşık olarak bir yıldan beri yapılan bir çalışmadan bahsediyoruz. Zaman zaman da Değerli Başkanım ile da bilgi alışverişinde bulunduğumuz böyle bir kuruluşla ilgili Türkiye'deki ihtiyacı karşılıklı olarak paylaştığımızı, kendisinin de desteklerini en azından cesaretlendirme anlamında aldığımızı da burada belirtmek istiyorum. Tabii, öncelikle "Bu sivil toplum kuruluşları ve işin ilgili taraflarıyla bu mutabakat sağlandı mı? Onlardan bir görüş alındı mı?" bölümleri önemli.

23/5/2017'de bütün kurumlara, sivil toplum kuruluşları dâhil olmak üzere -devlet değil, kamu kuruluşları değil, bakanlar değil, bakanlıklar değil- tamamına görüş sormuşuz, bunlardan birçoğu cevap vermiş. Yani Türkiye'nin en büyük kuruluşlarından bir tanesi olarak da Türkiye Odalar ve Borsalar

Birliği 31/5/2017’de olumlu katkılarını vermiş ve olumlu görüş beyan etmiş. Yani böyle bir şey ihmal edilmedi, onu söylemeye çalışıyorum. Sonrasında da tabii ki tüm kamu kurum ve kuruluşları ve bakanlıklardan defaatle en alt taraftan başlamak üzere tüm görüşler alındı, katkıları alındı. En son, mşteşarlar bazında yani genel müdürler, daire başkanları bazında, özellikle en son mşteşarlar bazında defaatle, defalarca bu konu görüşüldü; “Eksik yanları tamam, fazla yanları...” filan gibi, gereklilikleriyle ilgili bölümleri. Sonra da “EKK” dediğimiz Ekonomi Koordinasyon Kurulu, artırılmış EKK şeklinde de üç defa toplanıldı yani ilgili bakanlar artı diğer taraftan da katkı verecek olan arkadaşlarımızı da çağırarak üç defa görüşüldü ve her şeyde mutabık kalındıktan sonra, gerekli eleştiriler ve bunlardan sonra, düzeltmelerden sonra Bakanlar Kurulunda sunum yapıldı ve Bakanlar Kurulundan 3 Temmuzda Başbakanlığa sevk edildi. Daha doğrusu, bu şeyle beraber 2 Ekimde de Türkiye Büyük Millet Meclisine geldi. Burada şöyle bir şey: “Efendim, Kasımın 23’nde, 25’inde Helal Zirvesi var Türkiye’de, onun için hadi bir şeyi yetiştirelim...” Böyle bir şey yok arkadaşlar.

Öncelikle SMIIC’i bir anlatma ihtiyacımız var. Ben sabrınızı fazla zorlamadan bir anlatmak istiyorum. SMIIC’in şu anda 36 yesi var yani 36 tane lke İşlm İşbirliği Teşkilatı tarafından kurulmuş olan İşlm lkeleri Akreditasyon ve Metroloji Kurumuna ye olmuş. Bunlardan bir tanesi de Suudi Arabistan ve Suudi Arabistan da şu anda SMIIC Başkan Yardımcısı, aynı zamanda IHAF’ın da yesi ama SMIIC’te daha bir st düzeyde.

Peki, burada ne yapmaya çalışıyoruz? Biz “Helal Akreditasyon Kurumu” derken “Efendim, şu Arapçaydı, bu İngilizceydi...” Latin kökenli, hangisini düzelteyim? “Helal” Türkçe miydi ki? Yani Türkçede bunun karşılığı var mı? Bir Müslüman olarak, bizim işte “namaz”; “namaz”ın karşılığı olarak başka bir şey mi bulalım? Bu böyle yani. Sonuçta, dönüp de tekrar Türkçe ezan okumak gibi bir yanlış içine de dönmeyelim. Onları da gören bir Türkiye yaşadı bu memleket. Bu böyle oturmuş; Helal Akreditasyon Kurumu.

Peki, ne yapacak bu kurum? Neden böyle bir ihtiyaç var? Bakın, “helal” nedir? Bu saydığımız 3,9 trilyon dolarlık pazarla ilgili, helal standartlarının oluşmasıyla ilgili, SMIIC yani İşlm İşbirliği Teşkilatının bu kurumu beş yıl çalıştı ve beş yıl boyunca bu standartları oluşturdu. Hangi rnde? Yani kozmetikten tutun da gıdaya kadar, turizmden tutun da ne bileyim taşımacılığa kadar, aklınıza gelebilen, bankacılık ve sigortacılık dâhil olmak üzere bütün bunlarla ilgili oluşmuş olan bir kurallar manzumesi var zaten. Biz bu kanunla, burada, helal nedir, haram nedir; bunları tartışmıyoruz. İşte “Efendim, zm müdür, şarap mıdır?” veya bunlarla ilgili... Zaten bununla ilgili oluşmuş olan son derece etkin, son derece yetkili, uluslararası katılımı olan, siz deyin ki âlimler kurulu, bilim insanları, niversiteler; hepsiyle ilgili yapılmış olan bir çalışma yapıldı, bu bitti.

BAşKAN – Bu SMIIC bünyesinde yapılan...

EKONOMİ BAKANİ NİHAT ZEYBEKCİ (Denizli) – SMIIC bünyesinde yapıldı. Yani bu İşlm İşbirliği Teşkilatı kuruluşu olan SMIIC bünyesinde bu helal standartları oluşturuldu. şimdi, oluşturulmuş olan bu helal standartlarının artık hayata geçmesi lazım. Bu hayata geçmesiyle ilgili de hepinizin de gördüğü ve çok da doğru bir şekilde tespit ettiğiniz yüzlerce, binlerce kuruluş var. Bakın, bir örnek vereyim size “helal”le alakası yok belki ama. Son dönemlerde yani iki, üç yıldan beri Türkiye olarak ithal ürünlerde bir hassasiyet gösteriyoruz, her zaman gösteriyoruz ama daha çok böyle... “CE” belgesi, değil mi? CE belgesi bir sertifikasyon aslında. CE belgesini ürünlerin üzerine koyuyorsunuz. Bu CE belgesi öyle bir hâl gelmiş ki Uzak Doğu ülkelerinden -isimlerini de verebilirim- in, Tayvan, Vietnam gibi aklınıza gelebilen ülkelerden gelen ürünlerde sadece bir matbaa masrafı olan bir belge hâline gelmiş. Arkasında hiçbir şey yok, ne orada bunu akredite eden kuruluş var ne de bunu sertifika hâlinde şirket olarak ürettiğin bu üründe CE belgesi kullanmakla ilgili yetkilendirilmiş

hiçbir şey yok. Tespitlerimize göre yaklaşık olarak yüzde 50 oranında sahte CE belgesi çıkma ihtimali var. Şu ana kadar çok yüksek, yaklaşık olarak yüzde 14-15’ler seviyesine geliyor ama tahminlerimize göre, öngörülerimize göre derinleştirerek devam ediyoruz bunu. Onun için belki milletvekillerimize ve birçok kuruluşumuza bizim Türkiye’ye gelen ithal ürünlerdeki bu ürünlere yaptığımız denetimlerden dolayı ithalatın yavaşladığıyla ilgili bazı şikâyetler gelmiş de olabilir.

İki: Çocuklara veya tene dokunan tüm ürünlerde –özellikle, öncelikle orada hassasiyetlerimiz var- boyar maddelerle ilgili laboratuvar tahlillerine gidiyoruz. Azo boyar maddeler yani zehirli kanserojen maddeler kullanılmış mı, kullanılmamış mı diye. Bakın, buralarda da çok büyük sıkıntılar var.

Dönelim bizim konumuza, “helal”e. Dünyada da böyle yoğun şeyler var ve dünyada oluşturulmuş olan, SMIIC’in koyduğu “helal standartları” diye bir standart yok. Bazı ülkelerin âlimler meclisi, bazı ülkelerin -ne bileyim işte- başka kurumları “helal”i tanımlamış, bunun içinde Malezya başta olmak üzere birkaç ülkede sınırlı. Ama 36 ülkenin oluşturduğu bir kuruluşun tanımlamış olduğu bir standart yok. Biraz önce bir arkadaşımız söyledi, TSE de veriyor, kaymakamlık da veriyor veyahut da herhangi bir kuruluş da verebilir çünkü “Kim verebilir, kim veremez.” diye bir tanımlama yapmamışız. Türkiye’de üretilen ürünlerle ilgili zaten “Genel kabul görmüş, helaldir.” diyoruz. Türkiye’de tek bir kural var Tarım Bakanlığının geliştirmiş olduğu; eğer domuz varsa bir gıda ürününün içinde “Bu, domuz içermektedir.” diye belirtilmek zorunda, başka hiçbir zorunluluk yok. Onun için, şu andaki yaptığımız şeyde doğru yerinden tartışalım veya doğru bilgi ben arz edeyim size diye bunu açtım. Bizim kurulmasını istediğimiz, önerdiğimiz, HAK, Helal Akreditasyon Kurumu, SMIIC’in ortaya koymuş olduğu helal standartlarına uygun, helal belgesi verebilecek olan kuruluşları akredite etmek. Onlar, SMIIC standartlarına uygun bir şekilde helal belgesi vermeyle ilgili yetkilendirilecekler ve bunlar devamlı olarak kontrol edilecekler. HAK, gidip de bir şirkete -ne bileyim- bir tavuk veya bir turizm veyahut da bir sigorta şirketine “Sen helal ürün mü üretiyorsun?” veyahut da “Helal standardına uygun musun, değil misin?” diye böyle bir şeyde bulunmayacak. Bunu yapabilecek olan şirketlere, tabii ki bununla ilgili son derece teknik, teknolojik takip sistemleriyle hangi kuruluş tarafından o helal belgesi verilmiş; numarası, serisi, her şeyiyle bunlar sağlanacak.

Şimdi, 4 trilyonluk bir pazara hemen giriyor muyuz? Bu bir de haklı bir yaklaşım veyahut da eleştiri olabilir orada yani bilgi isteği olabilir. Bu ne getirecek, ne götürecektir? Şurası kesin: Bize büyük bir avantaj kazandıracak ve bizim kuracağımız, kurmayı düşündüğümüz HAK, sadece Türkiye’de helal belgesi verecek olan şirketleri akredite etmeyecek, 36 ülkenin tamamında da helal sertifikası verebilecek olan şirketleri akredite etme imkânına sahip olacak. Onun için de yurt dışında da çok yoğun bir şekilde faaliyette bulunacak olan bir kuruluştan bahsediyoruz. Belki güçlü ülkeler, ne bileyim, bu şekilde büyük tüketici olan ülkeler gene SMIIC’in kurmuş olduğu kurallar çerçevesinde kendi HAK’larını kuracaklardır ama birçok ülke de bizim kurumumuzun akredite ettiği şirketler tarafından yani tek bir sistem kurmak gibi...

Şimdi, bir karışıklık da şu: “TÜRKAK niye vermiyor?”, “Niye TÜRKAK içinde biz bunu bir daire başkanlığı hâline dönüştürmüyoruz?” Şimdi, bizim TÜRKAK’ımız da var. Komisyonumuz uygun görürse, Meclisimiz takdir eder ve onaylarsa HAK’ımız da olacak. Bunun birbiriyle alternatifi veya birbiriyle çelişmesi, “Birinin varlığı varsa öteki olmamalı.” şeklinde bir tartışmaya gitmek son derece yanlış olur. Çünkü TÜRKAK’ın bir açmazı var. Avrupa Birliği Akreditasyon Kurumları Birliğinin kuralları var, aynı SMIIC’in kuralları gibi. SMIIC’in kurallarından bir tanesi şu: Helal akreditasyon, helal sertifikasyonu yapacak olan şirketler Müslüman olmak zorunda. Beğenin veya beğenmeyin, böyle bir kural koymuş. Ama Avrupa Birliği Akreditasyon Kurumları Birliğinin kuralı da şu: TÜRKAK, Helal Akreditasyon Kurumu hâline gelebilir, helal sertifikası verecek olan şirketleri akredite edebilir

ama orada SMIIC'in koyduğu "Müslüman olmak zorunda"yı eğer uygularsa Avrupa Birliği kurumunun kuralının dışına çıkmış oluyor, dinsel ayrımcılık yapmış oluyor. Dolayısıyla TÜRKAK'ın böyle büyük bir aileye mensubiyetinden dolayı böyle bir şeyi yapması mümkün değil. Onun için, SMIIC'in kuralları doğrultusunda biz HAK'ı kuruyoruz, HAK'ı kurmayı öneriyoruz ama diğer taraftan –biraz önce-farklı girişimler var mı? Var. Bunlar da işte, Mısır veyahut da Birleşik Arap Emirlikleri, uluslararası bazı kuruluşlarla iş birliğiyle, Hristiyanların veya Müslüman olmayan ülkelerin kuruluşlarıyla iş birliğiyle bir helal sertifikasyon kurumu kurmakla ilgili girişimleri var ama diğer tarafta da şunun altını çizerek tekrar arz edeyim: 36 ülkenin üye olduğu –ki artıyor devamlı- SMIIC'in koyduğu kuralda Müslüman olma zorunluluğu var dolayısıyla diğer ülkelerin böyle bir şey kurmaları durumunda 36 Müslüman ülkeye girme imkânları yok. Onların kuracağı akreditasyonu kurumlarının vereceği helal sertifikasyonlarının bu 36 ülke tarafından kabul edilmeme gibi bir açmazı var.

Değerli Başkanım -olabildiğince- yani ticaret odalarının, borsalarının görüşleri alınmamış şeklinde ama bunu biraz önce cevapladım, bunlar soruldu. Yani Türkiye'de hemen hemen herkesi temsil ettiğine inandığımız TOBB'dan, TİM'den tutun da birçok kurumdan görüşler alındı.

"Avrupa Birliğine tek akreditasyon kurumu..." Sayın Kenan Tanrıku'nun sorusuna herhâlde bu şekilde cevap vermiş oldum, cevap vermek değil de en azından biraz daha detaylı bilgi arz etmiş oldum.

HAK'ın danışma kurulunun, evet, yılda en az bir kere toplanma gibi bir zorunluluğu var ama danışma kurulu oturup da şunu yapmayacak yani "Helaller nedir, haramlar nedir?" böyle bir şey yok. O kurul başka bir yer. O, SMIIC bünyesi altında çok daha geniş kapsamlı, 36 ülkenin de kurumlarıyla, kuruluşlarıyla katıldığı başka bir yerde bu tartışılacak. Biz bu danışma kuruluyla "HAK'ı dünyada nasıl etkin hâle getirebiliriz? Bunu nasıl daha iyi çalışabilir hâle getirebiliriz?" bunları oluşturacağız. Yani bu, yönetim kurulu değil danışma kurulu çünkü HAK'ın ayrıca, bir de yönetim kurulu var.

Birçok konu var ki burada siyasi mülahazaların olduğu bir alan, oraya girmek istemiyorum. "Avrupa Birliğine ihracat düşecek." Bence artacak, söyleyeyim size. Avrupa Birliğinde sadece Avrupa'nın tamamındaki, 5 milyonun üzerindeki Türk kökenli vatandaşımız, artı, bütün dünyadan gelen Müslümanlar, orada 36 ülkenin oluşturduğu SMIIC'in kurallarına göre helal sertifikasıyla gelen ürünler konusunda daha hassas davranacaklardır.

"Sadece İslami ülkelere..." Batı'ya sırtımızı döndük de Doğu'ya döndük değil. Iskaladığımız devasa bir pazar var. Bu pazara Amerikalılar da giriyor, Kanadalılar da giriyor, İngilizler de giriyor, herkes bu pazara doğru... Pazar değil bu yani böyle bir kural koyma kabiliyeti, öyle söyleyeceğim bunu, belki en iyi tarif edecek olan şey de budur. Bir kural koyma kabiliyetinde liderliğe oynamak istiyoruz biz.

"İhracatının yüzde 60'ını Avrupa Birliğine yapan..." Evet, çok yüksek miktarda yapıyoruz ama yüzde 60 değil, yüzde 47 civarında bir ihracatımızı Avrupa Birliğine yapıyoruz, belki Kazım Bey'i ilgilendiren alan tekstil ve konfeksiyonda yüzde 60 ürünümüzü Avrupa Birliğine yapıyoruz.

Senin aklın herhâlde fabrikada kaldı.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Yok burada, burada.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – İhracatımızda yüzde 47, ithalatımızda yüzde 38-39 aralığında, Avrupa Birliğinden yapıyoruz.

"HAK laikliğe aykırı." filan, bunlara girmek istemiyorum arkadaşlar.

"Kamu İhale Kurumundan muafiyet..." Bu normal bir devlet kuruluşu olsa zinhar böyle bir şey yani böyle bir kamu kuruluşu... Çünkü uluslararası hizmet almak zorunda ve devamlı olarak bunu yapacak. Öyle farklı detaylar var ki burada; bu, kendisi dünyanın her yerinde böyle bir alana girerken

veya Türkiye’de denetçi veyahut da bununla ilgili uzmanların satın alınmasına giderken böyle bir imkâna ihtiyaç duyuyor. Diğer taraftan da her türlü denetime açık yalnız, onu da söyleyeyim. Bir kamu kuruluşu olarak da her türlü denetime açık olan kurum.

“Modern dünyadan bizi koparacaktır.” Musevilerin koşer’i modern dünyadan onları koparmıyor ve çok da sert kuralları olan bir şeydir.

Değerli arkadaşlar, Türkiye olarak –tabii, izin verirsiniz belki alanımızın da yanına geçen bir şey- toplamda et tüketimimiz 2 milyon ton civarında, bu önemli bir rakam. Son on beş, yirmi yılda nüfusumuzun arttığı da ayrı bir vakıa ama diğer taraftan kişi başına et tüketimimiz de çok üst düzeyde artıyor. Artı, şu anda kişi başına et tüketimimiz de Avrupa Birliği ortalamasının yarısından da az yani artmaya devam edecek bu ama şunu asla unutmayalım: Türkiye olarak biz büyükbaş hayvan üretimiyle ilgili dezavantajlı bir ülkeyiz. Biz büyükbaş hayvan üretmek istediğimizde bizim dezavantajımız, yem maliyetlerimiz son derece yüksek. Yemle beslemek zorundayız bunu. Yani, bir Arjantin gibi, bir Uruguay gibi, bir Brezilya gibi veya Macaristan gibi veyahut da diğer avantajlı ülkeler gibi maliyetimiz sadece onların aşılarını yapmak, toplamak ve yüklemek değil. Maliyetimiz kapalı alanda bizim bunları çok yüksek oranda yemle beslemek. Onun için, büyükbaş hayvan tüketmek istediğimizde mecburen eksiği tamamlamak için orada şu soruyu soracaksınız: “Çok yüksek yem maliyetleriyle bunu mal edelim mi? Vatandaşımız yüksek fiyatlarla et tüketsin mi?” yoksa “Vatandaşımız bol ve ucuz eti, biraz da ithalatla, hafiften regüle ederek, biraz disipline ederek mi tüketsin?” diye böyle bir karar aldık. Aldığımız kararları uygulamaya geçtiğimizde, haziran ayında –bu Et ve Süt Kurumunun vermiş olduğu bir rakam, biraz önce- ton fiyatı 27.240 liradan, temmuzda 26.960’a, şu anda da 25.390 liraya düştü. Bu şey mi? Türkiye’de üretmek çok daha... Keşke bizim de müthiş iklimli topraklarımız olsaydı, avantajlı olsaydık. Burada şunu söyleyeyim: Türkiye olarak biz, bu topraklarda keçi ve koyun yiyen bir memlekettik. Biraz da alışkanlıklarımız da, damak tadımız da değişiyor. Onun için, -belki, tüm siyasetin yapması gereken şey- Anadolu topraklarında en avantajlı yetiştirmemiz gereken, yetiştirebilme kabiliyetimiz olan koyun ve keçiye destek istiyorum. Daha doğrusu, “destek” derken “Hükümet destekler.” anlamında söylemiyorum, tüketimiyle ilgili alışkanlıklarımıza dönmek. İşte, bu kapsamda 2 milyon ton... Bu Tarım Bakanlığının bir tasarrufu falan değil arkadaşlar, tabii ki istisare ederek yapıyoruz bunları, et ithalatı, Türkiye’nin dış ticaretine Ekonomi Bakanlığı olarak tüm diğer bakanlıklarımızla ve Hükümet politikasıyla birlikte yapmaya çalışıyoruz.

Sırbistan’a 5 bin ton et satma imtiyazı verdik Türkiye’ye. Bunu çok geniş kapsamlı bir serbest ticaret anlaşması olarak görürseniz son derece doğru bir iş yapmış oluruz. Türkiye, Sırbistan’a tüm sanayi ürünleri, tekstil, konfeksiyon ve verdiği ürünlerin tam karşısında tamamen liberal bir serbest ticaret anlaşması karşılığında 5 bin ton –sadece et değil- et, 15 bin ton ham ayçiçek yağı ve biraz buğday veya diğer şeylerle ilgili imtiyazlar vererek... Türkiye 2 milyon tonun üzerinde buğday ithal ediyor, belki 15 bin ton da buğday unuyla ilgili, sert buğdayla ilgili imtiyaz vermişizdir. Zaten, bununla ilgili acaba oradan gelirken “Bunu kim kesecek, kim edecek? Bismillah, besmele...” Ben bunların tartışılmasının Türkiye’ye faydası olduğuna inanmıyorum.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Biz getirsek bunları topa tutardınız bizi, o eti biz getirseydik bizi topa tutardınız.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Vallahi, o siyasetin o tarafını ilgilendiriyor, ben burada...

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Diğer Müslüman ülkeler demez mi “Niye bizden almıyorsunuz?”

EKONOMİ BAKANİ NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Olsa alırız. Şöyle söyleyeyim: Bosna’ya da ne kadar verdiğimizizi de söyleyeyim size. Son anlaşmayı imzalamadık ama 8 bin ton civarında Bosna’nın kendine.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Boşnaklara?

EKONOMİ BAKANİ NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Bosna’ya, Bosna-Hersek’e. Bu da zaten, Sancak Novi Pazar bölgesiyle ilgili, orada bizim “helal” diye göreceğimiz ve onaylayacağımız kuruluşlardan alacağız bunu. Tarım Bakanlığımız gidecek.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Hayvancılık bitti yani Sayın Bakanım.

EKONOMİ BAKANİ NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – 2 milyon tondan bahsediyorum. 2 milyon tonun içinde... Biraz önce de anlattım, hani orada siyaset yapacaksak veya siyasi bir şeye götüreceksak bunu...

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Hayvancılar bize ağladığı için biz de size ağlıyoruz.

EKONOMİ BAKANİ NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Eyvallah, onunla ben de karşılaşıyorum.

Bakın, şimdi, burada dostlar meclisinde çalışıyoruz arkadaşlar. Nereye doğru gideceğiz ve bizim nasıl yapmamız gerekiyor? Avrupa Birliği ve dünya nasıl yapıyor? Arada böyle, parantez içinde bir iki bilgi vereyim. Gümrük birliğinin güncellenmesiyle ilgili bölüme, Sayın Başkanım müsaade ederse en sonunda Komisyonumuza o konuyla ilgili de bilgi vermek isterim ama arada bir parantezle şu bilgiyi vereyim: Gümrük birliğinin güncellenmesinde tarım ürünleri var. Tarım ürünleri de kapsama alındığında, Türkiye olarak şu anda dünyada 650-700 lira arasında olan buğdayın fiyatını biz Türkiye’de öyle bir ayarlıyoruz ki 950 ile 1.050 arasında oluşmasını sağlıyoruz. Et fiyatlarıyla ilgili de öyle. Yani Türkiye kapılarını açtığı anda, yüzde 40 gümrük vergisi korumasını açtığı anda dünyadan bize belki 16-17 liraya da et gelme ihtimali son derece yüksek. Ama biz ne yapıyoruz Türkiye olarak? Ki hep böyle gelmiş. Ki yüzde 105’ten yüzde 40’a indirdik. Buğdaydaki yüzde 140 gümrük vergisini de yüzde 45’e indirdik. Yani tam böyle, aşırı fiyat, spekülasyon oynamalar olduğunda piyasa kendisi müdahale etsin sisteme diye koyduğumuz bir şey. Gümrük birliğine gıda konusu dâhil edildiğinde Türkiye şunu yapacak: Yüksek fiyatla tüketiciye yüklediği çiftçiyi koruma, üretimi koruma enstrümanını... Yurt dışından yani dünyaya açılacağı için, özellikle, Avrupa Birliğine açılacağı için uygun fiyatlarla ürünler, daha doğrusu, dünya piyasalarında oluşmuş olan fiyatlarla ürün gelecektir. Ama devlet, hazine, bütçeden -Avrupa Birliğinin yaptığı gibi- süt üretene, zeytin üretene, buğday üretene, et üretene, yumurta üretene onun üretebilme maliyetlerinin üzerine oluşturduğu kâr payıyla beraber onu stratejik bir kapsamda üretim yapabilir hâlde tutabilmek için destekleyecektir, şekil değişecektir. Uzatırsak onu, “Peki, onun parasını kim ödeyecek?” O eti ucuz tüketen, bilmem neyle ödediği vergilerden oluşan bütçe kaynak ve imkânlarıyla deyip böyle uzun uzun gideriz.

Evet, Belçikalı plastik doğramacının Müslüman ortak aradığı ve Yörük sucuklarının içindeki bu şey son derece önemli bir örnekti, onun için de teşekkür ediyorum. İşte, Yörük, bir daha, üzerine, böyle derme çatma veyahut da nereden aldığı belirsiz “helal” lafını koyamayacak. Yani HAK’ın akredite ettiği şirket tarafından verilmiş olan, üzerindeki barkoduyla beraber okunduğunda her şeyi, bütün detayları üzerinde barındıran helal belgesi olduğu için artık böyle hatalar bir daha olmayacak. Diğer taraftan, bu Belçikalı firmanın yaptığı da son derece akıllı bir iş. Benim şirketlerim de öyle yapıyor, Türk şirketleri de dünyanın birçok yerinde, başka ülkelerde diyor ki: “Bana bir tane Hristiyan ortak lazım.” veyahut da din demeyeyim de “Bana başka ülkeden bir ortak lazım.” Bu, ticari menfaat anlamında.

HAK'ın yani şu andaki bizim Helal Akreditasyon Kurumu Kanun Tasarımızın eksikliği var mıdır? Belki Komisyonumuzun önerileriyle ufak tefek... Ana hattını, binasını hatalı bulacak bir düzeltme ihtiyacının olacağını ben tahmin etmiyorum, onun dışında bir eksikliği olduğunu da düşünmüyorum.

Sayın Engin'in söylemiş olduğu "İhracatımız ne kadar artar?" Büyük bir avantaj elde ederiz yani Türkiye gibi bir marka ülkeden bahsediyoruz. Gittiğimiz zaman bunu ne olur biraz daha, hani kulaklarımızı öyle açınca... Hani derler ya oduncunun gözü ormanda olurmuş diye. Biz de yurt dışına giderken, şey yaparken Türkiye'nin hakikaten birçok alanda nasıl marka olduğunu... Yani birçok ülkeye gidiyorsunuz, İran'dan tutun da ne bileyim Orta Asya cumhuriyetlerine kadar veyahut da Körfez ülkeleri veya Arap Yarımadası veya birçok ülkede, Balkan ülkelerine kadar gittiğimiz zaman Türkiye'ye gitmek, hafta sonunu Türkiye'de geçirmek, Türk ürünü tüketmek, Türk otellerinde veya Türk şeylerinde düğün yapmak, Türkiye'de ev sahibi olmak gibi marka olmuş olan bir ülkeden bahsediyoruz. Ve kültür coğrafyası dediğimiz bu coğrafyada da yaklaşık olarak ecdadın bize negatif bagaj bırakmadığı 1,8 milyarlık bir nüfustan bahsediyoruz. Türkiye'nin bir Helal Akreditasyon Kurumu tarafından sertifikalanmış, HAK tarafından akredite edilmiş bir şirket tarafından, kuruluş tarafından helal belgesi almış olan bir ürün Türk malı diye dünyada bence bize büyük bir avantaj sağlayacaktır, gerek İslam coğrafyasında gerekse Müslümanların bulunduğu diğer ülkelerde çok büyük bir avantaj sağlayacaktır. Mutlaka bize büyük bir avantaj sağlayacaktır.

Belgelendirmede Müslüman olan-olmayan şeklinde bir akreditasyon mudur bu? Değil tabii ki, yani bunu...

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Biraz önce siz ifade ettiniz ya SMIIC'te...

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – SMIIC bunu söylüyor, Türkiye'nin böyle bir şeyi yok yani Türkiye Akreditasyon Kurumu veya akredite edecek olan şirkete "Müslüman olacaksınız..." Biz demedik onu. "36 ülkenin oluşturduğu standartlarda helal belgesi verecek olan şirket Müslüman olacak." diyor, "Şahıslar Müslüman olacak, çalışanlar Müslüman olacak ki onların verdiği belgeyle üretim yapan veya hizmet üreten kuruluşların belgelerini ben tanırım." diyor, SMIIC diyor bunu. Yani işte SMIIC'in 2011 helal belgelendirme kuruluşlarına dair rehberinin filan bilmem Madde 5.1.1 Yasal ve İslami Sorumluluk maddesinde "Helal belgelendirme kuruluşu Müslüman bir işletme olmalıdır." diyor.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – SMIIC üyesi bazı ülkelerde başka bir şey...

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Bir tane örnek var Suudi Arabistan, o da o konuda dediğiniz gibi değil çünkü SMIIC'de de Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı şu anda.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Mısır orada.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Mısır orada değil, Mısır SMIIC'de değil. Birleşik Arap Emirlikleri de yok ama yakın gelecekte inşallah Pakistan'ın orada olduğunu hep beraber görürüz. Yani 36 ülke kendi HAK'ını kuracak diye baştan söyledim, kurabilir ama ben böyle bir şeye ihtiyaç duymuyorum. Türkiye'nin HAK'ı tarafından, akredite edilmiş olan şirketler tarafından üreticilerin veya şeylerin belgelendirilmesi konusunda da 36 ülke bana böyle bir lisans da, vermiş oluyor, orada da yapabilirim.

Burada her ülke başka helal standardı -Sayın Sarıbal'ın söylediği- oluşturamaz. 36 ülkenin oluşturduğu helal standardı tek, ama her ülke bir HAK kurabilir yani SMIIC üyesi olmak kaydıyla.

GDO'lu yemle ilgili Tarım Bakanlığımızın hassasiyeti... Şu anda dünyada bence en hassas ülkelerden biriyiz. Şu anda bir bilgi olarak... Sayın Başkanım, değerli üyeler -biliyorum uzattım- Tarım Bakanlığımızdan bir arkadaşımız var, GDO'yla ilgili Türkiye'nin hassasiyeti dünyada başka ülkede

hemen hemen yok gibidir, milyarda bilmem ne bulaşıklık dahi olsa bununla ilgili ürünlerde kesinlikle Türkiye'ye girişine asla ve asla izin vermiyoruz. Dolayısıyla Türkiye'ye girmediği için, başka ülkelerde böyle hassasiyet var mı, bu helal konusu mudur değil midir, ayrı bir mesele tabii ki.

Biraz önce bir arkadaşımız bir tespitte bulundu, tam not almamışım, onu söyleyeyim. Yemde kullanılan malzemelerle ilgili hassasiyetinize katılıyorum. Bazı ülkelerde büyükbaş yetiştiriciliğinde veya tavuk yemlerinde hayvan atıklarının kullanıldığı üretilen yemler söz konusu ve biz bunlara karşı da son derece hassasız, bu genel sağlık itibarıyla ama tabii ki domuz atıkları, bilmem ne, o zaten burada otomatik olarak da mutlaka SMIIC'in şeylerinde vardır.

Değerli Başkanım, genel itibarıyla hemen hemen bütün her şeyi cevaplandırmaya çalıştım. Yani ülkemizin İslam İşbirliği Teşkilatı üyeleriyle ticaretiyle ilgili yani Müslüman ülkelerle ne kadar ticaret yapıyoruzla ilgili bir bilgiye ihtiyaç varsa ihracatımız yaklaşık olarak 45 milyar dolar civarında, ithalatımız da 31 milyar doları görmüş en yüksek, şu anda 29 milyar dolar civarında yani 11 milyar dolar civarında fazla veriyoruz.

Ben şimdilik bu kadar diyeyim, eğer ekstra sorularınız varsa Sayın Başkanım, onu da arz etmeye çalışırım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, teşekkür ediyorum.

Şimdi, tasarının tümü üzerindeki...

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Bir de bir tane daha bilgi vardı Sayın Başkanım, müsaade ederseniz onu da bulayım, aklıma geldi şimdi.

BAŞKAN – Buyurun.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Bağışlarla ilgili sanırım Sayın Tanrıkulu'nun veyahut da başka bir arkadaşımızın...

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Ben sordum, evet.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – “Bağış alan kurumun tarafsızlığı nasıl olacak?” diye... Orada, kanun tasarısında, kurumun tarafsızlığını ve bağımsızlığını etkilemeyecek her türlü yardım ve bağış.

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – İşte ben de onu sordum, nasıl olacak bu diye.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Evet, dikkat edecek, ona bakacak yani kalkıp da akredite ettiği kurum ve kuruluşlardan bağış veya onların bağlı olduğu holding bilmem ne varsa, zaten biliyorsunuz ki HAK her türlü kamu denetimine açık. Bunlarla ilgili hassasiyetleri de, öyle hataları da yapmayacaklardır. Yöneticilerle ilgili mesela bu bağlı, ilgili, uzaktan yakından, bunlar da asla yönetimde ve şeyde yer alamaz diye şeyimiz var. Çok kapsayıcı bir Danışma Kurulu da var, Komisyonun tabii ki bu konularla ilgili önerileri olursa onları da takdirlerinize bırakıyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, teşekkür ediyorum ben.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, görüş ve düşüncelerinizi Komisyonumuzla paylaştınız.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeleri tamamlamış olduk böylece.

Tasarının maddelerine geçeceğiz ve maddelere geçilmesini Komisyon üyelerimizin oylarına sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Madde 1'i okutuyorum:

**HELAL AKREDİTASYON KURUMU KURULUŞ VE GÖREVLERİ HAKKINDA
KANUN TASARISI**

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, helal uygunluk değerlendirme kuruluşlarını akredite etmek, bu kuruluşların ulusal veya uluslararası standartlara göre faaliyette bulunmalarını ve bu suretle düzenledikleri belgelerin ulusal ve uluslararası alanda kabulünü temin etmek üzere kamu tüzel kişiliğini haiz, idari ve mali özerkliğe sahip, özel bütçeli Helal Akreditasyon Kurumunun kurulması teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasları düzenlemektir.

(2) Helal Akreditasyon Kurumu, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde özel hukuk hükümlerine tabidir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

Madde 2'yi okutuyorum:

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Bakan: Ekonomi Bakanını,
- b) Bakanlık: Ekonomi Bakanlığını,
- c) Başkan: Yönetim Kurulu Başkanını,

ç) Helal akreditasyon: Helal uygunluk değerlendirme alanında faaliyet gösteren kuruluşların Kurum tarafından ulusal ve uluslararası kabul görmüş teknik kriterlere göre değerlendirilmesi, yeterliliğinin onaylanması, düzenli aralıklarla denetlenmesi ve izlenmesini,

d) Helal uygunluk değerlendirme kuruluşu: Ulusal ve uluslararası kabul görmüş teknik kriterlere göre helal uygunluk değerlendirme faaliyeti gösteren kuruluşu,

e) Kurum: Helal Akreditasyon Kurumunu,

f) Standart: Üzerinde mutabakat sağlanmış ve standart uygulama yetkisini haiz bir kurumca onaylanmış, mevcut şartlar altında en uygun seviyede bir düzen kurulmasını amaçlayan, ortak ve tekrar eden kullanımlar için faaliyetler ve sonuçlarıyla ilgili kurallar, kılavuzlar veya karakteristikler ihtiva eden dokümanı,

ifade eder

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Madde 3'ü okutuyorum:

Kuruluş, görev ve yetkiler

MADDE 3- (1) Bu Kanun ile verilen görevleri yerine getirmek üzere Ekonomi Bakanlığı ile ilgili, kısa adı HAK olan Helal Akreditasyon Kurumu kurulmuştur. Kurumun merkezi Bakan tarafından belirlenir.

(2) HAK, ülkemizde helal akreditasyon hizmeti sunma yetkisini haiz tek Kurum olup görev ve yetkileri şunlardır:

a) Ülkemizde ve yurtdışında yerleşik helal uygunluk değerlendirme kuruluşlarına helal akreditasyon hizmeti sunmak, helal akreditasyon ile ilgili kıstas ve tedbirleri belirlemek ve bunları uygulamak.

b) Faaliyet alanı kapsamında, uluslararası ve bölgesel akreditasyon birlikleri ve örgütleri nezdinde Türkiye'yi temsil etmek, bunlara üye olmak, yönetimlerinde görev almak veya bu kuruluşların merkezi olarak hizmet vermek, ikili veya çok taraflı karşılıklı tanıma anlaşmalarını imzalamak, akreditasyon kuruluşları ve akreditasyon kuruluşu bulunmayan ülkelerdeki helal akreditasyon ile ilgili kurum ve kuruluşlarla ilişkiler kurmak, işbirliğinde bulunmak.

c) Helal akreditasyon konusunda her türlü bilimsel ve teknik incelemeleri gerçekleştirmek, helal akreditasyon önemini artırıcı faaliyetler yapmak, bu kapsamda eğitim vermek, araştırma ve yayın yapmak veya yaptırmak, ulusal ve uluslararası kongre, seminer ve benzeri toplantılar düzenlemek

ç) Kurumun faaliyetlerinin icrası için hizmet. almak taşınır ve taşınmaz satın almak, yaptırmak, satmak, kiralamak .

d) Kanunla verilen diğer görevleri yerine getirmek .

(3) Kurum, helal uygunluk değerlendirme kuruluşlarının gerçekleştirdikleri faaliyetleri icra edemez, verdikleri hizmetleri sunamaz, bir helal uygunluk değerlendirme kuruluşunda hissedar olamaz ve bu kuruluşlara danışmanlık hizmeti veremez.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Madde üzerinde iki adet aynı mahiyette önerge vardır, birleştirerek işleme alıyoruz.

TBMM

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/886) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın 3'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasının son cümlesinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Ahmet Kenan Tanrıku

İzmir

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Söz konusu bu değişiklikle kurumun merkezinin bakan tarafından belirlenmesini öngören düzenleme madde metninden çıkarılmaktadır.

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

TBMM

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar , Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/886) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın 3'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasının son cümlesinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Erdoğan

Şahin Tin

Zeki Aygün

Gaziantep

Denizli

Kocaeli

Abdulkadir Akgül

Yozgat

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Bu değişiklikle kurumun merkezinin Bakan tarafından belirlenmesini öngören düzenlemenin metinden çıkarılması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, Hükûmet önergeye katılıyor mu?

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Katılıyoruz.

BAŞKAN – İki önerge de aynı mahiyette olduğu için birleştirerek oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Maddeyi değiştirilmiş hâliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Madde 4’ü okutuyorum:

Organlar

MADDE 4- (1) Kurumun organları şunlardır:

- a) Danışma Kurulu
- b) Yönetim Kurulu
- c) Genel Sekreterlik.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen? Yok.

Maddeyi redaksiyon yetkisiyle beraber oylarınıza sunuyorum...

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Nasıl bir redaksiyon?

BAŞKAN - Bu Danışma Kurulu, Yönetim Kurulu ve Genel Sekreter sıralanmış ya, karar organını yukarıya çıkarıp ona göre sıralamak istiyoruz.

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Yönetim Kurulu, Danışma Kurulu mu yapacaksınız?

BAŞKAN – Yönetim Kurulunu yukarıya alacağız itirazınız yoksa Sayın Bakanım?

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Yok.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Madde 5’i okutuyorum:

Danışma Kurulu

Madde 5- (1) Danışma Kurulu; Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Sermaye Piyasası Kurulu, Küçük ve Orta ölçekli işletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı, Türk Akreditasyon Kurumu, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı, Türk Standartları Enstitüsü, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Yükseköğretim Kurulu, Türkiye ihracatçılar Meclisi, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Dış Ekonomik ilişkiler Kurulu, Türkiye Katılım Bankaları Birliği, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu, Türkiye Ziraat Odaları Birliği, Seyahat Acentaları Birliği, Türkiye Otelciler Birliği Derneği, Türkiye Süt, Et, Gıda Sanayicileri ve Üreticileri Birliği Derneği, Beyaz Et Sanayicileri ve Damızlıkçıları Birliği Derneği, Ulusal Kırmızı Et Konseyi, Ulusal Hububat Konseyi, Ulusal Pamuk Konseyi, Ulusal Süt Konseyi, Ulusal Turunçgil Konseyi, Ulusal Baklagil Konseyi,

Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi, Ulusal Fındık Konseyi, Ulusal Çay Konseyi ve en fazla üyeye sahip tüketici örgütü tarafından bildirilen birer temsilciden oluşur. Danışma Kurulu üyelerinin görev süresi üç yıldır. Görev süresi biten üyeler tekrar bildirilebilir. Danışma Kurulu üyeliklerinden birinin boşalması halinde kalan süreyi tamamlamak üzere ilgili kurum veya kuruluş tarafından otuz gün içerisinde yeni temsilci bildirilir

(2)Yönetim Kurulu Başkanı Danışma Kurulu toplantılarına da başkanlık eder.

(3) Danışma Kurulu yılda en az bir kez toplanır.

(4) İhtiyaç görülmesi hâlinde, Yönetim Kurulunca birinci fıkrada sayılanların dışında ilgili görülen ulusal ve uluslararası kuruluşlardan Danışma Kurulu toplantılarına temsilci davet edilebilir

(5) Danışma Kurulunun görev ve yetkileri şunlardır

a) Kurumun talep ettiği konulara yönelik inceleme yapmak, görüş oluşturmak ve önerilerde bulunmak.

b) Helal akreditasyonla ilgili politika, strateji ve hedeflerin belirlenmesine yönelik tavsiyelerde bulunmak.

c) Kurumun tanıtımına, önceliklerine, sorunlarına ve çözüm önerilerine yönelik tavsiyelerde bulunmak.

ç) Kurumun ihtiyaç duyabileceği alanlarda bilimsel ve akademik çalışmalara destek verilmesine ilişkin tavsiyelerde bulunmak.

d) Kurumun tarafsızlığının korunmasını teminen Yönetim Kuruluna tavsiyelerde bulunmak

(6) Danışma Kurulunun çalışma usul ve esasları Yönetmelikle belirlenir

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Madde üzerinde bir adet önerge var, okutup işleme alıyorum.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/886 esas numaralı Kanun Tasarısı'nın 5'inci maddesinin (1) inci fıkrasında yer alan “Seyahat Acentaları Birliği” ibaresinden sonra gelmek üzere “Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği, Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Erdoğan

Şahin Tin

Abdulkadir Akgül

Gaziantep

Denizli

Yozgat

Zeki Aygün

Kocaeli

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Bu değişiklikle, kurumun görev ve faaliyet alanıyla ilgili olması nedeniyle Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneğiyle Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneğinin Danışma Kuruluna dâhil edilmesi öngörülmektedir.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

EKONOMİ BAKANİ NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Katılıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilmiş önergeyle madde 5'i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

Madde 6'yı okutuyorum:

Yönetim Kurulu

MADDE 6- (I) Yönetim Kurulu, Kurumun karar organıdır. Yönetim Kurulu, Başkan ve dört üye olmak üzere Bakanın teklifi üzerine Başbakan tarafından atanan toplam beş üyeden oluşur. Yönetim Kurulu üyeleri, iki üye kamu kurum ve kuruluşlarından ve iki üye özel sektör temsilcilerinden olmak üzere Danışma Kurulu üyeleri arasından atanır. Başkan, Danışma Kurulu üyesi olup olmadığına bakılmaksızın kamu görevlileri veya uhdesinde herhangi bir kamu görevi bulunmayanlar arasından atanabilir. Uhdesinde kamu görevi bulunmayan Başkan tam zamanlı sözleşmeli olarak istihdam edilir. Kurumu Başkan temsil eder. Bakan tarafından Başkanın yokluğunda Kurumu temsil etmek üzere Yönetim Kurulu üyeleri arasından Başkanvekili atanır. Yönetim Kurulu üyelerinin görev süresi üç yıldır. Görev süresi biten üyeler ara vermeksizin en fazla iki kez atanabilir.

(2) Başkan ve üyelerin;

a) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (I), (4), (5), (6), (7) ve (8) numaralı alt bentlerindeki şartları taşımaları.

b) Yurtiçinde en az dört yıllık eğitim veren bir yükseköğretim kurumundan veya buna denkliği Yükseköğretim Kurulunca onaylanan yurtdışındaki bir yükseköğretim kurumundan mezun olmaları, şarttır.

(3) Başkan ve üyeler atanma şartlarının bulunmadığının veya sonradan kaybedildiğinin tespit edilmesi durumunda veya hizmet gereği ve kamu yararı gözetilerek Bakanın teklifi üzerine Başbakan tarafından görevden alınabilir

(4) Bir helal uygunluk değerlendirme kuruluştan ile idari ve mali ilişkisi veya bu kuruluşların karar alıcı mercilerinde bulunan kişilerle birinci dereceden kan ve kayın hısımlığı ya da evlilik ilişkisi bulunanlar, Yönetim Kurulu Başkan ve üyesi olamaz.

(5) Yönetim Kurulu toplantılarına, Yönetim Kurulu tarafından kabul edilen mazeretler dışında herhangi bir nedenle bir yılda üst üste üç veya toplam beş kere iştirak etmeyenler ile mazeretli olsalar dahi bir yıl içerisinde yapılan toplantıların yarısından bir fazlasına katılmayanların Yönetim Kurulu üyeliği kendiliğinden düşer.

(6) Yönetim Kurulu üyeliklerinden birinin herhangi bir nedenle boşalması halinde, boşalan üyeliğe en geç bir ay içinde atama yapılır.

(7) Yönetim Kurulu, Başkanın çağrısı üzerine ayda asgari bir kez olmak üzere en az üç üyenin katılımı ile toplanır ve üye tam sayısının salt çoğunluğu ile karar alır. Oylamalarda çekimser oy kullanılmaz. Başkanın dışında en az üç üyenin talep etmesi hâlinde, Kurul, Başkan tarafından beş gün içinde toplantıya çağrılır. Toplantıları Başkan yönetir.

(8) Yönetim Kurulu Başkan ve üyelerine, 22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin 34 üncü maddesine göre kamu iktisadi teşebbüsleri yönetim kurulu başkan ve üyelerine yapılan ödemeler aynı usul ve esaslar çerçevesinde yapılır.

(9) İlgili mevzuat uyarınca Devlet Personel Başkanına mali ve sosyal haklar kapsamında aylık olarak yapılan ödemeler, aynı usul ve esaslar çerçevesinde, uhdesinde kamu görevi bulunmayan Başkana sözleşme ücreti olarak ödenir. Bunlara ayrıca sekizinci fıkra hükmüne göre ödeme yapılır. Bu fıkra kapsamında görev yapan Başkan, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılır

(10) Yönetim Kurulunun görev ve yetkileri şunlardır:

a) Çalışma programını onaylamak, bütçe teklifini Bakana sunmak.

b) Danışma Kurulunun tavsiyelerini de dikkate alarak helal akreditasyona ilişkin politika, strateji ve hedefleri belirlemek ve gerekli güncellemeleri yapmak.

c) Helal akreditasyona yönelik usul ve esasları belirlemek, bu usul ve esaslar çerçevesinde işlemlerin sonuçlanmasını sağlamak.

ç) Görevleri ile ilgili konularda inceleme, araştırma ve proje yaptırmak, bu amaçla mal ve hizmet satın alınmasına karar vermek, ihtiyaç duyulması hâlinde belirlenecek bilirkişilerden hizmet satın alımına karar vermek.

d) Akredite kuruluşlardan alınacak yıllık akreditasyon kullanım ücreti ve verilen hizmetler karşılığında alınacak ücretler ile Kurum adına görevlendirilen bilirkişilere yapılacak ödemeleri tespit ederek Bakan onayına sunmak.

e) Görevlerini yerine getirmesi için ihtiyaç duyulan taşınmazların satın alınması, yaptırılması, satılması ve kiralanmasına ilişkin teklifleri Bakan onayına sunmak.

f) Kurum faaliyetlerindeki ihtiyaçlara göre personel ve organizasyon ihtiyacını belirlemek, personelin işe alınması ve diğer işlemlerle ilgili karar vermek

g) Yurtiçinde ve yurtdışında, helal akreditasyonun önemini artırmaya ve kamuoyunun bilgilendirilmesine yönelik faaliyetlerin yapılmasına karar vermek.

ğ) Kurum faaliyetlerine yönelik yönetmelik, tebliğ, genelge ve benzeri düzenlemeleri görüşüp karar vermek .

h) Helal akreditasyon kararlarını ve karar alma süreçlerini izlemek ve gerekli tedbirleri almak.

ı) Şikayet ve itirazları değerlendirmeye yönelik usul ve esasları belirlemek.

i) İlgili mevzuat çerçevesinde uluslararası ve bölgesel akreditasyon birlikleri ve örgütleri ile diğer ülkelerin akreditasyon kuruluşlarıyla karşılıklı tanıma anlaşmalarının imzalanmasına karar vermek, diğer ülkelerin akreditasyon kuruluşları ile işbirliği yapmak, görev alanı ile ilgili uluslararası veya bölgesel kuruluşlara üye olunmasına ve Kurumun bu kuruluşlar nezdinde temsil edilmesine karar vermek.

j) Yurtiçinde ofisler kurulmasına ilişkin teklifleri Bakanın onayına sunmak.

k) Kurumun ihtiyaçlarına göre alt hizmet birimleri ile geçici veya sürekli çalışma grupları, komiteler ve bilirkişi komiteleri kurmak.

l) Yardım, bağış ve sair gelirlerin kabul edilmesine karar vermek.

m) Genel Sekreter tarafından yapılan düzenlemeleri görüşüp karara bağlamak.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Buyurun.

DİN İŞLERİ YÜKSEK KURULU TEMSİLCİSİ YUNUS KELEŞ – Sayın Bakanım, değerli hazırun bu taslağın 6’ncı maddesinin (2)’nci başlığının (b) bendinde süreyle ilgili aranan vasıflara bakarsak dört yıllık eğitim veren yükseköğretim kurumundan bahsediyoruz ama bunun ayrıntısında özellikle helal sertifikasyon ve akreditasyon işinde uzman olan ilahiyatçının olmasında fayda var, biz onu arz etmiştik daha önce. Yani bu alanda üyeler içerisinde bir ilahiyatçı uzmanın olmasını tavsiye ediyoruz.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – “İlahiyatçı” diye tanımlama yapmaya gerek yok, dört yıllık olması yeterli.

DİN İŞLERİ YÜKSEK KURULU TEMSİLCİSİ YUNUS KELEŞ – Tamam ama her dört yıllıktan mezun olan kişinin ilahiyat alanında uzman olmasını bekleyemeyiz o manada. Ya da onu alt yönetmelikte mi belirtelim?

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – İlahiyatçılar bu kapsama girmiyor mu, dört yıllık değil mi?

DİN İŞLERİ YÜKSEK KURULU TEMSİLCİSİ YUNUS KELEŞ – Ayriyeten belirtmeye gerek yok diyorsunuz?

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Ayrıca fizikçiler, ziraatçılar, demeye gerek yok.

DİN İŞLERİ YÜKSEK KURULU TEMSİLCİSİ YUNUS KELEŞ – İlahiyatçı uzman anlamında ben vurgu yapmak istedim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz, sizi dinlemiş olduk, sağ olun.

Madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyle ilgili bir adet önerge vardır, önergeyi okutup işleme alıyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/886 esas numaralı Kanun Tasarısı’nın 6’ncı maddesinin (1) inci 8’inci ve 9’uncu cümleleriyle (3) üncü fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Erdoğan

Şahin Tin

Abdulkadir Akgül

Gaziantep

Denizli

Yozgat

Zeki Aygün

Kocaeli

“Yönetim Kurulu üyelerinin görev süreleri üç yıldır ve görev süresi biten yönetim kurulu üyesi tekrar atanabilir. Ancak, yönetim kurulu üyeleri ara vermeksizin en fazla iki kez atanabilir.

“Başkan ve üyelerden atanma şartlarının bulunmadığı veya sonradan kaybedildiği tespit edilenlerin üyelikleri kendiliğinden düşer. Başkan ve Yönetim Kurulu üyeleri hizmet gereği ve kamu yararı gözetilerek Bakanın teklifi üzerine Başbakan tarafından görevden alınabilir.”

BAŞKAN – Gerekeceği okutuyorum:

Gerekçe:

Bu önergeyle görev süresi biten yönetim kurulu üyelerinin tekrar atanabilmeleri önünde bir sayı sınırlaması olmadığına, münhasıran sınırlamanın arka arkaya ancak en fazla iki kez yönetim kurulu üyeliğinde bulunulabileceği hususuna açıklık getirilmektedir. Ayrıca, Başkan ve üyelerden atanma şartlarının bulunmadığı veya sonradan kaybedildiği tespit edilenlerin üyeliklerinin kendiliğinden düşmesi hususunda bir değişiklik yapılmaktadır.

BAŞKAN - Önergeyle ilgili söz almak isteyen var mı?

Sayın Sert'e söz veriyorum.

Buyurun Sayın Sert.

HASAN SERT (İstanbul) – Sayın arkadaşlarımızın vermiş olduğu 1/886 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 6'ncı maddesinin 1'inci fıkrasının sekizinci ve dokuzuncu cümlelerinin değiştirilmesi için yaptığımız önergede yönetim kurulu üyelerinin görev süreleri üç yıldır ve görev süresi biten yönetim kurulu üyesi tekrar atanabilir ancak yönetim kurulu ara vermeksizin en fazla iki kez atanabilir. Yani sürekliliğin olmaması ve en fazla kullanılabilir olan sürenin maksimum iki yıl yani toplam altı yılda... Zaten birçok STK'larda, birçok kurumlarda, birçok yönetim kurulu üyeliklerinde uygulanan bir yöntem var dolayısıyla bunun olmasını temenni ediyoruz, bunu da arkadaşlara duyuruyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Sert.

Sayın Bakanım, belki bu konuda ilave bir görüş belirtmek istersiniz.

Buyurun size söz veriyorum.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi burada aslında kastedilen de şu anda Komisyonun düzeltmeyle ilgili vermiş olduğu milletvekili sayın üyelerin vermiş oldukları önerge doğrultusundaydı. Ama anlaşılmanın, daha doğrusu kastın çok daha net ortaya çıkması için verilen önergeyi her iki düzeltmeyle ilgili de son derece uygun buluyoruz. Artı yani orada haklarını, daha doğrusu özelliklerini kaybeden, atandığı zaman aranan özellikleri taşıyıp da olmadığı sonradan anlaşılan veyahut da bunları zaman içinde kaybeden üyelerin tekrar görevden alınması yine aynı şekilde bürokratik bir prosedüre tabi tutmak son derece gereksizdi. Bunun da bu şekilde otomatik olarak düşmesinin sağlanmasını da diğer taraftan yine olumlu bir düzeltme olarak görüyoruz.

Ben, değerli Komisyon üyelerimize bu tespitlerinden ve düzeltmelerinden dolayı teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, teşekkür ederim ilave açıklama için.

Sayın Bakanım, Hükümet bu önergeye katılıyor mu?

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümetin katıldığı ve okuttuğumuz önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Divanımıza 6'ncı maddeyle ilgili bir önerge daha ulaşmıştır.

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Sözüünüzü kesiyorum ama bir dahaki sefere altında imzası olan arkadaşlar anlatırlarsa çok sevinirim.

BAŞKAN – Sayın Tanrikulu, teşekkür ediyorum bu hatırlatmanız için.

Şimdi, ikinci önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun tasarısının 6'ncı maddesinin 10'uncu fıkrasının (d) bendinde yer alan “ödemeleri” ibaresinin “ödemelere ilişkin esasları” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Erdoğan

Gaziantep

BAŞKAN – Şimdi, bu önergede arkadaşlar maddedeki düzenlemenin esaslar çerçevesinde yani 6'ncı maddesinin 10'uncu fıkrasının (d) fıkrasını olay bazlı değil de bir esas şeklinde düzenlenerek kurumun ilgili bakanın onayına sunması ve onaydan sonra da bu bakanımız tarafından onaylanan esaslar çerçevesinde olay bazlı işlem tesisin kuruma bırakılmasına dönük bir teklif olduğunu değerlendirdik, Sayın Erdoğan'ın verdiğini.

Sayın Bakanımız bu önergeye katılıyor mu?

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Burada da tabii niyetimiz bu Sayın Başkanım yani esasları belirlemek. Burada sanki her işlem için bakan onayı gerekir şeklinde bir anlaşılma, ileride yönetmelikler düzenlenirken ihtilaf çıkması ihtimalini ortadan kaldıran bir tespit var. Yine Komisyona teşekkür ediyorum ve katılıyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakanım.

Hükûmetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen her iki önergeyle birlikte maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde 6 kabul edilmiştir.

Madde 7'yi okutuyorum:

Genel Sekreterlik

MADDE 7- (I) Genel Sekreterlik, Genel Sekreter ile Genel Sekretere bağlı daire başkanlıklarından oluşur.

(2) Genel Sekreterin;

a) 657 sayılı Kanunun 48 inci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (I), (4), (5), (6), (7) ve (8) numaralı alt bentlerindeki şartları taşıması,

b) Yurtiçinde en az dört yıllık eğitim veren bir yükseköğretim kurumundan veya buna denkliği Yükseköğretim Kurulunca onaylanan yurtdışındaki bir yükseköğretim kurumundan mezun olması,

c)İngilizce, Fransızca, Almanca veya Arapça dillerinin birinden Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından yapılan yabancı dil sınavından en az (B) seviyesinde belgeye veya dil yeterliği bakımından buna denkliği kabul edilen ve uluslararası geçerliliği bulunan belgeye sahip olması,

ç) Kamu ve/veya özel sektörde en az on yıl çalışmış olması,

şarttır

(3)Genel Sekreterin bir helal uygunluk değerlendirme kuruluşu ile idari ve mali ilişkisi veya bu kuruluşların karar alıcı mercilerinde bulunan kişilerle birinci dereceden kan ve kayın hısımlığı ya da evlilik ilişkisi bulunamaz

(4)Genel Sekreterin görev ve yetkileri şunlardır :

a)İlgili kuruluşlar arasında helal akreditasyon konusunda koordinasyonu sağlamak

b)Hizmet birimleri arasında koordinasyonu sağlamak.

c)Yönetim Kurulu tarafından belirlenen temel politika ve stratejilerin uygulanmasını sağlamak ve izlemek.

ç) Kurumun stratejik planını, yıllık faaliyet programını ve bütçe teklifini hazırlayarak Yönetim Kuruluna sunmak, bunların uygulanmasını sağlamak, yıl sonu faaliyet raporunu hazırlamak

d) Personelin yeterlik ve yetkinliklerinin sağlanması, artırılması ve sürdürülebilmesi için gerekli çalışmaları yapmak ve tedbirleri almak .

e) Personelin hizmet bilimlerine dağılımını yapmak .

f) Yönetim Kurulu tarafından verilecek görevleri yapmak.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Madde 8'i okutuyorum:

Hizmet birimleri

MADDE 8- (I) Kurumun hizmet bilimleri ve görevleri şunlardır

a) Helal Akreditasyon Dairesi Başkanlığı Helal uygunluk değerlendirme faaliyetleri yapan kuruluşların helal akreditasyon başvurularının incelenmesi ve sonuçlandırılması işlemleri yapar. Akredite edilen kuruluşları izler ve denetler. Genel Sekreter tarafından verilen diğer görevleri yapar

b) Uluslararası ilişkiler Dairesi Başkanlığı: Uluslararası ve bölgesel akreditasyon birlikleri ve örgütleri nezdindeki çalışmaları takip eder, gerekli hazırlıkları yapar. Helal akreditasyon alanındaki anlaşmaların ve sistemlerin oluşumuna ve yürütülmesine katkı sağlar. Diğer ülkelerdeki helal akreditasyon ile ilgili kurum ve kuruluşlarla ilişkiler kurar ve işbirliğini geliştirir. Karşılıklı tanıma anlaşmalarının imzalanmasına yönelik müzakereleri yürütür ve sonuçlandırır. Helal akreditasyon konusunda her türlü bilimsel ve teknik incelemeleri gerçekleştirir, helal akreditasyonun önemini artırıcı faaliyetler yapar, bu kapsamda eğitim verir, araştırma ve yayın yapar veya yaptırır, ulusal ve uluslararası kongre, seminer ve benzeri toplantılar düzenler. Genel Sekreter tarafından verilen diğer görevleri yapar.

c) Yönetim Hizmetleri Dairesi Başkanlığı: Kurumun insan gücü planlaması ile insan kaynakları sisteminin geliştirilmesi ve performans ölçütlerinin oluşturulması konusunda çalışmalar yapar. Kurum personelinin atama, eğitim, nakil, terfi, emeklilik ve benzeri özlük işlemlerini yürütür. Kurumun ihtiyacı olan bilgi işlem, yapım, satın alma, kiralama, bakım ve onarım ve benzeri her türlü idari, bütçe ve mali hizmetleri gerçekleştirir. Kurumun taşınır ve taşınmazlarına ilişkin işlemleri ilgili mevzuat çerçevesinde yürütür, Kurumun genel evrak ve arşiv faaliyetlerini düzenler ve yürütür. Kurumun sivil savunma ve seferberlik hizmetlerini planlar ve uygular. Kurumun yürürlüğe koyacağı düzenleyici işlem çalışmalarında destek hizmetlerini sunar. Helal akreditasyon alanında bütün taraflarla yapılan sözleşmelerin gereklerini yerine getirir. Genel Sekreter tarafından verilen diğer görevleri yapar.

BAŞKAN - Madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Bir şey sorabilir miyim Sayın Bakana?

BAŞKAN - Buyurun Sayın Tanrıkulu.

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Sayın Bakanım, bu maddede Yönetim Hizmetleri Dairesi Başkanlığı var, yanlış bilmiyorsam sizin Bakanlığınız da Destek Hizmetleri Dairesi olması lazım, Başbakanlıkta da -gerçi artık kalkacak ama- İdari Mali İşler Başkanlığı var. Niye bunu acaba böyle farklı bir isimle yapmayı düşündük, başka bakanlıklarda var gerçi ama? Personel mi böyle istedi?

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Personel artı destek hizmetleri için ayrı ayrı kurmak yerine, ikisi bir arada olsun diye “Yönetim Hizmetleri” başlığı altında topladık onu.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 9'u okutuyorum:

Yurtdışı ofisler

MADDE 9- (1) Kurumun yurtdışında yürüteceği hizmetler için yurtdışında ofisler kurulabilir. Yurtdışı ofisleri, Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla kurulur.

(2) Kurum personelinden görevlendirilenler ile bunlara yardımcı olmak üzere mahallinden temin edilen ve ofis hizmetlerinde çalışan personelin niteliği, sayısı, görev süresi ve bunlara ödenecek ücretlerin belirlenmesi, personele yapılacak ödemeler dışında kalan diğer harcamaların neler olacağı ve harcamaya ilişkin usul ve esaslar Yönetim Kurulunun kararı ve Bakan onayı ile yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Madde 10’u okutuyorum:

Personelin statüsü, nitelikleri, atanması ve özlük hakları

MADDE 10- (1) Kurum personeli, 657 sayılı Kanun hükümlerine tabidir. Bu Kanun ve ilgili mevzuat ile Kuruma verilen görev ve hizmetler Helal Akreditasyon Uzmanları ve Helal Akreditasyon Uzman Yardımcılarından oluşan meslek personeli ile diğer kadrolarda bulunan personel eliyle yürütülür .

(2)Helal Akreditasyon Uzman Yardımcılarının mesleğe alınmaları, yarışma sınavı, tez hazırlama ve yeterlik sınavları ile Helal Akreditasyon Uzmanlığına atanmaları hakkında 657 sayılı Kanunun ek 41 inci maddesi hükümleri uygulanır.

(3)Genel Sekreter Bakanın teklifi üzerine Başbakan onayıyla, hizmet birimlerinin başkanları Bakan onayıyla, diğer Genel Sekreterlik personeli ise Yönetim Kurulu tarafından atanır.

(4)Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri ve kamu tüzel kişiliğini haiz kurumlarda görevli memurlar ile diğer kamu görevlileri kendilerinin ve kurumlarının muvafakati ile aylık, ödenek her türlü zam ve tazminatlar ile diğer mali ve sosyal hak ve yardımları kurumlarınca ödenmek kaydıyla geçici olarak Kurumda görevlendirilebilir. Kurumun bu yöndeki talepleri ilgili kurum ve kuruluşlarca öncelikle sonuçlandırılır. Bu şekilde görevlendirilen personel, kurumlarından aylıklı izinli sayılır. Bu personelin izinli oldukları sürece memuriyetleri ile ilgileri ve özlük hakları devam ettiği gibi bu süreler terfi ve emekliliklerinde de hesaba katılır ve terfileri başkaca bir işleme gerek duyulmadan süresinde yapılır. Kurum, bu fıkra kapsamında özel bilgi ve uzmanlık gerektiren işlerde belirli süre için yurtiçinde ve yurtdışında personel görevlendirebilir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Madde 11’i okutuyorum:

Mali hükümler

MADDE 11- (1) Kurumun gelirleri şunlardır:

- a) Genel bütçeden yapılacak yardımlar.
- b) Akredite kuruluşlardan alınacak yıllık akreditasyon kullanım ücreti.
- c) Yapılan hizmetler karşılığı alınacak ücretler.
- ç) Kurumun tarafsızlığını ve bağımsızlığını etkilemeyecek her türlü yardım, bağış ve sair gelirler.
- d) Diğer gelirler.

(2) Kurumun para, evrak ve her çeşit malı Devlet malı hükmündedir.

(3) Kurumun görevleriyle ilgili yaptığı faaliyetlerden elde ettiği gelirleri dolayısıyla kurumlar vergisi açısından iktisadi işletme oluşmuş sayılmaz. Kurum tarafından bu Kanun kapsamında yapılacak işlemler 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununda yer alan harçlardan, düzenlenecek kâğıtlar damga vergisinden istisnadır.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Madde 12’yi okutuyorum:

Çeşitli hükümler

MADDE 12- (1) Kamu görevlisi olmayan Yönetim Kurulu üyeleri hakkında, suç teşkil eden fiil ve hareketlerinden dolayı kamu görevlilerine tatbik edilen cezalar uygulanır.

(2) Kurum, helal akreditasyon amacıyla başvuran kuruluşların müracaatı değerlendirilmesi ve akredite edilmesiyle ilgili olarak elde edilmiş bilgilerin gizliliğini korumakla yükümlüdür.

(3) Bu Kanun kapsamında inceleme ve denetim göreviyle görevlendirilenlere, 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanununa göre hak ettikleri gündeliklerin bir buçuk katı tutarında gündelik ödenir.

(4) Bu Kanunla düzenlenen helal akreditasyona ilişkin hususlar hariç 27/10/1999 tarihli ve 4457 sayılı Türk Akreditasyon Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun hükümleri saklıdır.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Sayın Bakanım, maddeyle ilgili bir açıklamada bulunmak ister misiniz?

Buyurun.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Sayın Başkanım, burada, maddenin (1)’inci fıkrasında... Yani “Burası kamu görevi yapar ve kamu görevi yürütür, o sıfatla da kamu kurumu sayılır.”dan yola çıkarak kamu görevlisi olmayan yönetim kurulu üyeleri hakkında suç teşkil eden fiil ve hareketlerden dolayı kamu görevlilerine tatbik edilen cezalar uygulanır ve o standartlar uygulanır diye, böyle bir uygulama getirmeye çalıştık burada. Bunun amacı buydu çünkü büyük karışıklıklara sebep oluyordu. Burada yönetim kurulu üyeleri dışarıdan da atanabilir, başkanı da dışarıdan da atanabilir, tamamı farklı hâle gelebilir ama bu da onlara çok daha farklı bir bağlıklık sağlamamalı. Kamu kurumlarında kamu görevlilerine sağlanan uygulamalar onlara da gelmeli.

Kuruma helal akreditasyon amacıyla başvuran kuruluşların müracaatının değerlendirilmesi ve akredite edilmesiyle ilgili olarak elde edilmiş bilgilerin gizliliği... Bu da son derece önemli bir görev. Bütün detaylarıyla girildiği zaman bunun da kanuna yazılarak bir garanti altına alınması, bunun da ihlali hâlinde gereğinin yapılmış olması da garanti altına alınmalıydı. Bu kanunun bu maddesine bunu yazarak da... Bu bilgileri bizimle paylaşmaları, daha doğrusu, bunların çok daha doğru, en açık hâliyle, en mahrem bilgilerini bizimle paylaşmaları, daha doğrusu, ilgili kurum ve kuruluşlarla paylaşma, akredite edilmiş kuruluşlarla paylaşmaları son derece önemliydi. Bu da kanuna yazılarak da kanuni bir garanti altına alınmaya çalışıldı burada da. Dolayısıyla eğer kafaya takılan soru işaretleri varsa “Bundan amaç neydi?” diye bu iki maddede geneli itibarıyla böyle bir düzenleme yapmaya çalıştık.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakanım.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Sayın Bakanım, istifa ederse geriye dönük nasıl olacak?

EKONOMİ BAKANİ NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Kamu kurumlarındaki kamu görevlileri nasılsa aynen öyle yani emekli olduğunda veya kamu görevinden ayrılan –çalışan- birisi ileride nasıl hukuki bir sorumluluğa sahipse o da aynı hukuki sorumluluğa sahip.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakanım.

12’nci maddeyle ilgili bir adet önerge ulaştı Başkanlığımıza, okutup işleme alıyorum.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun tasarısının 12’nci maddesinin 3’üncü fıkrasında yer alan “görevlendirilenlere” ibaresinin “görevlendirilen Kurum personeline” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Abdulkadir Akgül

Yozgat

BAŞKAN – Şimdi burada, sanırım, Sayın Bakanım, kuruma hizmet alımı yöntemiyle inceleme ve denetim hakkı ya da yetkisi verdik. Dolayısıyla dışarıdan hizmet alımlarında kamu memurlarına uygulanan harcırahtan bir anlamda ari tutmak ya da kenarda tutmak gibi bir düşüncemiz var yani onun kendi sözleşme hükümlerine tabi olmasını sağlamak gibi bir düşünce var herhâlde. Dolayısıyla bu önerge de bu anlamda Hükümetimizin katıldığı bir önerge herhâlde.

EKONOMİ BAKANİ NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Evet Sayın Başkanım, katılıyoruz çünkü görevlendirmelerde maalesef bazı şeyler son derece yetersiz olabilir. Komisyonumuzun bu tespitten dolayı da teşekkür ediyorum. Bizi rahatlatan, daha doğrusu, görevlendirmelerde görevlendirilen kişileri daha makul imkânlarla kavuşturan bir düzenleme.

BAŞKAN – Bu maddeye şöyle de bir açıklık getirmek istiyorum kayıtlara geçmesi açısından: Biliyorsunuz ki bu kurum yeni kuruluyor ve kurulan bu kuruma geçici görevlendirmeye diğer kurumlardan çalışacak kişilerin alınmasına dair de bir fırsat verdik kuruma. Dolayısıyla onun da bu önergeye dâhil olmasına dönük bir hususu da bu önergeye dercedelim.

EKONOMİ BAKANİ NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Uygundur Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önergeyle maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Madde 13’ü okutuyorum:

Değiştirilen ve uygulanmayacak hükümler

MADDE 13- (1) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun;

a) 36 ncı maddesinin “Ortak Hükümler” başlıklı bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendine “İl Göç Uzman Yardımcıları” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Helal Akreditasyon Uzman Yardımcıları” ibaresi, “İl Göç Uzmanlığına” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Helal Akreditasyon Uzmanlığına” ibaresi eklenmiştir.

b) 152 nci maddesinin “II- Tazminatlar” kısmının “A- Özel Hizmet Tazminatı” bölümünün (ğ) bendine “Göç Uzmanları” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Helal Akreditasyon Uzmanları” ibaresi eklenmiştir.

c) Eki (I) sayılı Ek Gösterge Cetvelinin “I- Genel İdare Hizmetleri Sınıfı” bölümünün (d) bendine “Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Başkanı” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Helal Akreditasyon Kurumu Genel Sekreteri” ibaresi, (g) bendine “Maliye Uzmanları,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Helal Akreditasyon Uzmanları” ibaresi eklenmiştir.

(2) 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“v) Helal Akreditasyon Kurumunun akreditasyon hizmetlerine ilişkin olarak yapacağı hizmet alımları,”

(3) 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (II) sayılı cetvelin “B) Özel Bütçeli Diğer İdareler” bölümüne “47) Helal Akreditasyon Kurumu” ibaresi eklenmiştir.

(4) Ekli Cetvelde yer alan kadrolar ihdas edilerek 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı Cetvele Helal Akreditasyon Kurumu bölümü olarak eklenmiştir.

(5) 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (II) sayılı Cetvelin (4) numaralı sırasına “Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanı,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Helal Akreditasyon Kurumu Genel Sekreteri,” ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Yeni madde ihdasına ilişkin bir adet önerge var, okutup işleme alıyorum.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/886) esas numaralı Kanun Tasarısı’na aşağıdaki geçici maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Şahin Tin

Mehmet Erdoğan

Abdulkadir Akgül

Denizli

Gaziantep

Yozgat

Zeki Aygün

Kocaeli

“GEÇİCİ MADDE 1- (1) En az dört yıllık lisans eğitimi veren yükseköğretim kurumlarını bitirerek mesleğe özel yarışma sınavı ile giren ve belirli süreli meslek içi eğitimden sonra özel bir yeterlik sınavı sonunda 657 sayılı Kanunun 152 nci maddesinin “II- Tazminatlar” kısmının “A- Özel Hizmet Tazminatı” bölümünün (ğ) bendinde yer alanlardan merkez teşkilatına ait uzman unvanlı kadrolara atanmış olanlar İngilizce, Fransızca, Almanca veya Arapça dillerinin birinden Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından en az (B) seviyesinde belgeye veya dil yeterliği bakımından buna denkliği kabul edilen ve uluslararası geçerliliği bulunan belgeye sahip olmaları kaydıyla, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içerisinde Yönetim Kurulunun teklifi ve Bakanın onayı ile Helal Akreditasyon Uzmanı olarak atanabilirler. Bu fıkra göre atanacakların sayısı 5’i geçemez.”

Gerekçe:

Bu değişiklikle Helal Akreditasyon Kurumunun kuruluş ve teşkilatlanma sürecinde deneyimli uzmanlardan bir defaya mahsus yararlanılması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Hükümet önergeye katılıyor mu Sayın Bakanım?

EKONOMİ BAKANİ NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Bu madde 14'üncü madde olarak eklenmiştir.

Şimdi tasarıda 14 ama düzeltmede 15 olacak olan maddeyi okutuyorum:

Yürürlük

MADDE 14- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Yürürlük tarihinin farklı bir tarihte olmasını isteyen ve söz almak isteyen Komisyon üyemiz var mı? Yok, demek ki yürürlük tarihinde de bir mutabakat var Sayın Bakanım, demek ki mesele yok.

O zaman bu maddeyi de oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yürütme maddesini okutuyorum:

Yürütme

MADDE 15- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, Sayın Bakanım, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, sivil toplum örgütlerimizin değerli temsilcileri; tasarı ekli cetveli ve tüm önergeleriyle birlikte kabul edilmiştir.

Şimdi tasarinın tümü üzerinde oylarınıza başvuracağım.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İç Tüzük'ün 45'inci maddesi hükmü uyarınca... Tasarının kanun tekniğine uygunluğunun sağlanması amacıyla Başkanlığımıza redaksiyon yetkisi verilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Redaksiyon yetkisi kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

Ayrıca bu konuyla ilgili olarak, özel sözcü olarak Sayın Mehmet Erdoğan, Sayın Metin Bulut, Sayın Hasan Sert, Sayın Zeki Aygün, Sayın Necip Kalkan'ı oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, muhalefet şerhiyle ilgili sizlerden istirhamım, pazartesi...

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Akşama kadar.

BAŞKAN – Kazım Bey, şayet sabah olursa şöyle bir kolaylığımız olacak, sizden istirham ediyorum: Tasarımı pazartesi günü basıp Genel Kurula intikal ettirmek istiyoruz. Dolayısıyla salı günü görüşülebilmesi için bize o konuda bir anlayış gösterirseniz memnun oluruz.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Mesai saati bitimine kadar süre verelim, sıkışmayalım çünkü ben yokum.

BAŞKAN – Yani öğle saatinde basmazsak sonra sıkıntı oluyor Divanla.

O zaman pazartesi günü saat 13.00'e kadar muhalefet şerhlerinin gelmesini rica ediyorum.

Bu şekilde tasarı Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Herhâlde konuyla ilgili söz almak isteyen arkadaşlarımız var, onlardan önce, Sayın Bakanımıza, çok kıymetli Bakanlığımız bürokratlarına, Sayın Müsteşarımıza, müsteşar yardımcılarımıza, genel müdürümüze, tüm çalışanlara yürekten teşekkür ediyorum. Komisyon üyelerimize, her zaman olduğu gibi, değerli katkı ve katılımları nedeniyle teşekkür ediyorum. Tüm sivil toplum örgütlerine teşekkür ediyorum. Stenograflara, ayrıca, Komisyonumuzun çalışma alanını verimli ve üretken bir alana dönüştüren tüm servis elemanı arkadaşlarımıza, kardeşlerimize, Komisyon danışmanlarımıza, Komisyon uzmanımıza, seslendirme elemanına ve dahi bu salondaki tüm arkadaşlara yürekten teşekkür ediyorum.

Tasarımızın ülkemize, milletimize, tüm sektörlerimize, ihracatımıza, ekonomimize hayırlı olmasını diliyorum. Hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Kazım Bey, buyurun.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Bakan, Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; ana noktalar itibarıyla, ana başlıklar itibarıyla birkaç hususu hatırlatarak sözlerimi bitirmek istiyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, 16 maddelik bir kanun tasarısını çalışarak bugün bitirdik. Tabii, benim en çok tereddüt ettiğim konulardan bir tanesi, ülkemizde, gerçekten, yüzde 99’a yakın Müslüman vatandaşımız, yurttaşımız, kardeşimiz yaşıyor ama bu Müslüman kardeşlerimizin ve arkadaşlarımızın arasında, özellikle, İslami kuralların işleyişi yönüyle çok farklılıklar var, farklı mezhepten olanlar var. O nedenle, farklı anlayışlar çerçevesinde yaptığımız bu düzenlemenin piyasa içinde, iç piyasada çok büyük ayrılıklar, ayrıştırmalar yaratacağını söylemek istiyorum. Bunu bir kere daha düşünmenizi istirham ediyorum.

Daha önce de söylediğim gibi, alt komisyona gönderilerek –her ne kadar şimdi Komisyondan geçtiyse de- konunun yeniden, detaylı bir şekilde değerlendirilmesinde fayda olacağını düşünüyorum. Çünkü şunu açıklıkla belirtmek istiyorum: Bizimle birlikte birçok Müslüman ülkeleri var, bu Müslüman ülkelerin de nüfusunun 1,8 milyar civarında olduğu söyleniyor. Ama her bir Müslüman ülkesinde farklı farklı yaklaşımlar, farklı farklı uygulamalar, farklı anlayışlar var. Şimdi, bu anlayışları tek bir standart içinde birleştirmek, sadece akredite edilen bu belgeyle bütünleştirmek ve bu belgeye dayalı olarak oraya açılacağız, oraya mal satacağız demek biraz hayali gibi geliyor bana. Bunun dışında birçok etken var piyasanın işleyişi konusunda, alımlar konusunda ve ticaretin işleyişi konusunda. Bunların da göz önüne alınarak bu tür uygulamaların bana göre bir yararı olmayacağını ve ülkemizin de bu alanda önde, öncü olma rolünde olamayacağını çünkü birçok yan etkenler, farklı durumlar bu konunun arzu ettiğiniz noktada oluşmasına olanak sağlamayacağını da belirtmek istiyorum. Çünkü, biliyorsunuz, şimdiye kadar hep söylediniz, İngiltere’de bu tür bir belgenin verildiğini, helal gıdayla ilgili ve diğer konularla ilgili belgelerin verildiğini söylediniz. Konuşmamda da söyledim, biliyorsunuz, İngiltere Avrupa Birliği üyesi bir ülke, o ülkede bu tür belgeler verilebiliyorsa...

BAŞKAN – Şu anda öyle ama çıkacak.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Çıkıp çıkmayacağı da kesin değil, öyle bir talebi var.

Ama şimdiye kadar buna Avrupa Birliği engel olmamışsa, bu belgeyi vermişse bizim Türk Akreditasyon Kurumumuz bu belgeyi neden veremiyor, neden vermedi? Bunun üzerinde durmak ve bunu sorgulamak, bu konuda eksiklikler, aksaklıklar varsa bunun öncelikle giderilmesinin çok önemli olduğunu sayıyorum. Yani mevcut bir kurum varken yeni bir kurum yaratarak bu işi çözmek yerine mevcut kurumda revize etmek, değişiklikler yapmak ve orada neden yapılmadığı noktasını sorgulamak suretiyle bir düzenlemeye ihtiyaç olduğunu belirtmek istiyorum.

Bir de, en önemlisi olan, “SMIIC” diye bir İslam birliği teşkilatı var, 36 İslam ülkesinin birlikte olduğu bir kuruluş, bunun Başkanlığını da Türkiye yürütüyor.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – İslam İşbirliği Teşkilatı 36 değil, SMIIC’e katılanlar 36.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – SMIIC’i söylüyorum, SMIIC’te 36 ülke var değil mi?

BAŞKAN – Evet, doğru.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Şimdi, bu 36 ülke bir araya gelmişse bu ülkelerin mutabık kalabileceği kriterler ve ölçüler çerçevesinde bu SMIIC’in bünyesinde oluşturulacak bir akreditasyon belgesinin oluşturulmasının ve böyle bir çalışmanın yapılmasının ben daha itibar göreceğini, daha değer bulacağını ve daha önemli olacağını da belirtmek istiyorum. Bu konunun da değerlendirilmesinin faydalı olacağını sizlere belirtmek istiyorum.

Bir de kabul edilen 11’inci maddenin (ç) bendinde –orada, maddede konuşacaktım ama hızla geçince yetişemedim- “Kurumun tarafsızlığını ve bağımsızlığını etkilemeyecek her türlü gelirleri içinde her türlü yardım, bağış vesaire gelirler...” denilerek paranın nereden ve niçin geldiği konusunun ölçütü ne olacaktır? Yani bağımsızlığını ve kurumun tarafsızlığını etkileyecek bu ölçüyü kim değerlendirecek? Dolaylı olarak, verilebilecek bir bağışın, yardımın farklı etiketlerin verilmesine ve bu tür belgelerin verilmesine sebebiyet vermenin yolu bu yönüyle açılıyor gibi geliyor bana. Bu konunun da değerlendirilmesinin faydalı olacağını düşünüyorum ve bunun her zaman suistimal edilebileceğini ve bazı şirketlere, bazı kişilere avantajlar ve imkânlar sağlayabileceğini ve böylelikle, kurumun işleyişine zarar verebileceğini belirtmek istiyorum.

Evet, bu şekilde, eleştirilerimi ve önerilerimi sunduktan sonra, beni dinlediğin için hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Arslan.

Bu konuda söz almak isteyen başka üyemiz var mı?

Buyurun Sayın Sert.

HASAN SERT (İstanbul) – Sayın Başkan ve Değerli Bakanım, ben de bu çabalarınız için teşekkür ediyorum.

Gecikmiş olan bir kanunu çıkarmak için hep birlikte çalıştık. Umut ederim ki bugüne kadar oluşmuş olan bu, helal gıda noktasındaki kurumsal yapı eksikliğinden dolayı kaynaklanan açığı bundan sonraki yeni yetkilendirilmiş arkadaşlar hızlı bir şekilde kapatırlar ve bu kanunun amacına ve ruhuna uygun bir şekilde faaliyet yaparlar. Gerçekten, bölgemizde ve sektörlerde ihtiyaç olan bir boşluğu doldurmaya çalıştık. Belki bugünkü çıkarmış olduğumuz yasalar bugünün şartlarında en iyi yasalar olabilir ama yarın bunların da düzeltilmeye ihtiyacı olacak. Dolayısıyla, burada, bu Komisyonunda “feedback” alarak, bir geri bildirim olarak yeni yapılacak aksaklıkları giderecek performansı göstermeye her zaman hazır olacağız.

Dolayısıyla, bugün katkısı geçen bütün arkadaşlara ve özellikle, Ekonomi Bakanlığının bürokratlarına teşekkür etmek istiyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Sert, teşekkür ediyorum.

Başka söz almak isteyen arkadaşımız yok sanırım.

Sayın Bakanım, buyurun, söz sizin.

EKONOMİ BAKANİ NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Sayın Başkanım, çok değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım; ben de sözlerimin başında Değerli Başkanım ve bütün üyelerimize bu tasarıyla ilgili vermiş olduğunuz destekten dolayı çok teşekkür ediyorum. Önergelerinizle yapmış olduğunuz düzeltmelerden dolayı da ayrıca teşekkür ediyorum. Hakikaten çok başarılı bir çalışma oldu. Gözden kaçan bazı düzeltmeler yapıldı, yanlış anlaşılma veyahut da anlaşılmasının daha net hâle gelmesiyle ilgili bazı uzman dokunuşları için hakikaten teşekkür ediyorum.

Sayın Arslan, tabii, dile getirmiş olduğu konularla ilgili açıklamalarımız sırasında büyük bir ihtimalle burada değildi. O açıklamalarda burada olsaydı bunları dile getirmemiş olurdu ama ben yine de tekraren bunu söyleyeyim. TÜRKAK neden veremiyor, TÜRKAK varken buna ne gerek var konusunu sanırım anlamayan kalmadı, gayet açık. Dile getirdiğiniz ikinci konuyla beraber cevaplıyorum. “Bu kuralları SMIIC oluştursun.” Evet, SMIIC oluşturuyor, 36 ülkenin katıldığı SMIIC’te beş yıl süren bir çalışmayla helal standartları oluşturuldu. Aklınıza gelebilecek herkesin katılımıyla, teknik yönden, inanç yönünden, tıbbi, finans alanından, herkesin katılımıyla çok geniş kapsamlı bir standartlar külliyesi oluşturuldu zaten. Oluşturulan bu standartlar külliyesinde bir yerde şunu söylüyor: “Helal akreditasyon verecek olan kuruluşlar yani akredite edilip de helal sertifikası verecek olan kuruluşlar Müslüman olacak, şahıslar ve kuruluşlar.” Böyle bir şart getirmiş. TÜRKAK’ın da şöyle bir açmazı var, belki tekrar oluyor sizler için de ama TÜRKAK’ın bağlı olduğu, daha doğrusu, üyesi olduğu Avrupa Birliği Akreditasyon Birliğinin de bir kuralı var, o da diyor ki: “Din ayrımı yapamaz.” Kısacası, özet olarak. Yani bunu yapacak olanlar Müslüman olur veya Hristiyan olur diye bir şey yapamaz. İngiltere’deki veya Almanya’daki, başka yerdeki bunu yapabilir çünkü orada yüzde 80’i yani helale konu olan ürünleri, helal sertifikası taşıyan ürünleri üretenlerin yüzde 80’i gayrimüslim. Onu baştan söyledim zaten yani böyle bir engel yok. Ama burada SMIIC bir kural koymuş, “Bunu yapanlar Müslüman olacak.” diye.

Kurumun tarafsızlığıyla ilgili: Bu kurum bazı ufak tefek, hassas muafiyetleri dışında, tam anlamıyla, her türlü denetime açık. Meclisin denetimine de açık tabii ki. Sonuçta, Sayıştay veya diğer denetimlerle Mecliste de her türlü sorunun sorulabildiği bir denetim mekanizmasına tabi. “Kurumun tarafsızlığını ve bağımsızlığını zedelememek kaydıyla bağışlar...” derken böyle, dolanmalar veya arkadan gitmeler... Çünkü zaten o, kayıtlara girecek olan bir şeydir. 72 nesil boyunca kimlere dolaylı bir şekilde bağlıysa, böyle bir şey varsa da bunlar araştırılır, bakılır, bulunur. Zaten bağış diye bir mekanizmanın da güçlü bir şekilde çalışacağına inanmıyorum. Böyle bir şey yok. Çünkü TÜRKAK var örneğin, kardeş kuruluş dersek eğer, orada da böyle bir kuruluş yok.

Sayın Başkanım, değerli üyeler; şundan emin olun ki zararı olur bu ülkeye veyahut da ihracata, üretime, sektöre, ticarete, insanlığa diyebileceğimiz hiçbir özelliği, riski olmayan ama faydası olacağına, mutlak faydası olacağına inandığımız bir kuruluşun kurulumuyla ilgili de tarihî bir oturum veyahut da bir toplantı yapıldı, katkılar oldu. Gönülünden geçen... Âcizane, burada Komisyon Başkanlığı yaptığımız dönemde de böyle bazı kanunlarla, kanun tasarılarıyla ilgili oy birliği çıkardı, oy birliği olurdu. Gönülünden geçen oydu. Hatta, Başkanımıza da söyledim, dedim ki: Bizim Komisyondan bu oy birliğiyle çıkar. Bizim Komisyon diyerek de hitap ettim veyahut da öyle bir benimseme oldu. Gönülünden geçen oydu, onu da belirterek sizleri saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, teşekkür ediyorum.

EKONOMİ BAKANİ NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Ayrıca, bir de tabii ki sizleri bu kadar yorduk, oturttuk burada; lütfederseniz, bir yemek ikramımız olacak Bakanlık olarak, katılırsanız da sevinirim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Uygun olan arkadaşlarımızla yemekte birlikte olmak bizi de mutlu edecektir.

Teşekkür ediyoruz.

Sayın Bakanım, bu Komisyon, hakikaten, bugüne kadar dokuzuncu yasayı Komisyondan çıkardı, her zaman da çok büyük katkılar alır arkadaşlarımızdan, bu sefer de öyle oldu. Ben size ve şahsınızda tüm Bakanlığa yeniden teşekkür ediyorum.

Hayırlı olsun.

Herkese saygılar sunuyorum, sağ olun.

Kapanma Saati: 19.14

